

Załącznik 1
do Planu rozwoju działań
na rzecz dzieci i młodzieży
w Koninie
na lata 2021/2022
z perspektywą na 2023/2024

DIAGNOZA
SYTUACJI
DZIECI
I MŁODZIEŻY
w Koninie

28 marca 2022 r.

Diagnoza sytuacji dzieci

Wstęp

Miasto Konin aspiruje do tego, by stać się miejscem dla młodych ludzi oraz rodzin z dziećmi. Naszym celem jest zwiększenie skuteczności działań samorządu Miasta Konina służących rozwojowi oraz poprawie warunków i jakości życia dzieci i młodzieży.

Jednym z priorytetów nowej strategii rozwojowej miasta Konina jest aktywne włączanie mieszkańców w życie wspólnoty i miasta, w tym dzieci i młodzieży. Chcielibyśmy nawiązać dialog i wzajemny szacunek pomiędzy dziećmi i dorosłymi, stworzyć dzieciom możliwość wyrażenia swoich opinii, zapewnienie im prawa do bycia wysłuchanym. Najważniejszym powodem do przyłączenia się do programu jest dążenie samorządu Konina do zaplanowania takich działań w mieście, by dzieci poczuły, że są ważne a ich prawa są nadrzędnymi. W tym roku młodzież z Konina oraz samorząd Miasta uzyskał nominację do Nagrody Super Samorząd 2021, którą Fundacja Batorego przyznaje w ramach ogólnopolskiej akcji Masz Głos za udaną współpracę społeczności lokalnej i władzy samorządowej.

Tworząc warunki rozwoju dzieci i młodzieży, tak aby mogli w pełni wydobyć i rozwinąć potencjał dzieci i młodzieży, jaki w nich drzemie i wyrosnąć na kreatywnych, odpowiedzialnych, świadomych siebie i szczęśliwych dorosłych zwracamy szczególną uwagę na kulturę pracy i sposoby nauczania w naszych szkołach. Pracujemy nad projektem „Szkoła Naszych Marzeń” - wizji szkoły przyszłości, która jest miejscem przyjaznym dla dzieci, nauczycieli i rodziców, w której nauka bazuje na rozbudzaniu jego ciekawości w samodzielnym odkrywaniu świata i uczeniu przez doświadczanie oraz na relacjach i komunikacji, opartej na empatii, szacunku i zrozumieniu potrzeb swoich jak i młodego człowieka.

Zgodnie z nową Strategią Rozwoju Plan 2020-2030 „[Konin. Zielone Miasto Energii](#)” samorząd Konina dąży do nadania miastu nowego, proekologicznego charakteru, wspierającego zdrowie mieszkańców. Aby zrealizować tę wizję, transformujemy źródła energii na odnawialne w gospodarce, budownictwie i transporcie publicznym. Rewitalizujemy i rozbudowujemy tereny zielone oraz dbamy o bioróżnorodność. Włączamy mieszkańców, w tym dzieci i młodzież w działania prozdrowotne i ekologiczne. I co jest ważne, wykorzystujemy walory naturalne, obecność rzeki, jezior i zielonej pradoliny w środku miasta do stworzenia wyjątkowej przestrzeni do życia.

Dzięki uczestnictwu w projekcie lepiej zintegrujemy, skoordynujemy i rozwiniemy działania na rzecz dzieci i młodzieży w mieście jednocześnie włączając lokalną społeczność w budowę środowiska przyjaznego dzieciom. W czerwcu 2021 r. powołaliśmy koordynatora ds. młodzieży i projektów kreatywnych, który jest odpowiedzialny za jego realizację. Udział procentowy wydatków na dzieci i młodzież w całościowym budżecie miasta wynosi około 41% - w roku 2018 wydatki na edukację, wypoczynek, sport, rekreację, działalność kulturalną, budżet obywatelski, wydatki socjalne, infrastrukturę dla dzieci wynosiły około 207 mln zł.

Program „UNICEF – Miasto przyjazne dzieciom” idealnie wkomponowuje się w strategię Konina, dlatego podjęliśmy jego realizację z wielkim zaangażowaniem. Niniejsza diagnoza jest kluczowym działaniem wyjściowym do opracowania „Planu działań na rzecz dzieci i młodzieży w Koninie”. „Proces diagnozy jest wielowymiarowym poznaniem wybranych aspektów rzeczywistości w ujęciu statycznymi i dynamicznymi”¹. W niniejszym przypadku rozpoznanie to dotyczyło możliwości całościowej oceny warunków i jakości życia dzieci w Koninie, obejmując następujące wymiary: partycypację społeczną i prawa dziecka; sytuację dzieci w rodzinie; dzieci z niepełnosprawnością; opiekę nad małym dzieckiem; wychowanie przedszkolne; edukację; uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji; zdrowie; środowisko i klimat oraz bezpieczeństwo.

Materiał empiryczny stanowiły dane o ilościowym i jakościowym charakterze, m.in.: uzyskane od podmiotów realizujących działania na rzecz dzieci i młodzieży w Koninie (w oparciu o wskaźniki wyznaczone przez UNICEF Polska), uzyskane od dzieci i młodzieży (opinie dotyczące warunków i jakości ich życia w mieście, opinie dotyczące kwestii partycypacji o praw dziecka, i inne). Zebrane, wstępnie opracowane dane, zostaną skonsultowane z: dziećmi i młodzieżą, przedstawicielami samorządu, lokalnymi organizacjami pozarządowymi, oświatowymi, pomocowymi.

Kluczowe dokumenty strategiczne mające wpływ na sytuację dzieci i młodzieży w Koninie

Strategia Rozwoju Konina Plan 2020-2030 Konin. Zielone Miasto Energii.

Określa kierunki rozwoju miasta oraz cele stanowiące podstawę realizacji wzajemnie uzupełniających się działań we wszystkich ważnych obszarach funkcjonowania miasta (społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym), służących rozwojowi miasta, jego mieszkańców, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych.

W ramach strategii określono 3 cele strategiczne:

¹ E. Wysocka (2013), *Diagnostyka pedagogiczna. Nowe obszary i rozwiązania*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s. 40.

1. Pobudzenie mieszkańców do działania - Tworzymy warunki do aktywności mieszkańców i realizacji ich pomysłów. Pobudzamy przedsiębiorczość i tworzymy perspektywy rozwoju dla wszystkich mieszkańców Konina. Opieramy się na ich kreatywności i wzajemnym zaufaniu. Skupiamy się na uczeniu nowych kompetencji niezbędnych w nowoczesnej gospodarce. Tworzymy warunki do rozwoju biznesu i innowacyjności, udostępniamy zasoby konieczne do jego tworzenia.
2. Transformowanie źródeł bogactwa miasta - Dążymy do tego, by być liderem transformacji energetycznej w Polsce. Wykorzystujemy do tego nowoczesną gospodarkę i energię odnawialną. Tworzymy warunki do rozwoju nowych technologii i rozwiązań. Rozwijamy technologie niskoemisyjne. Skupiamy się na wydobyciu potencjału biznesowego z naturalnych, zielonych zasobów miasta i centralnej lokalizacji.
3. Stworzenie warunków do dobrego życia - Wykorzystujemy walory naturalne, obecność rzeki, jezior i zielonej pradoliny w środku miasta do stworzenia wyjątkowej przestrzeni do życia. Poprawiamy jakość życia mieszkańców Konina. Tworzymy atrakcyjne miejsca do spędzania wolnego czasu. Zwiększamy komfort poruszania się po mieście. Poszerzamy ofertę kulturą i rekreacyjną miasta. Tworzymy zdrowe miasto.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Konina na lata 2015-2025.

Określa zadania lokalnej polityki społecznej, stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców Konina, w szczególności tych, którzy zagrożeni są marginalizacją, poprzez ich włączenie społeczne

Cele i kierunki działań ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci i rodzin z dziećmi

- Łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia – Kształtowanie świadomości i postaw osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy. Podtrzymywanie zdolności osób aktywizowanych zawodowo do świadczenia pracy, w tym Pomoc finansowa i rzeczowa dla osób bezrobotnych i ich rodzin.
- Przeciwdziałanie i minimalizacja zagrożeń związanych z bezdomnością – Profilaktyka, edukacja, interwencja jako działania ograniczające bezdomność.
- Przeciwdziałanie rozszerzaniu się zjawiska uzależnień oraz problemom im towarzyszącym – Profilaktyka uzależnień i kształtowanie właściwych postaw wobec substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu), w tym Zintensyfikowanie działań profilaktycznych skierowanych głównie do dzieci i młodzieży. Minimalizowanie szkód zdrowotnych i społecznych poprzez włączenie w proces terapeutyczny i rehabilitacyjny oraz podejmowanie działań w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób dotkniętych problemem uzależnień, w tym Kompleksowe wsparcie wobec osób i rodzin, w których występują problemy uzależnień.
- Poprawa warunków i jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu miasta Konina - Wyrównywanie szans w życiu społecznym i zawodowym – rehabilitacja i reintegracja społeczna i zawodowa oraz normalizacja życia osób niepełnosprawnych
- Podniesienie jakości życia seniorów - Profesjonalna edukacja warunkiem świadomego życia. Tworzenie warunków do aktywnego udziału seniorów w życiu społecznym. Rozbudzenie świadomości poczucia bezpieczeństwa.
- Profilaktyka i edukacja w zakresie integracji rodzin poprzez wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu – Promowanie wartości rodzinnych i zdrowego trybu życia. Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie dostrzegania i rozwiązywania problemów. Ograniczenie ubóstwa materialnego i wsparcie dla osób w kryzysie.

Dane demograficzne

Na koniec 2020 roku Konin liczył 72539 mieszkańców, z czego 16,15% (11715 osób) stanowiły dzieci do 18 roku życia. Dane o populacji mieszkańców Konina wykazują stały i stopniowy spadek liczby mieszkańców. Spadek ten kształtuje się na średnim poziomie około 450 osób. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w Koninie, zostanie zachowana tendencja spadkowa liczby ludności. W ostatnim roku prognozy, czyli 2030 roku miasto zamieszkiwać będzie 64 441 osób. W Koninie obserwuje się odpływ młodych mieszkańców, którzy wyjeżdżając do ośrodków akademickich w innych miastach nie wracają do Konina.

W Koninie, podobnie jak w całym kraju, postępuje i będzie nadal postępował proces starzenia się ludności. Widoczny jest wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym.

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące sytuacji demograficznej w Koninie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Mieszkańcy (stan na 31 XII)	72539	

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Dzieci w wieku 0-18 lat*	11715	16,15%
• w wieku 0-3 lata**	2333	19,91%
• w wieku 4-6 lat**	1811	15,46%
• w wieku 7-12 lat**	2333	32,30%
• w wieku 13-15 lat**	1811	16,51%
• w wieku 16-18 lat**	2333	15,82%
• w wieku 16-25 lat**	6799	58,04%
• w wieku 19-25 lat**	4946	42,22%
• chłopcy w wieku 0-18 lat**	5973	50,99%
• dziewczęta w wieku 0-18 lat**	5742	49,01%
• dzieci z niepełnosprawnością**	558	4,76%
• dzieci w rodzinach cudzoziemskich**	21	0,18%

I Partycypacja i prawa

Niezależnie od tego, czy rozpatrywana jest kwestia partycypacji społecznej dorosłych, czy też dzieci i młodzieży, jej efektywność wiąże się z: posiadaniem przez uczestników wiedzy i umiejętności niezbędnych do podejmowania decyzji i zadań publicznych, odpowiednią więzią z przedstawicielami społeczności lokalnej, co przekłada się na motywację do działania na jej rzecz, formalno-prawnymi instrumentami umożliwiającymi zrzeszanie się jednostek, inicjowaniem przez władze różnych szczebli dialogu z mieszkańcami oraz efektami związanymi z działalnością społeczną².

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące formalnych regulacji kwestii partycypacji dzieci i młodzieży w Koninie.

Strategia Rozwoju	Tak	Nie
Czy miasto ma przyjętą strategię rozwoju?	x	
Ramy czasowe Strategii (wpisać lata)	2020-2030	
Pełna nazwa Strategii (podać tytuł dokumentu wraz z aktem prawnym, którym została przyjęta): Strategia Rozwoju Miasta Konina Plan 2020-2030 (Uchwała Nr 467 Rady Miasta Konina z dn. 23 grudnia 2020 r. ze zm.)		
Budżet partycypacyjny	Tak	Nie
Czy w mieście działa budżet obywatelski/partycypacyjny?	x	
W którym roku został uruchomiony?	2014	
Czy budżet obywatelski/partycypacyjny umożliwia udział dzieci?	x	
• zgłaszanie pomysłów:	x	

² Por. P. Swianiewicz (2012), *Partycypacja społeczna w realizacji polityk miejskich*, w: M. Stec, M. Mączyński (red.), *Partycypacja obywateli w podejmowaniu rozstrzygnięć publicznych na poziomie lokalnym*. Warszawa: Wolters Kluwer, s. 41-42.

• udział w głosowaniu:	x	
• istnieje oddzielny budżet dla dzieci:		x
W którym roku został uruchomiony oddzielny budżet dla dzieci?	-	
Rada Młodzieżowa/Rada Dziecięca	Tak	Nie
Czy w mieście działa Rada Młodzieżowa lub Rada Dziecięca?	x	
W którym roku została powołana Rada Młodzieżowa/Rada Dziecięca?	2008	
Rzecznik Praw Dziecka	Tak	Nie
Czy w mieście działa Społeczny Rzecznik Praw Dziecka	x	
W którym roku został powołany Społeczny Rzecznik Praw Dziecka	2007	
Edukacja Obywatelska/ Praw Dziecka	Liczba	
Ilość zajęć/ warsztatów	106	
Ilość wydarzeń	4	
Kluby wolontariatu	15	
Przestrzenie dedykowane dzieciom i młodzieży	Liczba	
Ilość instytucji i organizacji na rzecz dzieci i młodzieży*	27	
Ilość miejsc do własnego działania oraz spędzania czasu wolnego**	4	

*bez szkół, obiektów sportowych
**nieformalnych, swobodnych

Partycypacja społeczna jest również ważnym sposobem działania, określonym w Strategii Rozwoju Miasta Konina. Plan 2020-2030, który brzmi „Aktywnie włączamy mieszkańców w życie wspólnoty i miasta”, wyrażonym w Misji Miasta „Wyzwalamy energię ludzi i natury do wspólnego tworzenia nowoczesnego i zdrowego miasta”. Założono, że zarówno w trakcie powstawania strategii miasta a także w czasie jej realizowania, mechanizm partycypacji mieszkańców Konina będzie stałym i cyklicznym elementem procesu.

Koniński Budżet Obywatelski stanowi dodatkowe źródło realizacji inicjatyw służących dzieciom i młodzieży. Corocznie dysponował kwotą 2 000 000 zł, w 2020 roku kwota ta została zwiększona do 3 000 000 zł. W okresie siedmiu lat jego funkcjonowania zrealizowany 36 projektów na łączną kwotę 4 815 601,75 zł. Notuje się rosnące zaangażowanie mieszkańców – w zakresie liczby wniosków i głosujących. W 2018 r. złożono 86 wniosków do KBO, mieszkańcy oddali 3 965 głosów, z tego prawie 90% przez Internet.

W mieście funkcjonuje [Młodzieżowa Rada Miasta Konina](#), która stanowi reprezentację młodzieży – uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych – publicznych i niepublicznych miasta. Kadencja rady trwa 2 lata. Rada ma charakter konsultacyjny i wspiera oraz upowszechnia ideę samorządności. Przedstawiciele Młodzieżowej Rady mają zapewnione uczestnictwo w sesjach Rady Miejskiej i posiedzeniach komisji. Młodzi radni najczęściej korzystają z możliwości aktywnego udziału w sesji, składania wniosków i petycji, kontaktów z radnym lub prezydentem, brania udziału w konsultacjach społecznych oraz wnioskowaniu i dostęp do informacji publicznej. Młodzieżowa Rada Miasta ma możliwość opiniowania projektów uchwał Rady Miasta Konina. W ciągu ostatnich trzech lat skorzystała z tej możliwości jeden raz wyrażając sprzeciw w sprawie likwidacji Zespołu Szkół Technicznych w roku 2021. Rada opiniowała również Apel Klimatyczny przygotowany przez specjalnie powołaną do tego podkomisję Rady Miasta Konina w sprawie klimatu. Ostatecznie apel nie pojawił się w porządku obrad sesji Rady Miasta.

W czerwcu 2018 r. Młodzieżowa Rada Miasta Konina przeprowadziła w konińskich szkołach ponadgimnazjalnych i w oddziałach gimnazjalnych badanie, na podstawie którego opracowała Raport o młodzieży w Koninie. Ponadto może również bezpośrednio inicjować działania, które dotyczą konińskiej młodzieży, takie jak: imprezy kulturalne, sportowe, a także szkolenia i konferencje.

W swojej historii najczęściej podejmowała działania mające na celu rozwój kulturowy dzieci i młodzieży, na przykład „Dobre filmy na Bulwarze Nadwarciańskim, czy organizacja konkursu piosenki „Bitwa na szkoły”, zwiększenie świadomości o ubóstwie, chociażby poprzez tworzenie paczek dla najuboższych, podtrzymywanie lokalnego patriotyzmu poprzez stworzenie kącika dyskusyjnego o poetach ziemi konińskiej, pomoc innym poprzez zbiórki żywności dla potrzebujących w okresie świątecznym, zwiększanie świadomości ekologicznej poprzez realizację projektu ekologicznego polegającego na sadzeniu drzew.

Obecnie Młodzieżowa Rada Miasta współpracuje nad projektem M-BAZA, Młodzi Ambasadorzy Klimatu oraz współtworzy Konin Miasto Przyjazne Dzieciom UNICEF. Młodzi radni obecnej kadencji rozwijają swoje kompetencje, np. w zakresie metod włączania swoich rówieśników w działania na rzecz lokalnej społeczności - dwie radne z ramienia Młodzieżowej Rady Miasta Konina: Alicja Koziarska i Blanka Hardek, uczestniczyły w IV NieKongresie Animatorów Kultury zorganizowanym w Centrum Kultury w Lublinie, po którym napisały [artykuł](#), który został opublikowany na miejskiej stronie internetowej oraz przesłany do wszystkich szkół. Młodzi radni poszerzają również zakres swojej działalności; chcą mieć wpływ na organizowanie akcji charytatywnych, planowanie budżetu miasta, poszerzenie możliwości rozwoju młodych ludzi na terenie Konina, na zagospodarowanie przestrzeni publicznej, w ograniczonym zakresie na decyzje Rady Miasta Konina i Prezydenta, powiększenie swojego budżetu, większy wpływ na program organów miasta dotyczący młodzieży i dzieci. Chcieliby się włączyć w dyskusje dotyczące chorób psychicznych wśród młodzieży (w kontekście zdalnego nauczania), inicjatywy promujące ekologię i samoakceptację, zarządzanie KBO, tworzenie większej ilości wydarzeń dla młodzieży.

Od dwóch kadencji posiada do swojej dyspozycji budżet w wysokości 2000 zł, który znajduje się w budżecie Młodzieżowego Domu Kultury w Koninie.

W szkołach działają wybierane demokratycznie Samorządy Uczniowskie, które w większości nie posiadają własnego budżetu a opiekun wybierany jest przez Radę Pedagogiczną lub Dyrektorkę/Dyrektora szkoły. Najczęściej zajmują się działaniami, które przełamują „szkolną rutynę”, poprzez organizację wydarzeń w szkole, m.in.: konkursy, dyskoteki, dni tematyczne jak również poza szkołą: akcje charytatywne, zbiórki żywności, wspieranie schroniska dla bezdomnych zwierząt, hospicjum i innych grup potrzebujących

W [Centrum Organizacji Pozarządowych](#) organizowane są lekcje obywatelskie dla uczniów dotyczące postaw prospołecznych, działań oddolnych i idei wolontariatu. Grupy liczą od 20 do 30 osób. W roku szkolnym odbywa się około 15-20 lekcji obywatelskich. 10-20 lekcji zaplanowane do realizacji w szkołach podstawowych i średnich wspólnie z PSRds ON (Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych) oraz organizacjami pozarządowymi. Corocznie organizowany jest konkurs "Wolontariusz Roku" - Dzień Wolontariusza.

W szkołach realizowane są projekty i konkursy obywatelskie, np. ogólnopolskie projekty Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie takie jak „Młodzi Głosują”, „Młodzi w akcji”, „Wybieram wybory”, organizowanie Tygodnia Praw Dziecka oraz Praw Człowieka. W Szkole Podstawowej nr 10 przy współpracy z Radą Rodziców prowadzona jest Spółdzielnia Szkolna. W II Liceum Ogólnokształcącym w Koninie z okazji obchodów 30 rocznicy wyborów 4 czerwca 1989 roku zorganizowana została debata przy okrągłym stole szesnastu młodych przedstawicieli wszystkich szkół średnich w mieście na temat „Co młodzi koninianie mogą zrobić dla wykluczonych?”. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie realizuje warsztaty w placówkach wsparcia dziennego: w 7 środowiskowych ogniskach wychowawczych TPD, świetlicy środowiskowej TPD i ognisku pracy pozaszkolnej Słoneczko (36 warsztatów w 9 placówkach dla 270 osób w 2019 roku).

Także w szkołach odbywa się wiele wydarzeń, które obejmują naukę o szacunku i wzajemnym zrozumieniu, odpowiedzialności społecznej i moralnej oraz rozwoju ducha solidarności z innymi. Uczniowie biorą aktywny udział i są zaangażowani w życie szkoły oraz lokalnej społeczności. Zgodnie z ideą wolontariatu szkoły podejmują współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach której uczniowie biorą udział w akcjach charytatywnych, zbiórkach żywności, itp.

Miasto planuje organizację cyklicznych spotkań z prezydentami miasta oraz kierownikami wydziałów wg formatu „World Cafe” – kawiarenka obywatelska, zgodnie z zaprezentowanymi wcześniej tematami przewodnimi.

W ostatnich trzech latach młodzież coraz częściej włączana jest w planowanie działań miejskich, m.in. w ramach:

- Strategii Rozwoju Konina Plan 2020 – 2030 (happening z mieszkańcami podczas Dnia Dziecka, spotkania, warsztaty strategiczne, formularze zbierania pomysłów drogą on-line, spotkania warsztatowe eksperckie, konsultacje podczas eventów miejskich - wspólnie dopracowano wizję rozwoju miasta, wypracowano misję miasta, wartości oraz dopracowywano cele i obszary strategiczne, zebrano 527 pomysłów na działania - Przeprowadzona partycypacja społeczna została udokumentowana listami obecności oraz filmem dostępnym pod linkiem: <https://youtu.be/Z8Md1pTSR8g>) (2019)
- Nowej Ścieżki Rozwoju - Badanie ankietowe - Badanie Planów Edukacyjnych i Zawodowych Młodzieży wśród 1104 uczniów ostatnich roczników szkół ponadpodstawowych (2020).
- Wizji przyszłości edukacji podczas Konińskiego Kongresu Edukacyjnego (dwudniowy kongres przeprowadzony metodą Dramy Stosowanej oraz Open Space) (2019) <https://youtu.be/LBVIgjbOgF8>
- Przestrzeni miasta #WeźSięZaZieleń – konsultacje społeczne w ramach opracowywania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Rozwoju Miasta z grą interaktywną w przestrzeni miasta, z piknikiem ekologicznym, warsztaty planistyczne (2019)

Dzieci i młodzież zapraszana była również do realizacji wspólnych projektów, m.in.:

- M-LAB Nasze Miejsce - Projektowanie z młodzieżą miejsca dla młodych w Koninie odpowiadającego wprost na ich potrzeby. Metodą design thinking zdiagnozowali swoje potrzeby - współtworzyli narzędzia badawcze, realizowali badanie wśród rówieśników, zrobili happeningi w szkołach (mapowanie młodzieżowych miejsc), ekspedycje badawczą (wywiady, obserwacje), uczestniczyli w warsztatach z autodiagnozy, wreszcie projektowali miejsca – warsztat i hackathon prototypowania. Powstałe pomysły młodzi skonsultowali, z wykorzystaniem przestrzennych prototypów z rówieśnikami w szkołach. Młodzież zaprezentowała projekt w formie happeningu na sesji Rady Miasta Konina. W projekcie łącznie wzięło udział ok. 2000 młodych ludzi z 7 szkół średnich w Koninie. (2018)

- W realizowanych w 2019 roku wydarzeniu (Nie)Kongres Szkoła Naszych Marzeń młodzież zaangażowana była w organizację, uczestniczyła w przeprowadzeniu diagnozy problemów lokalnej edukacji oraz wypracowywaniu wizji zmiany z rodzicami, samorządowcami, nauczycielami, pedagogami. Moderowała dyskusję w grupach roboczych, pomagała jako wolontariusze.
- W ramach współpracy ze studentami SWPS School of Form (kierunku projektowanie usług) młodzież uczestniczyła w projektowaniu aplikacji mobilnej Młodzieżowa Platforma Aktywistyczna służącej wspieraniu i ułatwianiu angażowania się konińskiej młodzieży w rozwój i realizację inicjatyw młodzieżowych. w mieście. Aplikacja ułatwia planowanie inicjatyw, tworzenie zespołów, dołączanie do projektów, łączy z prac. urzędu, przedstaw. biznesu oraz lokal. instytucji, ułatwia promocję projektów. Projekt realizowany był metodą design thinking. Młodzież brała udział w diagnozowaniu problemów, określeniu celów projektu, projektowaniu rozwiązania, organizowała kontakty z lokalnymi placówkami oświatowymi. Młodzież uczestniczyła w realizacji wywiadów pogłębionych, obserwacji, fotoewaluacji. Prototyp aplikacji został zaprezentowany lokalnym władzom.(2020)
- W 2021 roku odbył się Europejski Tydzień Młodzieży w Koninie, w ramach którego młodzież zaprosiła rówieśników do rozmów, przeprowadzając najpierw badanie najbardziej interesujących tematów, po czym zaplanowała i przeprowadziła cykl spotkań z rówieśnikami w szkołach ponadpodstawowych. Spotkania odbyły się bez udziału osób dorosłych. Zrealizowano spotkania na tematy obejmujące tematykę: miejsca spotkań młodzieży w mieście, problemy nietolerancji, samotności i odrzucenia, perspektyw dla młodych w Koninie oraz możliwości zarabiania przez młodzież pieniędzy. Młodzież opracowała i opublikowała wnioski ze spotkań. Główne z nich to potrzeba więcej przestrzeni do wyrażania własnych opinii przez młodzież i brania ich pod uwagę przy podejmowaniu decyzji w szkole i w mieście, niewystarczający przepływ informacji o możliwościach spędzania wolnego czasu i rozwoju młodzieży poza szkołą czy planach rozwoju miasta. Na bazie uzyskanych wniosków planowane będą kolejne działania, m.in. utworzenie zakładki #PrzestrzeńMłodych na stronie głównej Miasta.
- W ramach projektu M-BAZA na bazie zidentyfikowanego problemu wykluczenia, problemów psychicznych wśród młodzieży oraz poczuciu osamotnienia młodzież we współpracy z miastem stworzyła internetową mapę miejsc młodzieżowych, które mają pomóc nastolatkom w odkryciu ciekawych i bezpiecznych miejsc, w których będą mogli się spotykać z rówieśnikami <https://m-lab.konin.pl/m-baza/> (2021-2022).
- Ponadto, od 2017 roku trwają prace nad grą społeczno-edukacyjną Vis Orbis o tym, jak przerwać międzypokoleniowy krąg przemocy. Do jej współtworzenia włączeni byli uczniowie gimnazjum, edukatorzy, pracownicy socjalni, interwenciści, policjanci, psychologowie oraz terapeuta traumy. Do pracy wykorzystano metody stosowane w animacji kulturowej, myśleniu projektowym i projektowaniu gier. Młodzież sama przeprowadziła auto diagnozę potrzeb, na podstawie której powstały hip-hopowe wiersze. Zdobyła od specjalistów wiedzę o kręgu przemocy ucząc się jednocześnie warsztatu reportera filmowego, na podstawie którego powstała etiuda filmowa o dziewczynce doświadczającej przemocy pt. Taka jak my. Wspólnie projektowała grę pod okiem projektanta gier społecznych podczas 10-dniowych warsztatów kreatywnych, których efektem był pierwszy szkic gry Vis Orbis, przełożony później przez zespół specjalistów na pierwszy prototyp gry i testowany przez młodzież wśród swoich rówieśników. Projekt zakończył się prezentacją wyników i wspólnym odegraniem gry w grupie 80-ciu zaproszonych gości zgromadzonych w Sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury w Koninie. W efekcie powstał prototyp gry, która angażuje młodzież i rozbudza ich ciekawość. Jest dostosowana do ich wieku., buduje ich wiedzę i może stać się narzędziem do jej dalszego przekazania rówieśnikom.

Powyższe projekty angażują młodzież w działanie na rzecz dobra wspólnego, pozwalają dyskutować oraz wypracować wspólne rozwiązania. Angażują młodzież, zarówno jako osoby uczestniczące, jak i będące odbiorcami/odbiorczyniami działań projektowych. Udział w nich buduje poczucie sprawczości i wspólnotowości młodzieży. W efekcie zwiększając poziom zaangażowania obywatelskiego na poziomie lokalnym.

W 2022 konińska młodzież ze Stowarzyszenia M-LAB i Młodzieżowej Rady Miasta Konina oraz władze miasta zostały nominowane za swoją współpracę do nagrody Super Samorząd przyznawanej przez Fundację im. Stefana Batorego w ramach akcji Masz Głos.

W Koninie, na rzecz dzieci i młodzieży działa około 30 organizacji i instytucji (bez placówek oświatowych i obiektów sportowych), m.in.: Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie, Młodzieżowa Rada Miasta, Koniński Dom Kultury, Schronisko Młodzieżowe w Koninie, Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Młodzi - Aktywni”, Stowarzyszenie „Teraz Młodzież” w Koninie, Fundacja Instytut Zielonej Przyszłości (Re-START LAB), Muzeum Okręgowe w Koninie, Koniński Teatr Tańca, Centrum Kultury i Sztuki w Koninie, Koniński Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna w Koninie, Fundacja na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży "Otwarcie", Deskorolkowe Stowarzyszenie Konina - "DSK", Fundacja Konin Dzieciom, Związek Harcerstwa Polskiego – Hufiec Konin, Grupa nieformalna (capoeira = bębny), Grupa Nieformalna PLANSZÓWKI 2, Konińskie Stowarzyszenie Rolkarskie SkateKon, Konińskie Stowarzyszenie Sportowe KSS Mustang, Młodzieżowy Klub Sportowy "SPARTA" KONIN, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Koninie, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Arka przy Zespole Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Koninie, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział Powiatowy w Koninie, Towarzystwo Inicjatyw Obywatelski, Towarzystwo Samorządowe, Klub Żeglarski SPINAKER.

W przestrzeni miasta znajduje się kilka miejsc służących dzieciom i młodzieży do spędzania czasu wolnego bądź realizacji własnych pomysłów:

- Osiedlowy Dom Kultury przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Zatorze” z salą gimnastyczną i czytelnią;
- Czytelnia i sala komputerowa w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Zofii Urbanowskiej w Koninie;
- Sala w Centrum Organizacji Pozarządowych (do wynajęcia na godziny).

Na podstawie badania zrealizowanego przez młodzież ze Stowarzyszenia M-LAB, można stwierdzić, iż młodzi ludzie chcąc spędzić razem czas spotykają się najczęściej w: galeriach handlowych, kawiarniach, klubach tanecznych i sportowych, kinach, McDonalddie, jadłodajniach lub też szukają miejsc w przestrzeni otwartej: parki, bulwar, teren przy amfiteatrze, nad rzeką, w skateparkach, place zabaw, cmentarze.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie w 2007 roku powołało [Społecznego Rzecznika Praw Dziecka](#). Podejmuje on bezpośrednie interwencje w sytuacjach wskazujących na łamanie praw dziecka w sprawach dotyczących trudnych sytuacji rodzinnych bądź szkolnych. Sprawy zgłaszane są osobiście przez dzieci, ich rodziców lub opiekunów oraz inne osoby dorosłe, udziela informacji i porad z zakresu opieki, wychowania oraz prawa, prowadzi mediacje w spornych sytuacjach rodzinnych, obejmując wsparciem wszystkie strony konfliktu, organizuje spotkania z dziećmi i młodzieżą, rodzicami oraz nauczycielami mające na celu omówienie praw i obowiązków rodzinnych, szkolnych oraz społecznych. Animuje aktywność społeczną na rzecz ochrony praw dziecka poprzez organizację happeningów, demonstracji przedstawiających prawa dzieci. Plakaty autorstwa podopiecznych „Prawa dziecka - oczami dzieci” w ramach obchodów 30 lat Konwencji Praw Dziecka zostały wyeksponowane podczas Gali Jubileuszowej 100-lecia TPD w Koninie oraz w placówkach oświatowych. TPD było organizatorem różnych wydarzeń, m.in.: wystawy prezentującej placówki prowadzone przez Towarzystwo, Konwencję Praw Dziecka oraz galerii fotografii „Dziecko w obiektywie”.

Młodzież przeważnie nie deklaruje ścisłych związków z miastem. Na podstawie badania z udziałem 1104 uczniów konińskich szkół ponadpodstawowych (78% populacji) można stwierdzić, iż przeważają negatywne oceny miasta. Zaledwie ok. 16% młodych ludzi uważa Konin za dobre miejsce do życia, a tylko ok. 5% widzi tu swoją przyszłość – miejsce pracy i zamieszkania (Wyniki badań planów edukacyjnych i zawodowych młodzieży, Konin, luty 2020).

Analizując zagadnienia związane z ograniczeniami uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu społecznym (słabe strony dotyczące dziecięcej i młodzieżowej partycypacji), na bazie zebranych informacji, w tym też wniosków ze zrealizowanego wspólnie z młodzieżą Tygodnia Praw Dziecka oraz przeprowadzonego badania opinii dzieci i młodzieży, w którym wzięło udział 937 uczniów i uczennic szkół podstawowych (30%) i ponadpodstawowych (70%) wymienić można: względnie niskie zaangażowanie w projekty KBO, niską identyfikację dzieci i młodzieży w Koninem, w przypadku młodzieży – brak wiązania własnej przyszłości z Koninem, niską świadomość partycypacyjną, poczucie braku wpływu (sprawstwa) na szkolną codzienność, deklarowany brak czasu wolnego, deklarowany brak miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, brak biura dla dzieci i młodzieży, deklarowane trudności związane z transportem publicznym.

Biorąc pod uwagę deklarowane przez młodzież potrzeby wyrażają oni najczęściej potrzebę posiadania bezpiecznych przestrzeni, gdzie mogliby się wypowiadać na ważne dla siebie tematy oraz istnienie kanału, który głośno i z należytą powagą informowałby o postulatach młodych ludzi, a efekcie wpływałby na poważne traktowanie i branie pod uwagę ich głosu przy realizacji działań czy podejmowaniu decyzji w ich sprawie. Proponują również realizowanie działań, które przybliżą im działania miasta i perspektywy jego rozwoju, np. w formie spotkań z „ludźmi sukcesu”, którzy po wyjeździe na studia, pracy i doksztalcaniu się za granicą, zdecydowali się na powrót do Konina i realizują się tutaj prywatnie i zawodowo przełamując stereotyp, że „w Koninie się nie da” lub poprzez pokazywanie młodym Konina jako miejsca dla nich (miejsca dla młodych w Koninie).

24% deklaruje chęć zaangażowania się w życie miasta lub społeczności szkolnej. Najchętniej poprzez wolontariat lub prace w samorządzie szkolnym. Rządziej wymieniają swój udział w konsultacjach społecznych czy składanie wniosków do Konińskiego Budżetu Obywatelskiego.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą partycypacji i praw dziecka w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Partycypacja społeczna jako priorytet w Strategii Miasta • Koniński Budżet Obywatelski • Społeczny Rzecznik Praw Dziecka • Młodzieżowa Rada Miasta • Instytucje działające na rzecz dzieci i młodzieży (wraz z infrastrukturą) • M-LAB • Koordynator ds. młodzieży i projektów kreatywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska identyfikacja młodzieży z Koninem (lub jej brak), informacje o tym co dzieje się w mieście nie przedostają się do młodych • Negatywna ocena miasta • W opiniach młodzieży: „przyszłość jest gdzieś indziej” • Niskie zaangażowanie w KBO (mały udział młodzieży w składaniu pomysłów do KBO) • Niska świadomość partycypacyjna • Brak odrębnego budżetu (w ramach KBO) • Poczucie braku wpływu (sprawstwa) na szkolną codzienność • Deklarowany przez dzieci i młodzież brak czasu wolnego • Deklarowany brak miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, biura dla dzieci i młodzieży • Deklarowane trudności związane z transportem publicznym

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron można wskazać rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Kreowanie pozytywnego wizerunku miasta, z którym można wiązać swoją przyszłość. <i>Wzmacnianie tożsamości kulturowej miasta. Budowanie poczucia wspólnotowości. Wzmocnienie zainteresowania młodzieży sprawami miasta. Prezentowanie dorobku młodych koninian i koninianek – społecznego, naukowego, artystycznego, biznesowego, itp. Usprawnienie komunikacji na linii: dzieci i młodzież – miasto.</i> • Włączanie młodych ludzi w procesy partycypacyjne i decyzyjne (także w szkołach) <i>Promowanie i wspieranie inicjatyw partycypacyjnych dla dzieci i młodzieży (np. szkolny budżet obywatelski, mikrogranty). Stworzenie rozwiązań, dzięki którym młodzież wypróbuje i przekona się do korzystania z narzędzi partycypacji, w tym w szczególności tych związanych z podejmowaniem oddolnych inicjatyw i realizacji własnych pomysłów. Tworzenie przestrzeni do budowania dialogu, współdziałania w grupie i samopomocy rówieśniczej, angażowania się w wolontariat. Atrakcyjna i ciekawa edukacja obywatelska i samorządowa. Konsultowanie z młodzieżą dokumentów, projektów i działań ich dotyczących.</i> • Tworzenie i wspieranie miejsc integracji i rozwoju dzieci i młodzieży (w czasie wolnym) odpowiadających młodzieży, działających na wspólnie określonych zasadach, gdzie młodzi w bezpiecznych warunkach będą mogli poczuć się sobą <i>Utworzenie miejsc umożliwiających konstruktywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież.</i> 	<p>KONTYNUOWANIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lekcje obywatelskie w Centrum Organizacji Pozarządowych/ Lekcje obywatelskie w szkołach • Projekty i konkursy obywatelskie w szkołach. Lokalne i ogólnopolskie. „Młodzi Głosują”. „Młodzi w akcji”. "Wybieram wybory". • Konkurs "Wolontariusz Roku" - Dzień Wolontariusza. • Programy wolontaryjne funkcjonujące w placówkach oświatowych. <p>WDROŻENIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie miejsca spotkań dla młodych koninian i koninianek w Nowym Koninie (M-LAB) • Rozwój projektu M-BAZA – internetowej mapy miejsc młodzieżowych w Koninie, promocja mapy wśród młodzieży, prowadzenie publicznej dyskusji na temat potrzeby integracji wśród młodzieży, wychodzenia z domu, animowanie działań wokół miejsc młodzieżowych • Rozwój internetowej platformy dialogu i współpracy dla młodych ludzi (miejsce do wypowiedzania się, organizowania wydarzeń, akcji, spotkań, debat, konsultacji oraz łączenia się w zespoły robocze) • Uruchomienie we współpracy z wybraną instytucją lub organizacją Kawiarenki Obywatelskiej - cyklicznych spotkań z prezydentami miasta oraz kierownikami wydziałów wg formatu „World Cafe” • Rozwój zakładki Przestrzeń Młodych na miejskiej stronie internetowej • Uruchomienie grupy na Facebooku Konin.PrzestrzeńMłodych w celu usprawnienia przepływu informacji między miastem, instytucjami, a młodzieżą z Konina, współtworzonej przez samorządy uczniowskie, samorządy studenckie, wolontariuszy • W przypadków różnych wymiarów działań miasta na rzecz mieszkańców – tworzenie możliwości zadawania pytań/wyglaszania sugestii i wątpliwości, na bazie czego powstawać by mogły FAQ – udostępniane w sieci [także do wykorzystania w komunikacji szkoły z rodzicami, uczniów z szkołą, itd.] • Pilotażowe wprowadzenie wydzielonej puli na mikroprojekty szkolne w KBO (COP, 2023) • Opracowanie i pozyskanie środków na pilotażowy program Szkolnego Budżetu (Obywatelskiego) jako narzędzia uczącego mechanizmów partycypacji i współpracy • Powołanie Rzecznika Praw Ucznia (możliwie – w każdej szkole); opracowanie zasad funkcjonowania wspólnie z młodzieżą i opiekunami

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie kategorii Młody Wolontariusz do Konkursu „Wolontariusz Roku”, promocja programu w szkołach i samorządach uczniowskich Opracowanie internetowego podręcznika o narzędziach konsultacji społecznych i działaniach partycypacyjnych

II Dzieci w rodzinie

Rodzina jest uniwersalną wielofunkcyjną instytucją, środowiskiem wychowania i agendą socjalizacji pierwotnej³. Nadaje ona kierunek rozwoju dziecka, warunkując w istotnym stopniu jego dalsze losy: edukacyjne, zawodowe, czy też szerzej, życiowe. Szczególnie istotne jest podejmowanie działań pomocowych skierowanych do rodzin borykających się z trudną sytuacją materialną. Ubóstwo i wykluczenie społeczne dzieci oraz przemoc wobec nich są jedynymi z najpoważniejszych problemów społecznych występujących w każdej miejscowości. Życie w ubóstwie, w rodzinie dotkniętej przemocą i innymi dysfunkcjami społecznymi, przekłada się na wszystkie sfery funkcjonowania dziecka: edukację, sytuację zdrowotną, dostęp do kultury, budowanie relacji społecznych, itd. Ważne jest podejmowanie wobec zagrożonych rodzin i dzieci działań pomocowych o charakterze finansowym, doradczym, profilaktycznym oraz terapeutycznym. Na szczególną uwagę zasługują dzieci, które nie mogą wychowywać i socjalizować się w ramach rodziny biologicznej. W takiej sytuacji kluczowa kwestia dotyczy możliwości, jakie wynikają z funkcjonalnej pieczy zastępczej.

Pomoc społeczna

Wsparcie rodzin ze strony miasta odbywa się głównie za sprawą instytucji pomocy społecznej. W oparciu o dane dotyczące wypłacanych świadczeń w ramach Programu Rodzina 500+ w Koninie można stwierdzić, iż w Koninie mieszkają 7424 rodziny z dzieckiem bądź z dziećmi.

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące udzielanych świadczeń pomocowych.

Stan w dniu: (Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach za I – XII 2020r.)	Liczba	%
Rodziny korzystające z pomocy społecznej, w tym:*	3083	41,52%
<ul style="list-style-type: none"> rodziny wielodzietne** 	364	11,81%
<ul style="list-style-type: none"> rodziny z dzieckiem/dziećmi z niepełnosprawnością** 	262	8,50%
<ul style="list-style-type: none"> samotni rodzice – rodziny niepełne** 	680	22,06%
<ul style="list-style-type: none"> rodziny cudzoziemskie z dzieckiem/dziećmi** 	11	0,36%
Dzieci korzystające z zasiłku rodzinnego oraz dodatków* Zgodnie z Ustawą o Świadczeniach Rodzinnych posiadamy dane w następujących przedziałach wiekowych:		
<ul style="list-style-type: none"> w wieku 0-6 lat*** (do 5 roku życia) 	1147	
<ul style="list-style-type: none"> w wieku 7-13 lat*** (5-18 roku życia) 	2278	
<ul style="list-style-type: none"> w wieku 14-18 lat*** (18 – 24 roku życia) 	303	
Rodziny z dziećmi zagrożone ubóstwem ustawowym, w tym:*	1323	17,82%
<ul style="list-style-type: none"> rodziny wielodzietne** 	364	27,51%

³ Por. T. Szlendak (2015), *Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Stan w dniu: (Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach za I – XII 2020r.)	Liczba	%
• rodziny z dzieckiem/dziećmi z niepełnosprawnością**	262	19,80%

Spośród konińskich rodzin 364 to rodziny wielodzietne, a 262 to rodziny z dzieckiem bądź z dziećmi z niepełnosprawnością. Co piąta rodzina jest rodziną niepełną.

Nie mamy informacji na temat dochodów rodzin. Z badań opinii dzieci i młodzieży około 10% badanych deklaruje, że boryka się z niedostatkiem pieniędzy i z tego powodu często nie uczestniczy w dodatkowych zajęciach sportowych/rekreacyjnych/naukowych, w wycieczkach szkolnych i organizowanych przez szkołę aktywnościach, w przyjęciach urodzinowych znajomych, wspólnych wyjściach do kina/kawiarni.

Przemoc i zagrożenie wykluczeniem w rodzinie

Przemoc domowa stanowi niewątpliwie sytuację trudną dla dziecka i rodziny. Zjawisko to może powodować traumy i urazy psychiczne kształtujące charakter relacji społecznych członków rodziny w teraźniejszości i w przyszłości, dotycząc również tożsamości ofiar jak i sprawców przemocy. W tabeli poniżej znajdują się dane związane z procedurą „Niebieskiej Karty” wraz danymi na temat asystentów rodziny i pracowników socjalnych.

Stan w dniu: 31.12.2021	Liczba
Liczba rodzin z dziećmi mających założoną Niebieską Kartę	112
Liczba dzieci jako ofiar przemocy w ramach procedury Niebieskiej Karty	16
Liczba asystentów rodzin	6
Liczba rodzin przypadających na asystenta rodziny	18
Liczba rodzin wspierających	0
Liczba rodzin przypadająca na pracownika socjalnego	82

W Koninie 112 rodzin z dziećmi objętych zostało procedurą „Niebieskiej Karty”.

Należy zwrócić uwagę, że dzieci zagrożone są przemocą również poza rodziną, np. w szkole. Z deklaracji dzieci i młodzieży biorącej udział w badaniu realizowanego podczas Tygodnia Praw Dziecka wynika, że 24% ankietowanych dzieci deklaruje, że co najmniej raz w tygodniu doświadcza różnych form przemocy: obrażania, wyśmiewania, wykluczenia z grona rówieśników, 8% bicia. Najczęściej w szkole ze strony rówieśników (40%!). 8% badanych deklaruje, że jest obrażanych lub wyśmiewanych przez nauczycieli, sporadycznie zdarza się również że przez szkolnego pedagoga. 7% doświadcza przemocy słownej w domu ze strony rodziców. W sytuacjach kryzysowych, gdy czują się skrzywdzeni lub źle psychicznie większość ma się do kogo zwrócić – 12% nie, kolejne 12% nie wie czy ma się do kogo zwrócić. W pierwszej kolejności zwracają się do kolegi/ koleżanki w drugiej do rodziców/ opiekunów. Rzadko do nauczyciela czy pedagoga szkolnego (13%/11%). Około 14% zwraca się o pomoc do psychologa.

Programy pomocowe i inne formy wsparcia rodzin z dziećmi

W Koninie realizowanych jest szereg programów pomocowych i różnych działań wspierających rodziny z dziećmi. Ich specyfika wykracza daleko poza wsparcie finansowe. Ważny obszar wsparcia dotyczy kwestii mieszkań komunalnych i socjalnych, co uwidacznia poniższe zestawienie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba
Ilość programów/ projektów wspierających prawidłowe funkcjonowanie rodziny	21
Liczba rodzin objęta pomocą finansową	30% mieszkańców w

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba
Liczba programów wspierających w usamodzielnieniu się wychowanków domów dziecka i opuszczających rodzinę zastępczą	0
Liczba wychowanków domów dziecka i rodzin zastępczych korzystających z programów wspierających w usamodzielnieniu się wychowanków domów dziecka i opuszczających rodzinę zastępczą	0
Kwota przeznaczona na realizację programów wspierających w usamodzielnieniu się wychowanków domów dziecka i opuszczających rodzinę zastępczą	0
Liczba dzieci korzystająca z dofinansowania do letniego i zimowego wypoczynku	834
Kwota na 1 dziecko przeznaczona w ramach dofinansowania do letniego i zimowego wypoczynku	389 zł
Liczba rodzin z dziećmi mieszkająca w mieszkaniach komunalnych	1.772
Liczba rodzin z dziećmi mieszkająca w mieszkaniach socjalnych	260
Liczba rodzin z dziećmi oczekująca na lokal komunalny	328 (+152 w MTBS)
Wdrożenie samorządowej Karty Dużej Rodziny (Tak/Nie)	Tak
Liczba rodzin korzystających z samorządowej Karty Dużej Rodziny (Konińska Karta Rodziny 3+)	428
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny	462

Na terenie miasta zadania z zakresu polityki społecznej realizuje Wydział Kultury Sportu i Spraw Społecznych oraz [Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie](#), który jest jednostką organizacyjną Miasta Konina powołaną do realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Podejmuje szereg działań wspierających rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej między innymi poprzez udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczonej pracy socjalnej. Jednym z głównych powodów zgłaszania się po pomoc do MOPR jest bezrobocie, które negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego.

W roku 2020, w stosunku do roku 2019, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 297 osób. Z zasiłku rodzinnego oraz dodatków skorzystało 3728 dzieci. 287 dzieci z niepełnosprawnością pobrało dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji. Obserwowany z roku na rok stopniowy spadek osób korzystających z pomocy społecznej spowodowany jest, między innymi, wypłacam rodzinom od kwietnia 2019 r. świadczeniem wychowawczym (Program Rodzina 500 +) oraz niezmiennymi od 2018 roku kryteriami dochodowymi uprawniającymi do przyznania pomocy.

Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi mogą skorzystać z wsparcia asystenta rodziny oraz pomocy specjalistów z Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej, która funkcjonuje w strukturach MOPR. Sekcja zapewnia całodobowe wsparcie, w tym schronienie dla osób dotkniętych problemem przemocy, a także dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej, socjalnej, całodobowe poradnictwo poprzez telefon zaufania i poradnictwo internetowe oraz nieodpłatny dostęp do porad prawnych udzielanych na terenie miasta Konina.

Ze schronienia całodobowego w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w roku 2019 skorzystało 17 rodzin, w tym 22 dzieci (porady prawne, psychologiczne, itp.), w roku 2020 11 rodzin, w tym 12 dzieci, z czego 5 rodzin z tzw. „gorącej interwencji”. W przypadku 3 rodzin, z uwagi na trudną sytuację rodzinną i mieszkaniową pobyt w placówce przedłużył się na okres powyżej czterech miesięcy.

Sekcja Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje następujące autorskie programy:

- Przeciwdziałanie przemocy – program profilaktyczno-edukacyjny dla uczniów klas V konińskich szkół podstawowych: cykl zajęć profilaktycznych i terapeutycznych z zakresu przemocy fizycznej i psychicznej realizowany przez psychologa i konsultanta MOPR, zajęcia kierowane są do dzieci, potencjalnych ofiar przemocy,
- Program profilaktyczno-edukacyjny dla rodzin i osób w kryzysie, w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

- Program Psycholog Rodzinny, realizowany od 2010 roku, którego celem jest jak najszybsze dotarcie do miejsca zamieszkania i udzielenie wsparcia oraz pomocy osobie i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej,
- Program aktywizująco-wspierający dla mieszkańców mieszkań chronionych z wsparciem psychologa, radcy prawnego, pracownika socjalnego, służący usamodzielnianiu się i integracji podopiecznych ze społecznością lokalną (ok. 12 osób, 8 mieszkań chronionych).

MOPR zapewnia również obsługę organizacyjno-techniczną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, realizującego zadania związane, m.in. z zapewnieniem ofiar przemocy w rodzinie pomocy i wsparcia oraz realizacją postępowań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. W 2020 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” dotyczyła 242 rodzin.

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Koninie na lata 2021- 2023 opracowano kolejne programy wspierające rodziny biologiczne oraz spójny system wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w ramach których wsparcie otrzymuje 100 rodzin.

W strukturach MOPR od 2006 roku funkcjonuje Klub Integracji Społecznej, którego głównym celem jest aktywizacja i reintegracja zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych, a także osób dotkniętych innymi problemami i zagrożonych wykluczeniem.

Aby zapobiec procesom destabilizacji rodziny i wspierać jej potencjał na terenie Konina działa ponad 30 instytucji, organizacji pozarządowych i fundacji wspierających rodziny w ich prawidłowym funkcjonowaniu. Są to, m.in.:

- Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich, które od 2002 roku prowadzi Centrum Interwencji Kryzysowej – placówkę wpisaną w rejestr „Niebieskiej Linii” Ogólnopolskiego Porozumienia na Rzecz Ofiar Przemocy w Rodzinie. Centrum prowadzi bezpłatne poradnictwo prawne, psychologiczne i socjalne dla mieszkańców, o niskim statusie materialnym oraz dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajmuje się również zagospodarowaniem edukacyjnym czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku 7-15 lat. Wspiera wychowanków w rozwoju poznawczym, emocjonalnym i społecznym, w wyrównywaniu szans edukacyjnych i życiowych. Stwarza warunki do rozwoju zainteresowań, kształtuje umiejętności społeczne, postawy i zachowania prozdrowotne. Prowadzi świetlice socjoterapeutyczne.
- Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która oprócz wsparcia terapeutycznego dzieci prowadzi również Szkołę dla rodziców i wychowawców, oferuje indywidualne konsultacje i porady wychowawcze, organizuje zajęcia i warsztaty.
- Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ wspiera dzieci z niepełnosprawnością oraz ich rodziny prowadząc aktywizację osób z niepełnosprawnościami, m.in.: poprzez zajęcia sportowe, pobyty w mieszkaniach treningowych (projekt Akademia Życia), opiekę wytnieniową dla członków rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami.
- Stowarzyszenie „Młodzi Aktywni” wspiera rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji oraz dzieci z niepełnosprawnościami prowadząc dwie placówki wsparcia, organizując półkolonie letnie i zimowe z programem profilaktycznym, kolonie letnie z programem socjoterapii (np. w ramach Konińskiego Budżetu Obywatelskiego (KBO) 2014 – „Ja też mam super wakacje” wyjazdy wakacyjne dla 25 dzieci w wieku 7 do 12 lat z rodzin dysfunkcyjnych oraz podopieczni Rodzinnego Domu Dziecka w Koninie - 16 spotkań-wyjazdów, m.in. do Term w Uniejowie, Łodzi, Rogowa, Kopalni Soli w Kłodawie, wycieczki na kąpieliska i baseny).
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie prowadzi działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach programu: Ośrodek Terapii Rodzinnej TPD.

Organizacje pozarządowe włączają się w proces organizowania półkolonii, kolonii, obozów dla dzieci i młodzieży szkolnej pochodzących z rodzin o niskich dochodach, z różnymi dysfunkcjami z: programem profilaktycznym, dożywianiem, zajęciami sportowymi, zajęciami teatralno-tanecznymi i socjoterapeutycznymi. Wydział Kultury Sportu i Spraw Społecznych finansuje organizację wypoczynku letniego i zimowego w formie półkolonii oraz kolonii na kwotę 324 000 zł (2021 r.) wzrost z 280 000 zł (2019 r.). Dofinansowano także projekty wypoczynkowe i rekreacyjne dla dzieci i rodzin organizowane przez organizacje pozarządowe oraz spółki miejskie na kwotę ok. 13 000 zł.

Tradycją stało się również organizowanie od 1990 roku przez MOPR wieczery wigilijnych, a od kilku lat przez Urząd Miejski i MOPR spotkań wigilijnych i wielkanocnych na Placu Wolności lub w placówkach oświatowych, gdzie mieszkańcy Konina mają okazję wspólnie świętować.

W ramach przeciwdziałania przemocy w 2017 roku fundacja BIAŁE KONIE we współpracy z Zespołem Szkół w Brzeźnie oraz Młodzieżowym Domem Kultury zrealizowała projekt z młodzieżą w wieku 14-15 lat, którego efektem było stworzenie [prototypu gry społeczno-edukacyjną dla młodzieży \(pn. Vis Orbis\)](#). Problematyka gry dotyczyła przerywania międzypokoleniowego kręgu przemocy. Gra może być wykorzystywana przez wszystkie osoby, instytucje i organizacje, które pracują z młodzieżą. Skierowana jest do każdego młodego człowieka w wieku 13-15 lat, bez względu na płeć. Treści w niej zawarte dotyczą nie tylko ofiar przemocy, ale także potencjalnych sprawców oraz świadków. Przy okazji pracy nad grą powstała też etiuda filmowa Taka Jak My oraz film z realizacji projektu. Mogą być wykorzystywane podczas spotkań z młodzieżą jako punkt wyjściowy do ciekawej dyskusji czy głębokiej osobistej refleksji. Narzędzia te są gotowe do wykorzystania.

Duże znaczenie mają środowiskowe formy wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży oraz działania profilaktyczne prowadzone przez świetlice środowiskowe oraz środowiskowe ogniska wychowawcze. Miasto poprzez organizacje pozarządowe w ramach zadań zleconych prowadzi placówki wsparcia dziennego dla dzieci, które mają 3 formy: opiekuńczą, specjalistyczną i podwórkową. Mamy 25 placówek wsparcia dziennego: 9 świetlic środowiskowych, 7 środowiskowych ognisk wychowawczych, 6 świetlic socjoterapeutycznych i 3 placówki w formie podwórkowej. do których uczęszcza 674 dzieci w tym 350 pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Wszystkie placówki prowadzą dożywianie dzieci. – 710 tys. zł

Dzieci w pieczy zastępczej

Szczególnym rodzajem sprawowania opieki nad dziećmi jest forma pieczy zastępczej. Każde dziecko powinno mieć możliwość wychowania w środowisku rodzinnym. Z tego względu bardzo istotne jest dążenie przez samorządy do promowania rodzinnej pieczy zastępczej i dokładanie starań, by dzieciom w niej przebywającym została zapewniona właściwa opieka i warunki bytowe. Pierwszym wyborem w procesie umieszczania dziecka w pieczy zastępczej powinna być rodzinna piecza zastępcza⁴.

Stan dotyczący pieczy zastępczej w Koninie ilustruje poniższe zestawienie. Dane za lata 2018-2020 przedstawiono na dzień 31 grudnia danego roku, a za rok 2021 na dzień 30 czerwca 2021 roku.

Stan w dniu:	Liczba placówek	Min. liczba wychowanków w 1 placówce	Max. liczba wychowanków w 1 placówce	Liczba dzieci ogółem	% dzieci do 7 roku życia	% dzieci od 8 do 10 roku życia	Liczba dzieci opuszczająca placówki/ rodziny
Institutionalna piecza zastępcza, w tym placówki:							
• socjalizacyjne							
• rodzinne	0		2018 – 8 2019 – 8 2020 – 8 2021 - 7	2018 – 8 2019 – 8 2020 - 7 2021 – 7	2018 – 13% 2019 – 13% 2020 – 0 % 2021 – 0%	2018 – 0% 2019 – 0% 2020 – 29 % 2021 – 14%	2018 - 1 2019 - 1 2020 - 5 2021 - 0
• interwencyjne	1		2018 - 21 2019 - 20 2020 - 20 2021 - 16	2018 – 12 2019 -18 2020 - 12 2021 – 14	2018 - 0 2019 - 6% 2020 - 8% 2021 - 7 %	2018 - 16 % 2019 - 11 % 2020 - 17% 2021 - 14 %	2018 - 29 2019 - 27 2020 - 20 2021 - 6
• specjalistyczno-terapeutyczne	0						
• placówki łączące zadania	0						
Rodzinne domy dziecka	0						
Rodziny zastępcze, w tym:	2018 - 81 2019 - 79 2020 - 85 2021 - 86			2018 – 117 2019 - 119 2020 - 125 2021 – 134			
• spokrewnione	2018 - 62 2019 - 58 2020 - 67 2021 - 68			2018 – 83 2019 - 78 2020 - 87 2021 – 91	2018 - 19% 2019 - 14% 2020 - 12% 2021 - 18 %	2018 - 14% 2019 - 18% 2020 - 22 % 2021 - 21 %	2018-14 2019-9 2020-8 2021-3
• niezawodowe	2018 – 15 2019 – 16 2020 – 13 2021 - 14			2018 – 21 2019 - 21 2020 - 15 2021 – 16	2018 - 19% 2019 - 14 % 2020 - 13% 2021 - 19 %	2018 - 10% 2019 - 5% 2020 - 7% 2021 - 0%	2018-4 2019-4 2020-9 2021-2

⁴ Przepisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.) stanowią, że od 1 stycznia 2020 roku dzieci poniżej 10 roku życia nie będzie można umieścić w instytucjonalnej formie opieki zastępczej (z wyłączeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego).

Stan w dniu:	Liczba placówek	Min. liczba wychowanków w 1 placówce	Max. liczba wychowanków w 1 placówce	Liczba dzieci ogółem	% dzieci do 7 roku życia	% dzieci od 8 do 10 roku życia	Liczba dzieci opuszczającą placówki/rodziny
• zawodowe	2018 – 2 2019 – 2 2020 – 2 2021 - 2			2018 – 4 2019 - 6 2020 - 11 2021 – 14	2018 – 50% 2019 – 33% 2020 – 36% 2021 – 43 %	2018 - 17% 2019 – 17% 2020 - 18% 2021 - 14 %	2018-0 2019-0 2020-1 2021-2
• zawodowe specjalistyczne							
• zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2018 – 3 2019 – 3 2020 – 3 2021 - 2			2018 – 9 2019 - 14 2020 - 12 2021 – 13	2018 - 67% 2019 - 57% 2020 - 67 % 2021 – 46 %	2018 - 22% 2019 - 29 % 2020 -17 % 2021 - 38 %	2018-11 2019-8 2020-11 2021-1
• zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze							
Adopcje				2018 – 6 2019 - 5 2020 - 5 2021 – 1			

W Koninie funkcjonuje 86 rodzin zastępczych. W ostatnich trzech latach można odnotować zwiększenie się liczby rodzin zastępczych, jak również liczby dzieci przebywających w tych formach pieczy zastępczej. Dominującym typem są rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem (79% rodzin). W zawodowych rodzinach zastępczych, pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w ciągu 3 lat umieszczono łącznie 39 dzieci.

Miasto Konin nie posiada na swoim terenie placówki opiekuńczo–wychowawczej typu socjalizacyjnego (domu dziecka). W związku z powyższym konieczne jest umieszczanie dzieci konińskich w tego typu placówkach zlokalizowanych na terenie innych powiatów. W 2020 roku, na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta Konina w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, wydatkowano kwotę 411 751,12 zł. W rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało 11 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych – 9, natomiast w rodzinach zastępczych zawodowych – 9 dzieci. W I półroczu 2021 roku przeznaczono na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta Konina w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów kwotę 248 575,61 zł. W rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało 15 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych – 13, natomiast w rodzinach zastępczych zawodowych – 8 dzieci. W placówkach opiekuńczo–wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało: 1. Placówka typu rodzinnego: 2019 – 1 dziecko, 2020 – 4 dzieci, 2021 – 4 dzieci; 2. Placówka typu socjalizacyjnego: 2019 – 3 dzieci, 2020 - 5 dzieci, 2021 – 3 dzieci. Koszty odpowiednio: 2019 – 118 088 zł, 2020 – 196 477 zł, 2021 – 138 191,96 zł.

Rodziny zastępcze są wspierane przez MOPR w ramach Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Konina na lata 2021 – 2023 poprzez udzielanie pomocy wychowankom w procesie usamodzielnienia, a także dzięki doskonaleniu instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „Wspiera.My”, pozyskano środki finansowe na: zorganizowanie szkoleń mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo–wychowawczych rodzin zastępczych, szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto w 2019 r. został również opracowany autorski program przeznaczony do szkoleń rodzin zastępczych „Czekając na miłość rodzicielską”, który został zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej decyzją z dnia 7 października 2019 roku, na okres 5 lat.

W Koninie wzrasta liczba rodzin zastępczych korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, co świadczyć może o wzroście świadomości mieszkańców miasta oraz chęci podejmowania przez nich działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin. W konsekwencji wzrosła liczba dzieci, które powróciły do swoich rodzin biologicznych.

MOPR pozyskał środki w ramach Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Zakupiono laptopy i słuchawki w celu realizowania przez dzieci zdalnego nauczania, środki ochrony indywidualnej oraz wyposażano

2 pomieszczenia z przeznaczeniem jako miejsca kwarantanny i izolacji dla dzieci przebywających w Rodzinnym Domu Dziecka, prowadzonym przez Stowarzyszenie „PROM” i Pogotowiu Opiekuńczym.

MOPR prowadzi również placówkę wychowawczą typu interwencyjnego – Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Koninie, która posiada 7 miejsc interwencyjnych dla dzieci i 7 miejsc socjalizacyjnych. Placówka zapewnia dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziców, znajdującemu się w sytuacji kryzysowej, doraźną, całodobową opiekę i wsparcie, kształcenie dostosowane do jego wieku i możliwości rozwojowych, do czasu powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie adopcyjnej albo zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego albo socjalizacyjnego.

MOPR realizuje również program zapobiegający porzucaniu dzieci „Szansa na życie”. Umożliwia anonimowe pozostawienie noworodka w przystosowanym do tego miejscu. Sytuacja pozostawienia dziecka w oknie życia jeszcze nie wystąpiła.

Do 2021 roku na terenie miasta funkcjonował Ośrodek Adopcyjny prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie. Realizuje on misję „Dla dobra dziecka odnajdujemy najlepszą rodzinę”, zapobiegając sieroctwu społecznemu poprzez tworzenie rodzin adopcyjnych. Udziela wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prowadzi szkolenia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych, edukację dotyczącą procesu adopcji, jak również edukację do prowadzenia w warunkach domowych zabaw z dziećmi służących aktywnemu spędzaniu czasu oraz pogłębieniu więzi rodzinnych. W roku 2020 przeprowadzono 26 adopcji.

Od stycznia 2022 roku powstał Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Koninie prowadzony przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.

Kwestie mieszkaniowe

Ważną formą wsparcia rodzin z dziećmi w trudnej sytuacji jest również zapewnienie im mieszkań komunalnych i socjalnych. Mieszkaniowy Zasób Miasta Konina na dzień 30.06.2021 r. wynosił: 1.772 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 71.784,50 m², z tego: 961 lokali o powierzchni użytkowej 37.956,80 m² zlokalizowane w 107 budynkach komunalnych; 806 lokali o powierzchni użytkowej 33.642,16 m² zlokalizowane w 140 budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Miasto posiada swoje udziały oraz 5 lokali ze spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu w zasobach Konińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej o łącznej powierzchni użytkowej 185,54 m². Miasto Konin posiada także w zarządzie jeden lokal Skarbu Państwa o powierzchni użytkowej 35,04 m² (lokal Skarbu Państwa nie wchodzi w skład mieszkaniowego zasobu gminy). Miasto Konin w celu realizacji swojego ustawowego zadania wynajmuje dodatkowo 29 lokali mieszkalnych stanowiących własność innych podmiotów, na podstawie umów najmu w prawem do podnajmu o łącznej powierzchni użytkowej 1.215,76 m², z tego: 14 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 613,74 m² w budynku przy ul. Zofii Urbanowskiej 1 należącym do Miejskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Koninie; 12 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 491,88 m² w budynku przy ul. Wodnej 39 należącym do Miejskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Koninie; 1 lokal o powierzchni użytkowej 48,20 m² w budynku przy ul. Zakole 5 należącym do Wspólnoty Mieszkaniowej Zakole 5; 2 lokale o łącznej powierzchni użytkowej 61,94 m² w budynkach przy ul. Kolskiej 18 i 20 należących do Konińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zgodnie z wprowadzoną zmianą ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego z dniem 21 kwietnia 2019 r. Miasto Konin nie ma wydzielonego zasobu lokali socjalnych (nie ma już obowiązku posiadać wydzielonego zasobu lokali socjalnych). Zatem, co do zasady, lokale mieszkalne stanowiące mieszkaniowy zasób gminy mogą być przeznaczone na najem socjalny lokalu (najem ten charakteryzuje oznaczony czas obowiązywania umowy najmu oraz najniższa stawka czynszu). Na najem socjalny lokalu przeznaczane są w pierwszej kolejności lokale o niższym standardzie. Na dzień 30.06.2021 r. 280 lokali wynajmowano z mieszkaniowego zasobu miasta Konina w ramach najmu socjalnego (o łącznej powierzchni użytkowej 9.495,95 m² - bez lokali zamiennych i pomieszczeń tymczasowych). Miasto Konin, jak wyżej wspomniano, wynajmuje także lokale od innych właścicieli i również te lokale przeznaczone są na podnajem jako najem socjalny lokalu. Na dzień 30.06.2021 r. było to 11 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 471,17 m².

Potrzeby w zakresie przydziału lokali mieszkalnych są dużo wyższe niż liczba lokali mieszkalnych którymi miasto dysponuje na dzień dzisiejszy. Aktualnie w roku 2021 na liście osób uprawnionych do przydziału lokalu z zasobów miasta oczekuje 278 liczba osób /rodzin, w tym 185 to osoby/rodziny spełniające kryteria na najem socjalny lokalu. Ponadto na rozpatrzenie w roku bieżącym oczekuje już ponad 50 nowych wniosków osób ubiegających się przydział lokalu w zasobach miasta. Natomiast w MTBS Sp. z o.o. w Koninie oczekują 152 osoby/rodziny - liczba złożonych wniosków na przydział lokalu w zasobach MTBS.

Budynki mieszkalne, w zasobami miasta, to obiekty o zróżnicowanym wyposażeniu instalacyjnym. Źródłem ciepła w większości budynków zlokalizowanych w obrębie geodezyjnym Starówka są piece kaflowe zasilane paliwem stałym (węgiel, drewno). Budynki te charakteryzują się niepełnym standardem wyposażenia oraz nie spełniają aktualnych norm i warunków, m.in. w zakresie izolacyjności cieplnej, energooszczędności, ochrony cieplnej jak również standardu higieniczno-sanitarnego. Liczba lokali mieszkalnych miasta (w budynkach komunalnych i Wspólnot Mieszkaniowych), wyposażonych w instalację co, cw to 460, lokali wyposażonych w instalację centralnego ogrzewania (bez cw) – 556, natomiast pozostałe mieszkania wyposażone są jedynie w instalacje zimnej wody i kanalizacji oraz ogrzewanie piecami węglowymi, stanowiącymi źródło niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.

W ramach poprawy zasobu mieszkaniowego na terenie Konina, w granicach obszaru rewitalizacji - Starówki, prowadzone są między innymi działania w zakresie poprawy jakości zasobu mieszkaniowego (stanowiące element procesu rewitalizacji). Działania te dotyczą, m.in. likwidacji ogrzewania piecowego, modernizacji, w tym kompleksowej, substancji mieszkaniowej oraz nowe budownictwo mieszkaniowe planowane przez miasto przy udziale MTBS Sp. z o.o. w Koninie lub Spółkę SIM „KZN – Zachodni” Sp. z o.o..

Miasto Konin w 2021 roku otrzymało wsparcie finansowe na realizację projektu pn. „Generator miejskiej energii źródłem sukcesu Konina”, realizowanego w ramach Programu „Rozwój Lokalny”, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i budżetu państwa. W projekcie tym zaplanowano wykonanie audytów energetycznych dla budynków komunalnych oraz realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja energetyczna budynków komunalnych” na łączną kwotę 2 440 302,31 zł. W ramach przedsięwzięcia planowane jest opracowanie audytów energetycznych (dla 8-14 obiektów, w zależności od możliwości rynkowych). Natomiast realizacja zadania inwestycyjnego w zakresie termomodernizacji planowana jest na lata 2022-2023 (dla minimum 2 obiektów, w zależności od zakresu ujętego w dokumentacji, wartości oszacowanej w kosztorysach i możliwości rynkowych). Zgodnie z NŚR dalsze przedsięwzięcia w celu poprawy stanu technicznego komunalnych budynków mieszkalnych i zmiany systemu ogrzewania z piecowego na miejską sieć ciepłowniczą zaplanowano na lata 2024-2030. Szacunkowa wartość przedsięwzięcia 12 609 697,69 zł (dla 45 obiektów w zależności od zakresu ujętego w dokumentacji, wartości oszacowanej w kosztorysach i możliwości rynkowych) .

W 2012 roku Konin z zasobów mieszkaniowych wydzielił 8 mieszkań chronionych o łącznej powierzchni 274,48 m², zlokalizowanych w budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Dworcowej 7. Mieszkania te są w użyczeniu MOPR, który dokonuje również przydziału tych mieszkań i gospodaruje nimi.

W celu zwiększenia zasobu mieszkaniowego na terenie miasta Konina miasto podejmuje wspólne zadania przy udziale Inwestora, tj. MTBS Sp. z o.o. w Koninie. Do 2023 roku planuje się zwiększenie nowego zasobu mieszkaniowego na Starówce, realizowanego przez MTBS Sp. z o.o. w Koninie przy udziale miasta Konin i wsparciu finansowym z BGK, w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego. Będzie to zadanie realizowane przy udziale MTBS Sp. z o.o. w Koninie (zadania te obejmują planowane w NŚR przedsięwzięcie pn. „Rozwój budownictwa społecznego”). Aktualnie realizowana jest budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z parkingiem i infrastrukturą (zadanie: „Budowa trzech budynków mieszkalnych zlokalizowanych przy ul. Szarych Szeregów”) – zakończenie inwestycji i oddanie obiektów do użytkowania planowane jest na I kwartał 2022 roku, w wyniku tej inwestycji powstanie 100 nowych gotowych do zamieszkania mieszkań. Ponadto, do IV kwartału 2023 roku, planuje się kolejne inwestycje w tej formule, w wyniku których powstanie kolejnych 46 nowych mieszkań. Będą to zadania p.n. „Budowa budynku mieszkalnego przy ul. Obrońców Westerplatte” (16 lokali) oraz „Budowa budynków mieszkalnych pomiędzy ul. Wodną i Grunwaldzką” (30 lokali). W celu zwiększenia zasobu mieszkaniowego Konin planuje również budowę budynków mieszkalnych, wielorodzinnych (ok. 200 mieszkań) - przedsięwzięcie w NŚR na lata 2024-2030 na kwotę 60.000.000,00zł. Ponadto planowane zagospodarowanie obszarów miasta zakłada poprawę dostępu do zieleni, która docelowo stworzy miejsca odpoczynku, rekreacji i połączy obszary zamieszkiwania z usługami publicznymi.

Biorąc pod uwagę złożoną, wielowymiarową sytuację rodzin (i dzieci w rodzinach) w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Istniejący funkcjonalny system wsparcia rodzin • Miejsce schronienia dla rodzin w kryzysie • Sekcja Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej (MOPR) • Funkcjonalne placówki opiekuńczo-wychowawcze • Wczesna diagnostyka zaburzeń rozwojowych oraz sytuacji przemocowych • Ośrodki wsparcia dziennego • Asystenci rodziny • Spółdzielczość socjalna (WOES) • Współpraca na linii samorząd – organizacje pozarządowe (Centrum Organizacji Pozarządowych) • Realizowane plany zwiększania zasobów mieszkaniowych w mieście • Mieszkania chronione • Miejski Zespół Interdyscyplinarny • Procedura „Niebieskiej Karty” • Klub Integracji Społecznej (MOPR) 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej • Zapotrzebowanie na asystentów rodzinnych • Zapotrzebowanie na mieszkania chronione, lokale socjalne (dla dzieci z rodzin zastępczych-usamodzielnianie) • Zapotrzebowanie na lokale komunalne (zasoby miasta) • Zapotrzebowanie na placówki dla młodzieży o charakterze interwencyjnym • Likwidacja krajowego programu „Asystent osobisty i koordynator pieczy zastępczej” • Nie zawsze efektywny przepływ informacji między instytucjami • Bieda i ubóstwo jako przeszkoda w aktywności edukacyjnej i prorozwojowej • Przemoc rówieśnicza i w szkole • Częściowo poczucie braku wsparcia w sytuacjach kryzysowych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Projekty wspierające rodziny (MOPR) • Karta Rodziny 3+ • Działalność organizacji pozarządowych • Wypracowanie procedury współpracy między różnymi podmiotami • Instytucje zajmujące się pieczą zastępczą, procedurą adopcyjną, itp. • Pogotowie Opiekuńcze • Ośrodek Adopcyjny • Projekty i programy realizowane na rzecz dzieci i młodzieży przez różne podmioty 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie niski poziom zaufania uczniów do nauczycieli i pedagogów w sytuacjach trudnych

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron można wskazać rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie dzieci i rodzin dotkniętych przemocą i/lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. <i>Rozwijanie projektów samopomocowych wśród dzieci i młodzieży. Zapewnienie ochrony w szkole poprzez tworzenie lepszych rozwiązań, np. zmiany statutów szkolnych. Budowanie kultury zaufania do nauczycieli, pedagogów i psychologów (agendy wsparcia w sytuacjach trudnych)</i> • Eliminowanie źródeł powodujących stany sprzyjające powstawaniu przemocy (zaniżanie poczucia własnej wartości dzieci, nierównowaga władzy, nadużywanie władzy). <i>Systemy oceniania w szkole.</i> • Doskonalenie i tworzenie programów wspierających rodziców w obszarze kompetencji opiekuńczych i wychowawczych. <i>Asystenci rodzinni – odpowiedź na zapotrzebowanie.</i> • Integracja i koordynacja działań różnych podmiotów działających dla dobra dziecka i rodziny, takich jak: jednostki organizacyjne, szkoły, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorstwa, osoby fizyczne. <i>Optymalizacja „kanałów komunikacyjnych” (procedury, obieg dokumentów).</i> • Promowanie i wspieranie działalności instytucji opiekuńczo-wychowawczych w obszarze profilaktyki społecznej, resocjalizacji i socjoterapii. Promowanie idei pieczy zastępczej. <i>Kampanie informacyjno-promocyjne.</i> 	<p>KONTYNUOWANIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania Wydziału Kultury Sportu i Spraw Społecznych, MOPR, instytucji i organizacji pozarządowych jak wyżej <p>WDROŻENIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopracowanie oraz pilotażowe wdrożenie w szkołach gry społeczno-edukacyjnej Vis Orbis jako profilaktyki przemocy • Opracowanie i pozyskanie środków na pilotażowy program mediacji rówieśniczych i/lub inne rówieśnicze rozwiązanie, które pomogą wcześniej sygnalizować problemy, przeciwdziałać przemocy rówieśniczej, i w szkołach czy wspierać dzieci i młodzież w rozwiązywaniu ich problemów • Akcja w szkołach: „Czy znamy nasz statut”? – kierowana do uczniów, nauczycieli i rodziców – w efekcie czego wzrośnie świadomość dotycząca praw i obowiązków, być może statuty będą ulegać zmianom • Wymiana wartościowych rozwiązań dotyczących pracy zespołowej nad statutami szkół [uczniowie z różnych szkół; nauczyciele z różnych szkół] • Pilotaże dotyczące alternatywnych systemów oceniania, oceniania kształtującego lub „szkoły bez ocen” • Oceny szkolne a tożsamość dziecka – warsztaty dla nauczycieli [+materiały informacyjne]

III Dzieci z niepełnosprawnością

Pojęcie niepełnosprawności odnoszone jest do stanu fizycznego naruszenia zdrowia, które skutkuje utrudnieniami (lub uniemożliwieniami) w odgrywaniu określonych ról społecznych - na bazie przyjętych, warunkowanych historycznie i kulturowo standardów⁵. Dzieci z niepełnosprawnością stanowią grupę społeczną, która w każdym mieście powinna być dostrzegana i obejmowana szczególną troską. Dzieci z niepełnosprawnością powinny mieć możliwość uczenia się, uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych, korzystania z infrastruktury sportowej i rekreacyjnej oraz rozwijania swoich zainteresowań.

Rozkład danych na temat populacji dzieci z niepełnosprawnością w Koninie, wraz ze stosunkiem do ogółu dzieci w mieście, zawiera poniższa tabela.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Dzieci z niepełnosprawnością, w tym:	558/ 608	4,76%
• z niepełnosprawnością intelektualną	55/ 324	9,86% / 58,06%
• w wieku 0-3 lat	73	13,08%
• w wieku 4-7 lat	92	16,49%
• w wieku 8-16 lat	182	32,62%
• w wieku 16-25 lat	211	37,81%
• w wieku 0-5 lat	62	11,11%
• w wieku 6-12 lat	209	37,46%
• w wieku 13-18 lat	291	52,15%
• chłopcy**	346/ 373	62,01% / 66,85%
• dziewczęta**	212/ 233	37,99% / 41,76%

Liczba dzieci niepełnosprawnych w Koninie wynosi 558 (co stanowi blisko 5% populacji dzieci) i daje się zauważyć tendencję wzrostową. Najczęstszymi schorzeniami i przyczynami niepełnosprawności są: choroby układu oddechowego i krążenia, całościowe zaburzenia rozwojowe, upośledzenia narządu ruchu oraz choroby neurologiczne.

Realizacja miejskich założeń strategicznych ma być podstawą w dążeniu do postrzegania Konina jako miasta przyjaznego i dostępnego dla wszystkich jego mieszkańców: zapewniającego osobom sprawnym inaczej oraz ich rodzinom pełne uczestnictwo w życiu społecznym, dostęp do szeroko rozumianej informacji, edukacji, kultury, sportu, rynku pracy i infrastruktury publicznej.

Stan infrastruktury miejskiej, zapewniającej dostęp do usług dla dzieci z niepełnosprawnością, ilustruje poniższe zestawienie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Placówki edukacyjne (ogółem)	Budynki administracji	Obiekty sportowe (baseny, hale sportowe itp.)	Obiekty kultury, itp.; instytucje miejskie	Biblioteki
Odsetek obiektów gminnych wyposażonych w jakiegokolwiek udogodnienia dla dzieci z niepełnosprawnością		6/9 (67%)	5/5 (100%)	8/12 (67%)	7/7(100%)

⁵ Por. J. Kirenko (2007), *Indywidualna i społeczna percepcja niepełnosprawności*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s. 14.

Stan w dniu: 31.12.2020	Placówki edukacyjne (ogółem)	Budynki administracji	Obiekty sportowe (baseny, hale sportowe itp.)	Obiekty kultury, itp.; instytucje miejskie	Biblioteki
Liczba obiektów wyposażonych w pochylnię/podjazd/platformę	21	6	5	8	7
Liczba obiektów wyposażonych w windę	3	5	3	7	1
Liczba obiektów wyposażonych w automatycznie otwierane drzwi	2	1	1	1	0
Liczba obiektów wyposażonych w udogodnienia dla dzieci niewidomych	0	1	0	1	7
Liczba obiektów wyposażonych w inne udogodnienia	11	6	5	8	7

W przypadku korzystania przez dzieci z niepełnosprawnością z usług rehabilitacyjnych, dane wyglądają następująco.

Stan w dniu: 31.12.2020	
Liczba podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne na rzecz dzieci z niepełnosprawnością	5 (NGO)
• w tym podmioty publiczne	0
Liczba dzieci z niepełnosprawnością korzystająca z usług rehabilitacyjnych	198
Liczba dzieci z niepełnosprawnością oczekujących w kolejce na skorzystanie z usług rehabilitacyjnych	55

W Koninie dzieci i młodzież z niepełnosprawnością ma możliwość korzystania z szerokiej oferty edukacyjnej, rehabilitacyjnej, podmiotów i instytucji działających na ich rzecz. Wsparcie obejmuje również formy, które gwarantują tym osobom usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem. Działania w tym zakresie podejmowane są przez szereg instytucji miejskich oraz organizacji pozarządowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje programy i projekty skierowane również do rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością. Aktualnie realizowany jest Program „Asystent Osobisty Niepełnosprawnej”, w ramach którego wsparciem zastały objęte rodziny z dziećmi z niepełnosprawnościami do 16 roku życia. Wsparciem asystenta objętych zostało 44 osób, w tym: 38 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 4 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 2 dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności z terenu miasta Konina. Wartość całkowita programu wynosi 542 844,00 zł (Dotacja ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych).

Miasto ustawicznie realizuje programy zwiększania dostępu osób z niepełnosprawnością do edukacji, rehabilitacji zawodowej i społecznej prowadząc bądź realizując:

- Ośrodek Rehabilitacyjno- Edukacyjno- Wychowawczy i Punkt Rehabilitacyjny (COP 85 000 zł)
- Klub wsparcia rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością (COP 65 000 zł)
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z upośledzeniem umysłowym (COP 378 000 zł)
- Warsztaty terapii zajęciowej. Współpraca z Fundacją Mielnica, Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie Koło w Koninie, TPD Oddział Powiatowy, Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Osobom Chorym Psychiczenie (340 000 zł w 2018 r.)
- "Program wyrównywania różnic między regionami".
- Pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, program ten skierowany jest do osób z niepełnosprawnościami, a celem jego jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji (MOPR, ok. 100 osób)

W Koninie działania na rzecz osób z niepełnosprawnością realizowane są przez szereg organizacji pozarządowych, m.in. przez.:

- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem i Innymi Niepełnosprawnościami Intelktualnymi GEPETTO (prowadzące Punkt Konsultacyjny oraz przedszkole dla dzieci z autyzmem) – zapewnia wysokospecjalistyczną indywidualną i grupową terapię psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną, zajęcia grupowe Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, trening społeczny, szkolenia dla rodziców, opiekunów, pedagogów i lekarzy rodzinnych, imprezy promujące idee integracji w społeczności lokalnej
- Konińską Spółdzielnię Socjalną SPEKTRUM (realizującą Program „Azymut - Samodzielność!”) - we współpracy z ROPS oraz miastem w 2020 r. uruchomiła pilotażowy projekt dedykowany osobom z autyzmem i zespołem Aspergera - program aktywizująco-wspierający oparty na mieszkaniach wspomagających i treningowych w budynku przekazanym miastu przez firmę Konimpex.
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie (które prowadzi Warsztat Terapii Zajęciowej),
- Fundację im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ (mającą w ofercie aktywną rehabilitację i terapię, treningi sportowe, doradztwo społeczne, zawodowe i prawne, integracyjne zajęcia artystyczne, muzyczne, ruchowe, dogoterapię i hipoterapię, aktywne wakacje Akademię Życia – mieszkania treningowe - samodzielne życie uczą się tu młode osoby w wieku 18-25 lat, do 2018 roku Akademię ukończyło 55 osób),
- Fundację na Rzecz Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Otwarcie” (prowadzącą Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Marianowie, Klubu Rodzica, realizującą projekt „Otwarcia na samodzielność”) - aktywizuje dzieci, młodzież i dorosłych poprzez różnorodne formy rehabilitacji, organizuje spotkania społeczności (podopiecznych, wolontariuszy), umożliwia dzieciom i młodzieży z głębszą niepełnosprawnością realizację obowiązku szkolnego (obejmuje wsparciem około 200 rodzin z Konina i subregionu konińskiego).

Przy wsparciu m.in. Fundacja imienia Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ funkcjonuje w mieście drużyna koszykówki Koniński Klub Sportowy Mustang, który ma również sekcję dziecięcą Mustang Young. Dla młodych zawodników, przy wsparciu lokalnych sponsorów, organizuje się różne formy wypoczynku i rekreacji, które są jednocześnie połączone z rehabilitacją oraz służą usamodzielnianiu się młodych ludzi z niepełnosprawnościami, np. zimowe ferie spędzane bardzo aktywnie z treningami koszykówki na wózkach, zajęciami na basenie, pod okiem wykwalifikowanych trenerów i asystentów.

W mieście funkcjonuje system aktywnej rehabilitacji, z mieszkaniami treningowymi – wspomniana w rozdziale Dzieci w rodzinie Akademia Życia działająca od 2013 roku realizowana przez Fundację im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ w partnerstwie z Miastem Konin. Samodzielne życie uczą się tu młode osoby w wieku 18-25 lat. Do 2018 roku Akademię ukończyło 55 osób.

Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie jest realizatorem szerokiego pakietu świadczeń specjalistycznych oraz świadczeń rehabilitacyjnych w zakresie rehabilitacji ogólnoustrojowej i neurologicznej. Stworzenie kompleksowego systemu usług specjalistycznych i rehabilitacyjnych pozwoliło na zwiększenie aktywności wielu osobom z niepełnosprawnością oraz stanowiło pomoc w procesie przystosowania do pełniejszego funkcjonowania w społeczeństwie.

Miasto Konin corocznie ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadań zleconych z zakresu m.in. kultury fizycznej, sportu i turystyki, w którym wyodrębniona jest kwota na organizację imprez dla osób z niepełnosprawnościami. W celu poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami - stowarzyszenia i organizacje pozarządowe organizują różnego rodzaju imprezy okolicznościowe dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz imprezy integracyjne o charakterze kulturalno - rekreacyjnym i sportowym, m.in: Abilimpiady, Olimpiady Specjalne, Dzień Osób Niepełnosprawnych, festyny i imprezy okolicznościowe. Z okazji "Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych" MOPR organizuje co roku imprezę integracyjną. Miasto Konin dysponuje obiektami sportowymi, które są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, między innymi: hale sportowe, pawilon szermierczy, stadiony, baseny oraz „ORLIKI”.

W konińskim samorządzie od 2010 roku funkcjonuje Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych i Organizacji Pozarządowych, którego zadaniem jest inicjowanie działań i współdziałanie w tworzeniu i realizacji programów na rzecz osób z niepełnosprawnością, współdziałanie z instytucjami i organizacjami w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz prowadzenie spraw z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie finansowe WTZ i ŚDS.

Od 2017 roku działa również Koordynator ds. dostępności, którego zadaniem jest opiniowanie projektów pod kątem spełnienia wymogów bezpieczeństwa i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, a także ocena dostępności istniejących obiektów. Miasto przyjęło standardy dostępności, zakładają etapowe dostosowanie miasta do obowiązujących norm projektowania uniwersalnego (tzw. mapa drogowa). Na ten moment poziom spełnienia standardów jest jeszcze niski; standardy spełnia w pełni 17% przejść dla pieszych (nie spełnia w ogóle 44%), żaden z przystanków MZK (brak spełnienia 69%), 40% parkingów i 61% budynków użyteczności publicznej (Raport o dostępności architektonicznej miasta Konina 2019). Kolejno będą podejmowane działania według wskazań raportu. Nowe inwestycje będą w pełni dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Istniejące obiekty będą sukcesywnie dostosowywane. Do swobodnego poruszania się osób z niepełnosprawnościami ruchowymi przyczynia się tabor komunikacji miejskiej, który jest w pełni dostosowany do potrzeb tej grupy osób. Od 10 lat wszystkie autobusy są niskopodłogowe, wyposażone w funkcję przykłąku i w rampę, które ułatwiają podróżowanie osobom poruszającym się na wózkach czy mającym inne

ograniczenia w poruszaniu się. Jeśli chodzi o inne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, to 21 z 59 pojazdów posiada przyciski z napisami w alfabecie Braille'a a 36 ma system zapowiedzi głosowych.

Pierwsze społeczne badania dostępności zrealizowano w 2013 roku w ramach projektu pt. „KONIN – Miasto dostępne”, którego celem było wskazanie dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni/infrastruktury miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami. Pomysł na przeprowadzenie badań powstał z inicjatywy sprawnych i niepełnosprawnych wolontariuszy zrzeszonych w centrum wolontariatu Fundacji im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ. Podczas badań zostały przeanalizowane 53 obiekty użyteczności publicznej, pod kątem ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, 28 z nich uzyskano pozytywną opinię.

W mieście funkcjonuje Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, której celem jest inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw, opiniowanie projektów miejskich programów działań na rzecz tych osób i ocena ich realizacji, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miasta Konina pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Wiele projektów dotyczących szeroko pojętego działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, w szczególności dzieci, zostało zrealizowanych w ramach Konińskiego Budżetu Obywatelskiego. Warto wymienić choćby:

- KBO 2014 - Kolorowa ściana – „Dobra” instalacja. Instalacja służy do zbiórki plastikowych nakrętek, które fundacje lub stowarzyszenia zbierają i sprzedają (uzyskane środki finansowe użytkowane są na rzecz dzieci niepełnosprawnych np.: zakup sprzętu medycznego, rehabilitacje, wyjazdy wakacyjne, itp.),
- KBO 2015 – „Szkoła bez barier” – wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy ZS im. M. Kopernika w Koninie,
- KBO 2017 - Zajęcia dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością w wieku od 2 do 10 lat z miasta Konina zrealizowane przez Fundację Sukces Dziecka w Koninie,
- KBO 2017 - Plac zabaw dla dzieci z niepełnosprawnością,
- KBO 2018 – „Zabawa bez barier” - rozbudowa, dostosowanie i montaż urządzeń integracyjnych na ogólnodostępnych placach zabaw,
- KBO 2019 - "Radość i zabawa z Kosmatkiem" - budowa integracyjnego placu zabaw dla dzieci. Przedszkole nr 1,
- KBO 2019 - „Zabawa bez barier cd.” - rozbudowa, dostosowanie i montaż urządzeń integracyjnych na ogólnodostępnych placach zabaw - os. Zatorze.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą dzieci z niepełnosprawnością w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” (MOPR) • Działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnością • Doświadczenie w prowadzeniu klas integracyjnych • Mieszkania treningowe • Centrum Organizacji Pozarządowych • Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych i Organizacji Pozarządowych • Koordynator ds. dostępności • Raport o dostępności architektonicznej • Projekty KBO dedykowane osobom z niepełnosprawnościami • Udogodnienia związane z transportem publicznym • Placówki kultury dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami • Spółdzielczość socjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski stopień spełnienia standardów dostępności przestrzeni miejskiej • Brak spójnej bazy danych dotyczących osób z niepełnosprawnościami • Niestabilne z natury finansowanie organizacji pozarządowych • Zapotrzebowanie na wsparcie osób z niepełnosprawnościami większe od możliwości samorządu oraz organizacji pozarządowych (asystenci, brak wyspecjalizowanych placówek dla dzieci z niepełnosprawnością poza autyzmem)

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron dotyczących sytuacji dzieci z niepełnosprawnością w Koninie można zaproponować rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie programów i wspieranie działań zmierzających do reintegracji społecznej. <i>Programy aktywizująco-wspierające: mieszkania chronione i treningowe. Reintegracja poprzez sport.</i> Infrastruktura dostępna dla wszystkich. <i>Wdrażanie architektonicznych standardów dostępności. Zwiększanie dostępności do oferty kulturalnej, sportowej, edukacyjnej, itd. (warunki preferencyjne).</i> 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Działania fundacji funkcjonujących w tym obszarze, integracja w ramach działalności szkół i placówek integracyjnych. <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Stworzenie i uruchomienie aplikacji „Dostępna przestrzeń miejska” (Fundusze Norweskie) Projekt „Szkolna ławka dla każdego” - wypracowanie Modelu Dostępnej Szkoły, który będzie wyznaczał standardy w obszarach dostępności architektonicznej w wymiarze technicznym, edukacyjnym oraz społecznym, a także w zakresie organizacji szkoły (2023).

III Opieka nad małym dzieckiem

We wczesnym dzieciństwie kształtowana jest postawa dotycząca zaufania do świata i innych ludzi⁶. Zapewnienie właściwej opieki nad małym dzieckiem, związane z zaspokajaniem jego ponadpodmiotowych potrzeb (to znaczy takich, których nie może ono samodzielnie zaspokoić), jest kluczowym elementem umożliwiającym jego dalszy, właściwy i wszechstronny rozwój. Niezbędne jest do tego dokładanie wszelkich starań, by zapewnić jak największą dostępność do miejsc w żłobkach bądź też w innych formach opieki, dbając jednocześnie o wysoką jakość oferowanych usług. Równocześnie należy podejmować działania mające na celu wsparcie młodych rodziców w kontekście ich aktywności zawodowej.

Możliwości zapewnienia instytucjonalnej opieki nad małym dzieckiem w Koninie ilustruje poniższe zestawienie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba placówek	Łączna liczba miejsc w placówkach	Łączna liczba dzieci w placówkach
Żłobki, w tym:	8	331	331
• Żłobki publiczne	1	179	179
• Żłobki prywatne	7	152	152
Kluby dziecięce	2	40	23

Na terenie Konina funkcjonuje jeden żłobek miejski posiadający cztery oddziały dla 179 dzieci oraz 7 żłobków niepublicznych, które dysponują 152 miejscami. Wszystkie te miejsca są w pełni wykorzystane. Rodzice dzieci najmłodszych mają również możliwość skorzystania ze wsparcia dwóch klubów dziecięcych, w których jest 40 miejsc. Corocznie w mieście zwiększa się liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych.

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące zapotrzebowania na miejsca w żłobku publicznym.

Stan w dniu: 31.12.2020	
Odsetek dzieci w wieku 0-3 lata uczęszczających do żłobków	15%

⁶ Por. A. Olczak (2016), *Edukacja i opieka dzieci do trzeciego roku życia – stan i kierunki pożądaných zmian*, w: I. Kopaczyńska, A. Olczak (red.), *Wybrane problemy opieki i edukacji dzieci do trzeciego roku życia*. Zielona Góra: Fundacja Edukacja – Demokracja – Rozwój, s. 19.

Stan w dniu: 31.12.2020	
<ul style="list-style-type: none"> w tym do żłobków publicznych 	8%
Liczba złożonych podań do żłobków publicznych	279
Liczba odrzuconych podań do żłobków publicznych	100

Jak widać, na bazie danych powyżej, można stwierdzić, iż tworzenie nowych miejsc dla dzieci w żłobku publicznym winno stanowić priorytet w Koninie.

Zestawienie poniżej zawiera wydatki związane z utrzymaniem żłobków publicznych i innych form opieki nad dziećmi do 3 roku życia.

Stan w dniu: 31.12.2020	Kwota w zł
Utrzymanie żłobków publicznych i innych form opieki nad dziećmi do lat 3	
<ul style="list-style-type: none"> kwota ogółem 15.06.2021 r. 	3 200 000,00
<ul style="list-style-type: none"> kwota na dziecko - rocznie 15.06.2021 r. 	17 877,09
<ul style="list-style-type: none"> kwota na dziecko – miesięcznie 15.06.2021 r. 	1 489,76
Dofinansowanie żłobków prywatnych i innych form opieki nad dziećmi do lat 3	
<ul style="list-style-type: none"> kwota ogółem 	464 400,00
<ul style="list-style-type: none"> kwota na dziecko - rocznie 	4 184,00
<ul style="list-style-type: none"> kwota na dziecko – miesięcznie 	400,00

Wydatki budżetowe związane z utrzymaniem żłobka publicznego wyniosły 3 200 000 zł. Warto wspomnieć, iż miasto udziela dotacji na dzieci uczęszczające do niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych w wysokości 464 000 zł.

Wsparcie w obszarze opieki nad małymi dziećmi zapewnia ponadto Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ, która organizuje warsztaty, szkolenia dla opiekunów i rodziców dzieci do lat 3 z niepełnosprawnościami, m.in. w zakresie: rękodzieła, stylizacji, florystyki. Uczestnicy zajęć nabywają umiejętności manualne, odkrywają nowe możliwości również zawodowe.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą opieki nad małym dzieckiem w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Żłobek miejski Placówki niepubliczne (żłobki, kluby dziecięce) Wsparcie rodziców i opiekunów dzieci z niepełnosprawnością Działalność organizacji pozarządowych Oferta kulturalna i animacyjna dla małego dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> Zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach Postawy rodzicielskie i czasem ich niska świadomość związana z powinnościami opiekuńczo-wychowawczymi (Rodzice często mają wizję rodzicielstwa, w której występuje brak akceptacji, stosowanie przymusu, kar fizycznych, itp.)

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron można sformułować rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie małego dziecka w rozwoju we wszystkich sferach – fizycznej, psychicznej, emocjonalnej, społecznej, duchowej – w ujęciu holistycznym dziecka i jego rozwoju Tworzenie miejsc w żłobkach Tworzenie rozwiązań sprzyjających świadomemu rodzicielstwu. Wspieranie i pedagogizacja rodziców (w obszarze kompetencji opiekuńczych i wychowawczych). <i>Oferta edukacyjna dla rodziców (w tym tych, zagrożonych wykluczeniem społecznym)</i> Wspieranie dzieci i rodziców dzieci o specjalnych potrzebach. <i>Poradnictwo i wsparcie dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością (w tym, promowanie już istniejących rozwiązań).</i> 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Działanie żłobka miejskiego oraz prywatnych - zwiększanie ilości miejsc. <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzenie rozwiązań sprzyjających świadomemu rodzicielstwu – wyposażaniem ich w wiedzę, umiejętności i kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, co wydaje się być szczególnie istotne w przypadku rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym, dotkniętych sieroctwem, itd., warsztaty np. „w co się bawić z dzieckiem w domu?”, „jak być supertatą”

IV Wychowanie przedszkolne

Dziecko przedszkolne znajduje się w tzw. „złotym wieku rozwoju”. W przedszkolu, traktowanym jako przestrzeń edukacyjna: kształtowane są prototypy relacji społecznych – z rówieśnikami i dorosłymi, rozwija się samoświadomość dziecka wraz z jego samooceną (w ramach budowania tożsamości dziecka, zarówno tej indywidualnej, jak i społecznej), formują się regulatory emocji i dziecięcych zachowań⁷. Niezwykle ważne jest, by dzieci mogły w tym czasie uczyć się, zawierać nowe znajomości z rówieśnikami, podejmować samodzielne inicjatywy i przygotowywać się do edukacji szkolnej.

Od jakości wychowania przedszkolnego zależy również stopień gotowości szkolnej dziecka. Niezwykle ważne jest zatem, by przedszkole stanowiło przestrzeń wszechstronnego rozwoju dziecka. Ze strony miasta powinien być zapewniony więc 100% dostęp do placówek wychowania przedszkolnego oraz do innych form wsparcia dla dzieci i ich rodziców.

W poniższej tabeli znajdują się dane liczbowe dotyczące stanu placówek wychowania przedszkolnego w Koninie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Przedszkola ogółem	Przedszkola publiczne	Przedszkola prywatne	Inne formy wychowania przedszkolnego
Liczba placówek	25	18	4	3
Łączna liczba miejsc w placówkach	2979	2500	404	75
Łączna liczba dzieci w placówkach	2908	2476	371	61
Łączna liczba dzieci z niepełnosprawnością w placówkach	129	100	25	4
Łączna liczba dzieci cudzoziemskich w placówkach	3	3	0	0

Na terenie Konina funkcjonuje 18 przedszkoli publicznych, do których (w roku szkolnym 2020/2021) uczęszczało 2908 dzieci (z czego 2413 zamieszkałych w Koninie), w tym 129 dzieci z niepełnosprawnościami (4,4%). Oprócz placówek publicznych w Koninie funkcjonują 4 przedszkola prywatne, do których w 2020/2021 roku uczęszczało 371 dzieci oraz 3 punkty przedszkolnych dla 75 dzieci. W tym okresie przedszkola dysponowały jeszcze 71 wolnymi miejscami. Corocznie w mieście zwiększała się liczba miejsc w przedszkolach. W przedszkolach dzieci korzystają z pomocy logopedy, psychologa i pedagoga (najliczniejsza grupa dzieci korzysta

⁷ Por. A.I. Brzezińska, M. Czub, R. Kaczan (2013), *Dziecko przedszkolne. Jakie jest? Jak wspierać jego rozwój?* Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych, s. 23.

z zajęć z logopedą). W przedszkolach 151 dzieci zostało objętych wczesnym wspomaganie. W żadnym z przedszkoli nie było prowadzone nauczanie indywidualne.

Zgodnie z prognozami demograficznymi GUS, wykonanymi w 2014 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., w najbliższych latach nastąpi spadek liczby dzieci w wieku przedszkolnym w Koninie - do 1939 w 2025 r. i następnie do 1 706 w 2030 r. (o 29,1% w stosunku do 2018 r.) (BDL GUS).

Możliwości w zakresie zapewnienia miejsc w przedszkolach w Koninie ilustruje poniższe zestawienie.

Stan w dniu: 31.12.2020	
Odsetek dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczających do przedszkoli	115,68
<ul style="list-style-type: none"> w tym do przedszkoli publicznych 	100,61
Odsetek dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczających do innych form wychowania przedszkolnego	3
Liczba złożonych podań do przedszkoli publicznych	2353
Liczba odrzuconych podań do przedszkoli publicznych	47

Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w Koninie przypadało 0,80 dzieci w wieku przedszkolnym, jednak dzieci w przedszkolach jest więcej – są zapisywane przez rodziców dojeżdżających spoza miasta. W przypadku oceny stanu wychowania przedszkolnego w Koninie godnym odnotowania jest fakt pokrycia zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach, na bazie którego priorytetem staje się podnoszenie jakości pracy placówek.

Na utrzymanie przedszkoli publicznych i innych form wychowania przedszkolnego miasto przeznacza rocznie blisko 40 000 000 zł, natomiast dofinansowane przedszkoli prywatnych wynosi ok. 2 500 000 zł.

Zestawienie wydatków związanych z utrzymaniem przedszkoli publicznych wraz z dofinansowaniem przedszkoli prywatnych i innych form wychowania przedszkolnego wygląda następująco.

Stan w dniu: 31.12.2020	Kwota w zł
Utrzymanie przedszkoli publicznych i innych form wychowania przedszkolnego	
<ul style="list-style-type: none"> kwota ogółem 	39.429.032,00
<ul style="list-style-type: none"> kwota na dziecko 	958,50
Dofinansowanie przedszkoli prywatnych i innych form wychowania przedszkolnego	
<ul style="list-style-type: none"> kwota ogółem 	2.499.998,36
<ul style="list-style-type: none"> kwota na dziecko 	988,92

Konińskie przedszkola ubiegają się o środki unijne, m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki temu wzbogacają ofertę edukacyjną np. o zajęcia specjalistyczne oraz doposażają bazę dydaktyczną w nowoczesny sprzęt i pomoce edukacyjne. Przedszkole nr 8 im. Janka Wędrowniczka w Koninie w 2020 roku uzyskało certyfikat „Przedszkole z planem daltońskim”. W przedszkolu prowadzi się edukację i wychowanie dzieci do samodzielności w myśleniu i działaniu, odpowiedzialności za swoje decyzje, otwartości na współdziałanie z innymi, bycia refleksyjnym i dbania o relacje, kształtując ważne i cenione kompetencje przyszłości, przygotowując dzieci do życia w społeczeństwie i pełnienia różnych ról. Podobne metody wdrażane są również w pozostałych przedszkolach. Przedszkole nr 32 z oddziałami integracyjnymi w Koninie realizuje rządowy Program „Za Życiem” zapewniając dzieciom z niepełnosprawnościami bądź zagrożonym niepełnosprawnością oraz ich rodzinom dostęp do interdyscyplinarnej specjalistycznej opieki. Prowadzi również grupę wsparcia dla rodziców w ramach zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

Z opieki społecznej w przedszkolach, w formie dożywiania w 2020/2021 roku, korzystało 199 dzieci. Instytucją nadzorującą program dożywiania jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, będące w wieku przedszkolnym, mają możliwość korzystania z oferty dwóch przedszkoli specjalnych dla dzieci z autyzmem: Gepetto oraz Pinokio prowadzonych przez Konińską Spółdzielnię Socjalną „Spektrum” (powołaną z inicjatywy Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Autyzmem i Innymi Niepełnosprawnościami Intelktualnymi „GEPETTO”. Ponadto Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ prowadzi świetlicę dla dzieci z niepełnosprawnościami. Uczestnicy biorą udział w zajęciach, m.in.: treningach umiejętności społecznych, rehabilitacji.

Biorąc pod uwagę stan wychowania przedszkolnego w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Pełne pokrycie zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach Wczesne wspomaganie Wsparcie logopedyczne, pedagogiczne i psychologiczne Dożywienie (MOPR) Oferta placówek niepublicznych Pozyskiwanie środków zewnętrznych przez placówki Przedszkola specjalne Zasoby kadrowe (edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne) 	<ul style="list-style-type: none"> Nierównomierna „aktywność” różnych placówek (różna atrakcyjność prorozwojowych ofert przedszkoli) Ograniczone specjalistyczne wsparcie i oferta dla dzieci ze specjalnymi potrzebami Rozbieżności w „koncepcjach wychowania i opieki” (rodzice – przedszkole)

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron można wskazać rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami w odniesieniu do wychowania przedszkolnego:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> Dbanie o coraz wyższą jakość wychowania przedszkolnego. <i>Aktywizacja organizacyjna placówek (atrakcyjność i aktualność oferty). Wspieranie nauczycieli wychowania przedszkolnego.</i> Promowanie wagi i znaczenia wychowania przedszkolnego we wszechstronnym rozwoju dziecka. <i>Budowanie edukacyjnej wspólnoty: nauczyciele-rodzice.</i> Zapewnienie profesjonalnej usługi wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom. <i>Zapewnienie wsparcia pedagogicznego, psychologicznego, specjalistycznego dzieciom i rodzicom dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</i> 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Dotychczasowe działania przedszkoli publicznych i prywatnych w zakresie wychowania przedszkolnego i wsparcia dzieci ze specjalnymi potrzebami. Wszelkie konstruktywne działania przedszkoli, wykraczające poza obowiązki ustawowe (wsparanie organizacji zajęć dodatkowych, Plan daltoński, itp.) <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> Warsztaty dla nauczycieli wychowania przedszkolnego Warsztaty dla rodziców oraz dla samych rodziców dzieci w wieku przedszkolnym – np. na początku roku szkolnego (w celu pedagogizacji rodziców, uświadomienia im wagi i znaczenia wychowania przedszkolnego we wszechstronnym rozwoju dziecka) Rozwój projektu „Promowanie dobrych praktyk współpracy między rodzicami a nauczycielami”

V Edukacja

Edukacja stanowi jeden z najważniejszych obszarów życia dziecka: kształtujący jego aspiracje, przyszłe wybory zawodowe i życiowe, rozwijający zdolności poznawcze i kompetencje społeczne. Istotne jest, by dzieci miały możliwość uczenia się w szkole, w której: będzie miejsce dla „refleksyjnego praktyka – nauczyciela – wychowawcę, który widzi, rozumie i świadomie zmienia układ elementów sytuacji wychowawczej w procesie jej trwania”⁸, znajdą się odpowiednie pomoce naukowe i infrastruktura zapewniająca warunki wszechstronnego rozwoju uczniów w różnym wieku. Niezwykle ważne jest także dostrzeganie potrzeb uczniów narażonych na praktyki wykluczania, mających status mniejszościowy, często społecznie defaworyzowanych.

W przypadku relacji w układzie edukacja szkolna - zmiana społeczna można przywołać trzy perspektywy. Pierwsza z nich wiąże się z zapóźnieniem szkoły względem jej otoczenia (np. kulturowego, technologicznego). W tej perspektywie szkoła jawi się jako instytucja afirmująca przeszłość (również jako wzór działania w teraźniejszości i w przyszłości). W centrum jej aktywności jest troska o ciągłość, trwanie i utrzymywanie istniejącego status quo. W drugiej perspektywie szkoła adaptuje się do zmian – wymagań ze strony otoczenia (np. politycznych). W tym ujęciu może ona reprodukować istniejące w społeczeństwie nierówności. Trzecia perspektywa traktuje edukację (i szkołę jako jej instrument) w kategoriach narzędzi służących realnej zmianie w życiu społecznym⁹. Zatem tworzenie funkcjonalnej, prorozwojowej przestrzeni edukacyjnej, w oparciu o wartości humanistyczne, winno być priorytetem dla wszystkich podmiotów angażujących się w działania edukacyjne. O tworzenie tej trzeciej właśnie nam chodzi.

Strukturę szkolnictwa w Koninie ilustruje poniższa tabela.

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe	Licea ogólnokształcące*	Szkoły ponadpodstawowe (bez liceów)*
Liczba placówek	11	3	5
Liczba uczniów w placówkach	5565	2437	4341
Współczynnik skolaryzacji			
Średnia liczba uczniów w klasie	21	28	25
Prowadzenie systemu zmianowego (liczba szkół mająca system)	Nie	Nie	Tak
Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela	9	12	10

W roku szkolnym 2020/2021 do 11 szkół podstawowych znajdujących się na terenie Konina uczęszczało łącznie 5565 uczniów, natomiast do 8 szkół ponadpodstawowych 6778 uczniów. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypadało 21 uczniów, w przypadku 1 oddziału w szkołach ogólnokształcących przypadało 28 uczniów, w szkołach zawodowych i artystycznych 25. W Koninie działało również 21 szkół niepublicznych (2 podstawowe, 19 ponadpodstawowe), do których uczęszczało odpowiednio 155 i 1358 uczniów. Dzieci przebywające w szpitalu mają możliwość kontynuowania nauki w Zespole Szkół dla Dzieci Przewlekłe Chorych przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Koninie.

W porównywaniu do szkół w kraju, w Koninie przypada prawie największa liczba dzieci na oddział i wartość ta jest wyższa od średniej dla Polski i województwa wielkopolskiego, jednakże nieznacznie wyższa od analizowanych porównywalnych miast, gdzie średnio w szkołach przypada 20 dzieci na oddział. Wskazywałoby to na potrzebę na rozbudowy infrastruktury oświatowej, jednak zapotrzebowanie na placówki oświatowe jest szczególnie wrażliwe na zmiany demograficzne, a wobec następującej depopulacji i starzenia się społeczeństwa, przy braku wzrostu dzietności, może skutkować to spadkiem zapotrzebowania na usługi oświaty i wychowania na terenie miasta.

Rozpatrując problematykę demograficzną Konina, w oparciu o prognozy Głównego Urzędu Statystycznego, zauważyć można ważne, po części niepokojące tendencje. W 2025 r. będą w Koninie mieszkały 4932 osoby w wieku 7-15 lat (ponad 17% mniej od liczby uczniów w 2018 r.), a w 2030 r. 4191 dzieci w tym wieku (spadek o 28,8% w stosunku do 2018 r.). W odniesieniu do liczby mieszkańców w wieku 16-18 lat nie przewiduje się tak znaczącego spadku. Liczebność tej grupy wynosiła w 2018 r. 1981 osób,

⁸ M. Czerepaniak-Walczak (1997), *Aspekty i źródła profesjonalnej refleksji nauczyciela*. Toruń-Poznań: Wydawnictwo EDYTOR, s. 15.

⁹ Por. Z. Kwieciński (2007), *Między patosem a dekadencją. Studia i szkice socjopedagogiczne*. Wrocław: Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, s. 24-25.

prognozy GUS na bazie przewidywały na rok 2020 liczebność tej grupy na poziomie 1692 osób, a tymczasem w 2018 r. osób w wieku 14-16 lat było 1795. Następnie na rok 2025 prognozy GUS przewidziały wzrost liczebności osób w wieku 16-18 lat do 2023, a w 2030 spadek do 1578 (BDL GUS).

Kwestie finansowania oświaty, w ramach działalności samorządów, stanowią, choćby ze względu na skalę wydatków, zagadnienie kluczowe, warunkujące funkcjonowanie placówek oświatowych, wpływające na jakość świadczonych przez nie usług edukacyjnych.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące zaangażowania finansowego miasta związanego z oświatą.

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe*	Razem
Średnie wydatki na 1 ucznia	886,16	847,15	1.733,31
Min. wydatki na 1 ucznia	778,50	718,33	1.496,83
Max. wydatki na 1 ucznia	1.449,83	999,79	2.449,62
Średnia wysokość subwencji oświatowej	645,04	771,33	1.416,37
Dożywianie uczniów			
• przeznaczona kwota (w bieżącym roku rozliczeniowym)	43 962	1474	45 436
• liczba uczniów objęta pomocą	275	4	279
Pomoc materialna dla uczniów ubogich			
• przeznaczona kwota (w bieżącym roku rozliczeniowym)			
• liczba uczniów objęta pomocą	126	48	174

Wydatki miasta na oświatę (w tym na utrzymanie kompleksów „Orlik” przy szkołach oraz lodowiska zimowego) wyniosły ok. 200 000 000 zł w skali roku. co stanowi ok. 39% w całościowym budżecie miasta.

Świetlice szkolne obejmowały swoją opieką 1298 uczniów. Spośród uczniów szkół podstawowych 2254 korzystało z posiłków, z czego 707 objętych było pomocą ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (Wieloletni Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu”). Z pomocy materialnej, o charakterze socjalnym w formie stypendium i zasiłku szkolnego, korzystało 540 dzieci.

Miasto Konin zapewnia możliwość realizacji obowiązku szkolnego i nauki dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami.

W poniższej tabeli zawarte są dane dotyczące populacji uczniów z niepełnosprawnością w Koninie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe (bez specjalnych)	Szkoły podstawowe specjalne*	Szkoły ponadpodstawowe (bez specjalnych)*	Szkoły ponadpodstawowe specjalne*
Liczba placówek	11	1	8	1
Liczba placówek z klasami integracyjnymi	3	0	2	1
Liczba dzieci z niepełnosprawnością ogółem	208	99	105	72
• z niepełnosprawnością intelektualną	57	99	24	72

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe (bez specjalnych)	Szkoły podstawowe specjalne*	Szkoły ponadpodstawowe (bez specjalnych)*	Szkoły ponadpodstawowe specjalne*
Liczba dzieci z niepełnosprawnością z indywidualnym tokiem nauczania	1	0	5	0
Liczba asystentów szkolnych	2	0	0	0

W przypadku dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami w Koninie istnieje możliwość realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki we wszystkich 11 szkołach podstawowych (w tym 3 z klasami integracyjnymi) oraz we wszystkich 8 szkołach ponadpodstawowych (w tym 2 z klasami integracyjnymi) w 54 oddziałach integracyjnych. W 2020/2021 roku do placówek oświatowych w Koninie uczęszczało łącznie 608 dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, w tym 122 do przedszkoli, 207 do szkół podstawowych, 108 do szkół ponadpodstawowych.

Obowiązek szkolny dla dzieci z niepełnosprawnościami realizowany jest również w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (171 uczniów w 34 oddziałach). Zapewnia on naukę, opiekę, kształcenie zawodowe dzieci i młodzieży, wsparcie psychologa, pedagoga, pomoc logopedy, opiekę pielęgniarki szkolnej. Ponadto w Zespole Szkół i Placówek Niepublicznych Szansa w Koninie posiadającym dwie szkoły - Niepubliczną Specjalną Szkołę Przystosowaną do Pracy oraz Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Koninie. Organizatorem ZSiPN Szansa jest Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Koninie. Jest placówka oświatowa i rehabilitacyjna realizująca obowiązek szkolny na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej, zespołów rewalidacyjno-wychowawczych z szerokim wachlarzem zajęć rewalidacyjnych dla uczniów ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (w tym alpakoterapia, dogoterapia, zajęcia terapeutyczne, pomoc psychologa, pielęgniarki).

Uzdolnionymi i utalentowanymi nazywamy dzieci, o których mówi się, że dzięki wybitnym zdolnościom są w stanie wykazać się zaawansowanymi dokonaniem. Są to dzieci wykazujące się osiągnięciami i/lub potencjalnymi zdolnościami w jednej lub kilku dziedzinach, takich jak: – ogólne zdolności umysłowe – specyficzne umiejętności w głównych przedmiotach szkolnych – zdolności przywódcze – sztuki plastyczne i wykonawcze – zdolności psychomotoryczne. W Koninie funkcjonuje system wspierania uczniów zdolnych w postaci dedykowanym im programom edukacyjnym. Stypendia za wyniki w nauce i stypendia za osiągnięcia sportowe otrzymało 1165 uczniów. Środki finansowe w wysokości 100 000. zł zostały przekazane przez organ prowadzący.

W zestawieniu poniżej znajdują się dane dotyczące uczniów zdolnych uczących się w konińskich szkołach.

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe*
Liczba uczniów uzdolnionych	374	31
liczba uczniów uzdolnionych mających indywidualny tok nauczania	4	9
Liczba szkół prowadzących programy dla uczniów zdolnych	2	1
Liczba uczniów uzdolnionych uczestniczących w programach edukacyjnych	128	27

Oprócz realizacji zajęć dydaktycznych w ramach podstawy programowej szkoły oferują uczniom zajęcia dodatkowe (poszkolne).

W tabeli poniżej znajdują się dane dotyczące dodatkowej oferty edukacyjnej w szkołach w Koninie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe*	
	Liczba szkół	% uczniów korzystających z oferty	Liczba szkół	% uczniów korzystających z oferty
Szkolne koła zainteresowań	8	20,29	8	17,04

Stan w dniu: 31.12.2020	Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe*	
	Liczba szkół	% uczniów korzystających z oferty	Liczba szkół	% uczniów korzystających z oferty
Zajęcia naukowe dodatkowe bezpłatne	5	16	5	14,77
Zajęcia sportowe dodatkowe bezpłatne	9	15,86	5	13,10
Zajęcia dodatkowe wyrównawcze	11	18,45	6	12,58

Szkoły zapewniają szeroką ofertę zajęć dodatkowych rozwijających talenty i zainteresowania (kółka muzyczne, taneczne, aerobik, chór, szermierka).

W wymiarze ilościowych kwestia zapewnienia należytych warunków edukacyjnych uczniom cudzoziemskim wydaje się, że nie stawowi dla samorządu wyzwania w dniu dzisiejszym. Niemniej jednak procesy migracyjne obejmujące Europę mogą tę sytuację zmienić.

W tabeli poniżej zilustrowano stan dotyczący uczniów cudzoziemskich w Koninie.

Stan w dniu:	Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe*	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Uczniowie cudzoziemscy	6	20	1	1
Uczniowie romscy	2	5	0	0
Asystenci szkolni dla uczniów cudzoziemskich	0	0	0	0
Zajęcia dodatkowe dla uczniów cudzoziemskich	4	9	0	0

Miejski Zakład Komunikacji w Koninie zapewnia dostępność komunikacyjną dla wszystkich mieszkańców (w tym uczniów z niepełnosprawnościami). Miasto dąży do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu zrównoważonego transportu, oferującego powszechne, atrakcyjne i dostępne rozwiązania formy transportu/dojazdu dla dzieci, m.in. między miejscem zamieszkania a placówkami edukacyjnymi. Ze zwrotu kosztów dojazdu do szkoły w roku szkolnym 2019/2020 skorzystało 136 uczniów spoza Konina.

W 2021 roku Konin otrzymał dofinansowanie z projektu Dostępna Szkoła, w ramach którego poprawi dostępność dla osób z niepełnosprawnościami w Szkole Podstawowej nr 11 i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym oraz wypracuje Model Dostępnej Szkoły wyznaczający standardy w obszarach dostępności architektonicznej, w wymiarze technicznym, edukacyjnym oraz społecznym, a także w zakresie organizacji szkoły oraz procedur (1 677 700 zł, z czego wartość dofinansowania wynosi 1 349 900 zł/ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój).

Szkoły podstawowe, w ramach profilaktyki zdrowotnej, jak również działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu, zrealizowały 93 różnych programów i projektów. Posiadają także w swojej ofercie zajęcia dodatkowe: szkolne koła zainteresowań, zajęcia artystyczne, sportowe, itd.

Szkoły realizują szereg innowacji pedagogicznych, dotyczących, m.in.: kształtowania umiejętności kodowania, programowania, projektowania 3D, wykorzystania narzędzi TIK i robotów w nauczaniu, uczestnictwa w projektach międzynarodowych, umiejętności językowych, społecznych i komunikacji. Wdrażane są innowacje dotyczące uczenia się przez doświadczanie, edukacji poza budynkiem szkoły, interdyscyplinarnej, samodzielnego dochodzenia do wiedzy oraz kształtujących umiejętność uczenia się. Wprowadzana jest coraz częściej indywidualizacja pracy z uczniem, stosowanie alternatywnych do oceniania sumującego i kryterialnego metod oceniania zwiększających motywację wewnętrzną, ciekawość poznawczą, zrozumienie procesu uczenia się (np. ocenianie kształtujące), stosowania metod nauczania zwiększających autonomię, samodzielność i poczucie wartości ucznia. Wdrażane są szeroko projekty i działania umożliwiające swobodę twórczą uczniów, dające możliwość eksperymentowania, tworzenia i realizacji własnych projektów edukacyjnych. Wiele działań prowadzi się w celu zapewnienia przyjaznej przestrzeni szkolnej poprzez,

m.in.: zmianę ustawienia ławek w klasie, organizację integrującą przestrzeni wspólnej, kąciaków do indywidualnej pracy, stref relaksu, wyposażenie tematyczne klas wychodzące poza schematy jak również wprowadzanie lekcji i przerw bez dzwonek czy stosowanie przerw w klasach I-III, w zależności od potrzeb uczniów.

Ponadto realizowane są różnorodne projekty np. „Szkoła bez przemocy” „Płytką wyobraźnia to kalectwo”, „Matematyka innego wymiaru” „Pierwsze kroki w edukacji”, „Owoce w szkole”, „Szklanka mleka”, „Ratujemy i uczymy ratować”, „Z Pyskiem bezpieczniej”, „Moje miasto bez elektrośmieci”, „Szkoła odkrywców talentów”, „Jestem kibicem przez duże K”.

Szkoły podejmują również inicjatywy tworzenia wyjątkowej i przyjaznej przestrzeni dla swoich uczniów. Przykładem może być tutaj projekt I Liceum Ogólnokształcących im. Tadeusza Kościuszki zrealizowany we współpracy z fundacją Razem Pamoja, Towarzystwem Zachęty Sztuk Pięknych i Artinfo.pl, w którym w przestrzeń szkolną wprowadzono elementy sztuki współczesnej czy projekt Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego, w którym przebudowano szkolną salę muzyczną oraz stworzono strefę do chillowania.

Miasto było współorganizatorem Kongresu Edukacyjnego „Szkoła Naszych Marzeń”, na którym w 2019 r. spotkali się przedstawiciele lokalnych szkół oraz entuzjaści przemiany edukacji, otwarcia jej na potrzeby i rozwój człowieka oraz dostosowania jej do potrzeb zmieniającego się świata. Efektem Kongresu jest opracowana wizja zmian w edukacji. Jako fundament wizji szkoły przyszłości - [SZKOŁY NASZYCH MARZEŃ](#) zdefiniowano, przede wszystkim, dbałość o relacje oraz komunikację, która oparta winna być na empatii, szacunku i zrozumieniu potrzeb swoich, jak i młodego człowieka. Szkoła Naszych Marzeń ukonstytuowała się jako grupa inicjatywna, w skład której wchodzi również samorząd miasta Konina. Realizuje ona szereg działań zmierzających do wprowadzenia zmian w zakresie kultury pracy i metod nauczania w szkołach oraz rozpowszechnienia pozytywnych przykładów działań stosowanych przez konińskie placówki edukacyjne, które wpisują się w wizję Szkoły Naszych Marzeń, m.in.: w zakresie edukacji otwartej na kreatywność, dbałości o budowanie wspólnoty społeczności szkolnej, edukacji otwartej na przyszłość i życie, edukacji otwartej na współpracę, tworzenia sprzyjającej przestrzeni fizycznej w szkole oraz, przede wszystkim, dbałości o relacje i komunikację. Dotychczas, w ramach projektu Szkoła Naszych Marzeń, zrealizowano, m.in.:

- Kongres Edukacyjny Szkoła Naszych Marzeń;
- film „Sztuka Latania”;
- konferencję warsztatową SPEKTRUM ODDZIAŁYWAŃ W EDUKACJI;
- Dzień Relacji;
- spotkanie autorskie z Ewą Radanowicz (premiera książki „W szkole wcale nie chodzi o szkołę”);
- badanie dotyczące edukacji zdalnej podczas pierwszej fali pandemii COVID-19;
- mapowanie zasobów w placówkach #Uwidaczniamy Niewidoczne;
- akcję „O co chodzi w szkole”;
- udział konińskiej młodzieży w Konferencji Młodych;
- akcję „Jestem dumny z mojego dziecka – nie ze świadectwa”.

W planach jest także realizacja projektu „Jak nie być samotnym w szkole”, którego celem będzie wypracowanie innowacji i nowych metod w budowaniu relacji oraz pilotażowe wdrożenie rekomendowanych rozwiązań w jednej z konińskich szkół (realizacja z Funduszy Norweskich).

W plan priorytetowych projektów nowej Strategii Rozwoju Miasta wpisane jest również przedsięwzięcie pn. „Szkoła naszych marzeń – zaszczepienie nowej idei szkoły”, którego celem będzie stworzenie grupy liderów zmian, wyposażenie ich w odpowiednie narzędzia i kompetencje, wypracowanie strategii wprowadzania zmiany w edukacji, upowszechnianie rozwiązań z zakresu edukacji włączającej dla dyrektorów, liderów, nauczycieli, uczniów i rodziców – miasto aktywnie poszukuje środków (przewidywany koszt w latach 2020 – 2030 1.910.000 zł). Grupą docelową wszystkich działań w ramach realizacji wizji Szkoły Naszych Marzeń są wychowankowie przedszkoli, uczniowie szkół podstawowych, uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele wszystkich typów szkół i przedszkoli – łącznie ok 7800 osób.

Sytuacja pandemii COVID-19 ujawniła duże potrzeby w zakresie rozwoju kształcenia zdalnego. Miasto podjęło pewne działania w tym zakresie, poprzez projekty „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła+” – zakupiono łącznie 118 laptopów z oprogramowaniem. W plan priorytetowych projektów nowej Strategii Rozwoju Miasta wpisane jest przedsięwzięcie pn. „Rozwój kształcenia zdalnego i komunikacji”, którego realizacja ma wpływać na poprawę atrakcyjności szkoły w zakresie nauki zdalnej, dostępności nauczyciela dla ucznia i rodzica (rozwój komunikacji wewnętrznej), realizacji podstawy programowej na każdym szczeblu nauczania przy pomocy narzędzi ITC, zachowania integracji społeczności szkolnej. Wprowadzone narzędzia ułatwią przeprowadzenie zmiany oraz integrują środowisko wokół idei nowej edukacji „Szkoły w chmurze Microsoft” poprzez wdrożenie oprogramowania Office 365 we wszystkich placówkach oświatowych jak i również połączy placówki platformą One Drive, Microsoft Teams, Exchange, SharePoint z której skorzysta około 6000 uczniów Szkół Podstawowych i prawie 7000 uczniów Szkół Ponadpodstawowych oraz około 1500 nauczycieli. Przewidywany koszt w latach 2020 – 2030 3.225.038 zł

W ostatnich latach, w ramach Konińskiego Budżetu Obywatelskiego, zrealizowano projekty związane zarówno z poprawą infrastruktury, jak i z rozwojem edukacji, m.in.:

- KBO 2016 - „Planetarium” (projekt zrealizowany przez I Liceum Ogólnokształcące) - dmuchana kopuła jako ekran projekcyjny z kompletnym wyposażeniem do oglądania filmów o tematyce astronomicznej i nie tylko;
- KBO 2017 - „Ogród sensoryczny ze strefą relaksu w SOSW” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym;
- KBO 2019 - „Naukowo-sensoryczny park doświadczeń” na terenie przedszkola nr 4 „Biały Konik”.

Oprócz edukacji formalnej bardzo ważnym elementem systemu edukacji dzieci i młodzieży są miejsca i działania podejmowane w ramach edukacji nieformalnej. Edukacja artystyczna prowadzona jest przez Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie (taniec, wokół, instrumenty, sztuki wizualne, teatr, recytacja, logopedia, akrobatyka, angielski, przedszkole artystyczne) oraz Koniński Dom Kultury (taniec, wokół, sztuki wizualne, plastyka, film, akrobatyka, zespoły muzyczne) w którym prowadzona jest również edukacja filmowa dla najmłodszych (Dzieciaki w Centrum, Akademia Filmowa).

Od kilku lat w Koninie realizowane są programy pobudzania przedsiębiorczości wśród młodzieży, w tym przedsiębiorczości społecznej:

- „Akademia Młodej Przedsiębiorczości” - program edukacyjno-konkursowy dla studentów, cykl spotkań młodzieży z przedsiębiorcami, szkolne inkubatory przedsiębiorczości.
- Konkurs „Pomysł na biznes” - warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych w formule Start-up Shaker, którzy będą prezentowali swoje pomysły przed przedsiębiorcami.

Pobudzając aktywność społeczno-gospodarczą oraz promując edukację zawodową, w naszym mieście udostępnione są narzędzia oraz zasoby ułatwiające wybór dalszej edukacji i kariery (w tym promocja lokalnego biznesu gdzie młodzi mogą podjąć zatrudnienie) poprzez programy takie jak Noc Zawodowców i Festiwal Zawodów czy Koniński Dzień Nauki i Techniki. Realizowane są płatne staże dla studentów i uczniów szkół w konińskich firmach, oraz dla absolwentów szkół ponadpodstawowych i uczelni w spółkach miejskich

Na terenie Konina zlokalizowane są 4 szkoły wyższe: Akademia Nauk Stosowanych w Koninie; Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie Studium Teologii we Włocławku Oddział w Koninie; Wyższa Szkoła Kadr Menedżerskich; Wyższa Szkoła Pedagogiczno-Techniczna w Koninie. Oferują one możliwość kształcenia i dalszego rozwoju młodzieży (poprzez studia licencjackie, magisterskie, podyplomowe, kształcenie specjalistyczne), bez konieczności wyjazdów młodzieży do większych ośrodków akademickich.

Do czynników wspierających promowanie pozytywnego psychospołecznego klimatu w szkole zaliczyć można: atmosferę wsparcia, współpracę i aktywne uczenie się, zakaz agresji fizycznej, zasadę zero tolerancji dla prześladowania i dyskryminacji, wspieranie i docenianie kreatywności, integrowanie życia szkolnego i domowego poprzez angażowanie rodziców w życie szkoły, promowanie uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz równy dostęp do podejmowania decyzji¹⁰. W związku z powyższym, na szczególną uwagę zasługują obszary dysfunkcyjne, wyodrębnione na podstawie analiz sytuacji szkolnej dzieci i młodzieży w Koninie: znacząca potrzeba wsparcia psychologicznego i pedagogicznego (zwłaszcza w następstwie przymusowej izolacji i zdalnego nauczania), brak poczucia uczniowskiej sprawczości w szkole, konieczność gruntownego rozpoznania dotyczącego poziomu bezpieczeństwa (zwłaszcza w kontekście występującej w szkołach przemocy rówieśniczej oraz różnych wymiarów doświadczania przez uczniów przemocy symbolicznej ze strony nauczycieli) wraz z działaniami interwencyjnymi.

Biorąc pod uwagę wyniki badania opinii dzieci i młodzieży realizowane podczas tygodnia Praw Dziecka należy też wziąć pod uwagę problem przeładowania programu oraz nadmiernego obciążenia dzieci zadaniami związanymi z nauką prowadzącego do braku zabawy, czasu wolnego i wypoczynku, który jest jednym z ich podstawowych praw. Ponad 70% badanych uczniów i uczennic uważa, że nie ma wystarczająco dużo wolnego czasu w ciągu dnia. Chcąc sprostać stawianym przed nimi wymaganiami spędzają nad lekcjami często czas do późnych godzin wieczornych. Odbija się to na ich kondycji psychicznej i fizycznej. Postulują skrócenie zajęć lekcyjnych, więcej czasu wolnego na zabawę, spotkania z przyjaciółmi czy lepszej opieki psychologów/pedagogów.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą edukacji dzieci i młodzieży w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Innowacje pedagogiczne • Kształtowanie kompetencji kluczowych w szkołach • Edukacja inkluzyjna (klasy integracyjne, itd.) • Edukacja specjalna • Bogata oferta edukacyjna • Dostępność szkół (miejsca dla wszystkich chętnych) • Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapotrzebowanie na asystentów szkolnych osób z niepełnosprawnością • Niewielka oferta programów dla uczniów zdolnych • Przeludnienie oddziałów klasowych • Potrzeba wsparcia psychologicznego i pedagogicznego (zwłaszcza w następstwie przymusowej izolacji i zdalnego nauczania)

¹⁰ Por. *Promocja zdrowia psychicznego w placówce edukacyjnej. Podręcznik*. MHP Handbook 2009, s. 18.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura edukacyjna • Transport publiczny dla osób potrzebujących • Wykwalifikowana kadra pedagogiczna • Inicjatywy - „Szkoła Naszych Marzeń” promujące nowe spojrzenie na misję edukacji, a co za tym idzie nowe metody nauczania / uczenia się • Udział w konkursach i programach realizowanych przez podmioty zewnętrzne • Współpraca szkół z różnymi podmiotami • Wsparcie dla uczniów i nauczycieli w dobie pandemii • Współpraca szkół z uczelniami (klasy patronackie, itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie koszty utrzymania i modernizacji obiektów szkolnych • Brak gruntownego rozpoznania dotyczącego poziomu bezpieczeństwa w szkołach • Niski stopień dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnością • Brak poczucia uczniowskiej sprawczości w szkole • Doświadczanie różnych form przemocy rówieśniczej • Przemoc symboliczna ze strony nauczycieli

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron można wskazać rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Szkoła jako bezpieczna przestrzeń • Dostosowujemy sposoby nauczania do kształtowania kreatywnego, odpowiedzialnego i szczęśliwego człowieka. Szkoła jako przestrzeń realizująca edukację w kategoriach narzędzi służących realnej zmianie w życiu społecznym. <i>Wprowadzanie nowych metod nauczania formalnego i pozaformalnego na wszystkich szczeblach edukacji. Uczenie kompetencji miękkich/ kompetencji przyszłości: kompetencje społeczne, międzykulturowe, myślenie projektowe, sprawność adaptacyjna, międzydyscyplinarność, kompetencje cyfrowe, przetwarzanie danych, wnioskowanie, synteza danych, inteligencja emocjonalna, współpraca. Uczenie samodzielnego zdobywania wiedzy, niezależnego myślenia, kreatywności, pracy w grupach, samoakceptacji. Metody pracy projektowej. Nauka przez działanie. Promowanie „dobrych praktyk edukacyjnych”. Wspieranie wszelkich inicjatyw zwiększających zaangażowanie społeczne dzieci i młodzieży.</i> • Budowanie edukacyjnej wspólnoty na bazie relacji opartych na współpracy i zaufaniu • Promocja pozytywnego zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży. <i>Organizacja i promowanie wsparcia psychologicznego w szkołach – dla uczniów i nauczycieli (np. poprzez trening zastępowania agresji szkolnej, trening umiejętności społecznych)</i> 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt "Szkoła Naszych Marzeń" • Projekty szkół i przedszkoli • Twórcze projekty młodzieżowe i międzypokoleniowe. • Działania z Programu Wspierania Przedsiębiorczości, które są i będą realizowane też dla młodzieży np. płatne staże, informator o szkołach, kampania "Jak być przedsiębiorczym" itp. Program Wspierania Przedsiębiorczości - Konin. Tu płynie energia (www.konin.pl) • Projekt „Poprawa jakości edukacji zawodowej w Aglomeracji Konińskiej - dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb regionalnego rynku pracy” <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznanie problemu bezpieczeństwa w szkołach (w razie konieczności – podjęcie działań interwencyjnych, profilaktycznych itd.) • Szkolenia dotyczące metody Porozumiewania Bez Przemocy, mediacje rówieśnicze, itp.) <p><i>Wspomniane już w części „Dzieci w rodzinie”:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dopracowanie oraz pilotażowe wdrożenie w szkołach gry społeczno-edukacyjnej Vis Orbis jako profilaktyki przemocy</i> • <i>Opracowanie i pozyskanie środków na pilotażowy program mediacji rówieśniczych i/lub inne rówieśnicze rozwiązanie, które pomogą wcześniej sygnalizować problemy, przeciwdziałać przemocy rówieśniczej, i w szkołach czy wspierać dzieci i młodzież w rozwiązywaniu ich problemów</i> • <i>Akcje w szkole dotyczące znajomości statutów szkolnych; kwestia świadomości potencjalnego negatywnego wpływu ocen, porównywania, wywieranie presji, sposobu komunikowania się z uczniami na i poza lekcją...</i>

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Optymalizacja dotycząca infrastruktury oświatowej. <i>Dostosowanie i poprawa jakości obiektów szkolnych do aktualnych wymogów technologicznych wraz z poprawą ich estetyki.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt „Jak nie być samotnym w szkole” – pilotażowy projekt wypracowania i wdrożenia nowych form i metod współpracy, programów pracy i projektów ułatwiających poznanie potrzeb i budowania relacji w jednej z konińskich szkół. • Zbadanie poziomu jakości relacji wśród uczniów, nauczycieli oraz rodziców • Konferencja: Debata o ocenianiu w formule Long Table dla dyrektorów, nauczycieli, rodziców, uczniów • Pakiet szkoleń opracowany we współpracy Centrum Doskonalenia Nauczycieli o budowaniu relacji - dla rad pedagogicznych jako budowanie zespołów i kompetencji do wprowadzania zmiany • Realizacja serii webinarów dla nauczycieli i rodziców upowszechniających dobre praktyki edukacyjne • Wypracowanie rozwiązania i pozyskiwanie środków na ogólnodostępne nieodpłatne wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży w czasie i po pandemii • Kampania dla młodzieży „Być Przedsiębiorcą” (Fundusze Norweskie) • Projekt - zakup laptopów dla dzieci z terenów PGR • Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności powstanie w przyszłym roku w części budynku Szkoły Podstawowej nr 10 - mini centrum nauki, pilotażowy projekt Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Centrum Nauki Kopernik

VI Uczestnictwo dzieci w kulturze, sporcie i rekreacji

Na kształtujący się styl życia młodych ludzi składają się nawyki i preferowane przez nich zwyczaje obejmujące, między innymi, kwestie spędzania czasu wolnego i konsumpcji¹¹. Konstruktynne, prorozwojowe spędzanie czasu wolnego może wiązać się z uczestnictwem w kulturze, korzystaniem z oferty sportowej i rekreacyjnej miasta. Takie praktyki mają wymiar więziotwórczy, bazują też najczęściej na bezpośrednich relacjach z innymi. Ponadto stanowią istotne czynniki chroniące – w kontekście współczesnych zjawisk patologizacji życia społecznego.

Kultura

Integralną częścią rozwoju dziecka jest jego uczestnictwo w kulturze i wydarzeniach artystycznych. Możliwość poznawania różnych form sztuki kształtuje w dzieciach poczucie estetyki oraz zachęca je do poszukiwania własnych zainteresowań. Jednocześnie kontakt ze spuścizną kulturową miasta wzmacnia poczucie tożsamości lokalnej.

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące instytucjonalnego wymiaru uczestnictwa w kulturze dzieci i młodzieży.

Stan w dniu: Ze względu na pandemię w 2020 i 2021 roku prezentowane dane są za 2019 rok	Liczba	%
Domy kultury	3	
Zajęcia realizowane dla dzieci w domach kultury	40	
Dzieci uczestniczące na zajęcia w domach kultury	25920	100
• dziewczęta*	22641	87,35%

¹¹ Por. P. Sztompka (2020), *Słownik pojęć socjologicznych. 1000 pojęć*. Kraków: Znak Horyzont, s. 304.

Stan w dniu: Ze względu na pandemię w 2020 i 2021 roku prezentowane dane są za 2019 rok	Liczba	%
• chłopcy*	3276	12,64%
• w wieku 0-10 lat*	5125	22,96%
• w wieku 11-18 lat*	1716	7,69%
Festiwale, w tym:		
• festiwale dziecięce	7	
• organizowane przez władze miasta	3	
Inne wydarzenia kulturalne dla dzieci (przynajmniej te finansowane ze środków miejskich)	82	
Dzieci uczestniczące w innych wydarzeniach kulturalnych (Na podstawie liczby sprzedanych biletów z ulgą szkolną)	19322	
Biblioteki dziecięce lub oddziały w bibliotekach publicznych (bez bibliotek szkolnych)	16 1 (Filia dla Dzieci i Młodzieży MBP)	
Dzieci jako czytelnicy bibliotek (0-18 lat)	2290 (we wszystkich filiach MPB w Koninie)	
Muzea (przynajmniej te finansowane ze środków miejskich) *2020	1	
Wystawy w muzeach dla dzieci *2020 (proszę podać tylko wystawy dedykowane dzieciom)	7	
Dzieci zwiedzające muzea *2020 (Na podstawie liczby sprzedanych biletów z ulgą szkolną)	2823	
Wydarzenia w muzeach dla dzieci *2020	13	
Dzieci uczestniczące w wydarzeniach w muzeach	6489	
Teatry (przynajmniej te finansowane ze środków miejskich)		
• teatry dziecięce (teatry ze spektaklami dedykowanymi dzieciom)		
Dzieci uczestniczące w przedstawieniach teatralnych (Na podstawie liczby sprzedanych biletów z ulgą szkolną)	18490 (43 spektakle)	
Kina	3	

Na podstawie powyższego zestawienia można stwierdzić, iż Konin posiada bogatą ofertę wydarzeń kulturalnych adresowanych do dzieci i młodzieży. W 2019 roku wydatki na kulturę wg. danych z budżetu miasta wyniosły 10 367 089,91 co stanowi 1,78% budżetu miasta.

W Koninie funkcjonują dwa miejskie domy kultury - Koniński Dom Kultury oraz Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie. W ich ofercie znajdują się zajęcia artystyczne dla dzieci i młodzieży. Podmioty te są organizatorami szeregu wydarzeń kulturalnych, takich jak: wystawy, przeglądy filmów niezależnych, spotkania z twórcami, koncerty, przedstawienia teatralne.

Do najważniejszych wydarzeń i projektów kulturalnych dla dzieci i młodzieży realizowanych w mieście zaliczyć można:

- Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca,
- Konwent Fantastyki „Kokon”,
- Muzyczna Stajnia. Koncerty i warsztaty dla młodzieży z dorosłymi autorytetami muzycznymi (oferta dla dzieci i młodzieży),
- Młodzieżowe spektakle teatralno-muzyczne (oferta dla młodzieży),
- Zaczarowany Dzień Dziecka (oferta dla dzieci i młodzieży),
- Coroczna Parada Kundelków (oferta dla dzieci i młodzieży),
- Full of Love - koncert i piknik integracyjny,
- Ogólnopolski Festiwal Pianistyczny „Chopinowskie Interpretacje Młodych”,
- Wielkopolski Konkurs Recytatorski i Plastyczny „Wierszydełko”,
- Konkurs Recytatorski dla Szkół Podstawowych „Czerwieńcie, zieleńcie się słowa...”,
- Konkurs Piosenki Literackiej dla dzieci i młodzieży w wieku od 14 do 19 lat,
- Przegląd Polskich Filmów Fabularnych DEBIUTY,
- Dzieciaki w Centrum.

Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca jest najstarszą i największą dziecięcą imprezą w Europie. Popularyzuje amatorski ruch artystyczny dzieci i młodzieży. Prezentuje się na niej ok. 2 000 uczestników. Występowały na niej dzieci z całej Europy, jak również z Izraela, Japonii i Stanów Zjednoczonych. Początkowo był konkursem tanecznym, po kilku latach dołączyły dzieci śpiewające - wtedy to stał się Festiwalem obu sztuk. Jego misją jest odkrywanie utalentowanych dzieci i promowanie ich twórczości. W konkursie biorą udział wokaliści i tancerze (soliści, duety, zespoły) do 16 r. życia (od 2011 r., w dwóch kategoriach tańca do 19 r.). Nad Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalem Piosenki i Tańca w Koninie patronat obejmują osoby, instytucje i organizacje ściśle związane z tworzeniem i upowszechnianiem kultury, i sprawami dzieci i młodzieży: Minister Kultury, Rzecznik Praw Dziecka RP, Komitet Ochrony Praw Dziecka, Polski Komitet Narodowy UNICEF, Światowa Organizacja Festiwali FIDOF skupiająca największe i najbardziej znane festiwale na świecie.

Miejską instytucją kultury jest również Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Urbanowskiej w Koninie wraz z filiami. Posiada ona bogatą ofertę czytelnictwa, dzięki czemu promuje czytelnictwo wśród najmłodszych mieszkańców. Bierze udział w ogólnopolskiej kampanii promującej czytelnictwo „Mała Książka – wielki człowiek” organizowanej przez Instytut Książki, w ramach której dzieci z roczników 2015-2018 otrzymują, po zapisaniu się do biblioteki, bezpłatne wyprawki czytelnictwa. W 2020 roku wydano 144 wyprawek i kart Małego Czytelnika. W każdej filii znajdują się książki dla dzieci i młodzieży. Główne potrzeby czytelnictwa dzieci i młodzieży zaspokaja filia MBP zlokalizowana na konińskiej Starówce. Książki dla dzieci i młodzieży stanowią ok. 10% całości księgozbioru MBP. Biblioteka co roku organizuje szereg wydarzeń dla najmłodszych w okresie wakacyjnym, przykładowo: Liliowe Kulinaria, Street Art, Biblioteczne Ogrodowisko, Book Traf - daj się zaskoczyć, Będzie dobrze. Realizuje również wiele wydarzeń: wystaw, spotkań, warsztatów, m.in.: O dzieciach, które kochają książki, czy charytatywnych kiermaszów książek.

Miejskie instytucje kultury, organizując przedsięwzięcia dla dzieci i młodzieży, współpracują często z innymi placówkami kulturalnymi i organizacjami pozarządowymi. Wiele wydarzeń kulturalnych dla dzieci i młodzieży realizowanych jest także niezależnie przez organizacje pozarządowe. W 2019 roku, w ramach otwartego konkursu ofert, na realizację zadania w zakresie organizacji imprez kulturalnych dla mieszkańców zrealizowano:

- Festiwal kolorów, Piknik Konińskiego Pyrka, Jarmark św. Mikołaja – Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Młodzi-Aktywni,
- Artystyczny Festyn Rodzinny Konin Dzieciom – Fundacja Konin Dzieciom,
- XXXII Regionalny Przegląd Społecznych Ognisk Muzycznych – KONIN 2019 – Konińskie Towarzystwo Muzyczne,
- Organizacja imprez kulturalnych dla mieszkańców Konina „Festiwal muzyki ludowo-biesiadnej z nocą świętojańską” – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oddział powiatowy w Koninie.

Ofertę kulturalną miasta wzbogaca działalność Centrum Kultury i Sztuki w Koninie oraz Muzeum Okręgowego w Koninie-Gosławicach (instytucje podlegające Urzędowi Marszałkowskiemu w Poznaniu). Centrum Kultury i Sztuki prowadzi zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży: stałe zajęcia plastyczne, sensoryczne, plenery, warsztaty artystyczne, wykłady, przeglądy twórczości, turnieje, wystawy. Realizuje projekty, m.in.: Kinoprzedszkole, Dotknij Teatr w formie warsztatów, instalacji, spektaklu zapraszają do wspólnej kreacji rodziny z bardzo małymi dziećmi – w wieku od kilku miesięcy do pięciu lat, a także studentów, seniorów i edukatorów. Organizuje festiwale: piosenki dziecięcej i młodzieżowej, tańca, teatrów młodzieżowych i skierowanych do młodzieży (w ramach Malta na bis). Organizuje wydarzenia dla młodzieży, m.in.: Wielkopolski Konkurs na Monodram Dziecięcy Młodzi Koryfeusze, Smykofonia, Noc Kultury Strefa Uciechowo dla dzieci, Ogólnopolski Konkurs Filmów Niezależnych OKFA oraz Festiwal JAZZONALIA, w ramach których odbywają się również wydarzenia dla dzieci (np. O!PLA OKFA poranek z polską animacją dla dzieci 6+). W swej strukturze CKiS posiada Galerię CKiS „WIEŻA CIŚNIEN”.

W 2020 roku, w Muzeum Okręgowym w Koninie, odbyły się wydarzenia dedykowane zainteresowanym osobom w każdym wieku, m.in.: Wielki Dzień Pszczół, Alchemia w skansenie, Noc Muzeów wirtualnie, Muzealny Dzień Dziecka, Europejskie Dni Dziedzictwa,

Święto Jana, Święto Janki, Sobota z wojami, Żywy skansen, warsztaty międzypokoleniowe w ramach Konin miasto kobiet, Rajd rowerowy „W kółko do muzeum”, Muzyczne podróże z MDK, Umarł wódz, niech żyje wódz.

W Koninie funkcjonują trzy kina. Kino Studyjne „Centrum”, które działa w strukturze organizacyjnej Konińskiego Domu Kultury, kino sieciowe „Helios” oraz kino w Centrum Kultury i Sztuki – Dom Kultury „Oskard” i kino kameralne „Okólna”.

Prezydent Miasta przyznaje co roku w stypendia dla uzdolnionych artystycznie konińskich uczniów na kwotę ogółem 5 000 zł (stypendium może mieć wysokość od 1 000 zł do 5 000 zł).

W 2019 roku, w ramach otwartego konkursu ofert, na realizację zadania w zakresie organizacji imprez kulturalnych dla mieszkańców zrealizowano 10 wydarzeń, nie 4. We wszystkich tych wydarzeniach mogły brać udział dzieci i młodzież.

Sport i rekreacja

Przestrzeń miasta powinna służyć mieszkańcom. Dla dzieci powinna być przyjazna, służąca ich bezpiecznemu rozwojowi. Nie może w niej zabraknąć miejsc do zabawy, rekreacji na świeżym powietrzu, bezpiecznych przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych oraz infrastruktury dającej możliwość uprawiania sportu. Istotne jest również to, by miejsca te były dostosowane do potrzeb dzieci w różnych grupach wiekowych i o różnych preferencjach i zainteresowaniach.

Infrastruktura dotycząca sportu i rekreacji w Koninie wygląda następująco.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Place zabaw	83	
Boiska i hale sportowe na terenie miasta (wszystkie)	44	
Boiska szkolne*	16	36,36%
• na terenie szkół podstawowych**	11	68,75%
• na terenie szkół ponadpodstawowych**	5	31,25%
Hale i sale sportowe	6	
Stadiony	2	
Boiska „Orliki”	9	
• dzieci (0-18 lat) korzystające z „Orlików” w ciągu roku		
Baseny (przynajmniej te zarządzane przez miasto), w tym:	3	
• baseny szkolne*	1	
• baseny rekreacyjne	2	
Dzieci korzystające z basenów w ciągu roku	15922	
Dzieci korzystające z basenów w ramach zajęć szkolnych	600	
Kąpieliska miejskie	4	
Plaże miejskie	1	
Korty tenisowe	2	

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Kluby sportowe	45	
Członkowie klubów sportowych do 18 roku życia	1500	
Skateparki (przynajmniej te zarządzane przez miasto)	2	
Inne obiekty sportowe i rekreacyjne dla dzieci (parki linowe, rowerowe tory przeszkód itp.) (przynajmniej te zarządzane przez miasto)	18	

W 2019 roku wydatki z budżetu miasta na kulturę fizyczną wyniosły blisko 15 milionów złotych i były wyższe o 2,5 miliona od tych z roku 2018, w tym na wypoczynek, sport i rekreację dzieci i młodzieży ok. 2,4 mln zł (1,8 mln zrealizowane przez Wydział Sportu i Turystyki) co stanowi 0,5% w całościowym budżecie miasta. Wydatki na utrzymanie i infrastruktury służącej dzieciom (place zabaw) oraz na zakup urządzeń zabawowych w 2019 r. kształtowały się na poziomie ok. 200 tys. zł. (Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji)

Uprawianie sportu dzieci i młodzieży umożliwiają 3 kryte baseny, 4 kąpieliska, 4 stadiony, w tym 1 lekkoatletyczny z nawierzchniami syntetycznymi, 6 hal i sal sportowych, pawilon szermierczy, 2 zespoły kortów tenisowych oraz 9 kompleksów „Orlik”. Miasto stwarza wyjątkowo dobre warunki do uprawiania dyscyplin sportowych jak, m.in. szermierka, koszykówka, piłka nożna i ręczna, pływanie, tenis. W Koninie funkcjonuje 45 większych i mniejszych klubów sportowych, skupiających około 1500 młodych zawodniczek i zawodników. Najwyższy poziom prezentują piłkarki nożne KKPK Medyk POLOmarket – Czterokrotny mistrz Polski i dziewięciokrotny zdobywca Pucharu Polski, 8-krotny wicemistrz Polski seniorek, wielokrotny medalista Mistrzostw Polski we wszystkich kategoriach wiekowych, występy w pucharach europejskich. Koniński Klub Szermierczy jest jednym z najlepszych klubów szermierczych w kraju, rokrocznie zdobywający wiele medali w imprezach krajowych i międzynarodowych we wszystkich kategoriach wiekowych

W prowadzonej przez Ministerstwo Sportu i Turystyki ogólnopolskiej klasyfikacji sportowej dzieci i młodzieży (wyniki od młodzika do młodzieżowca) konińscy sportowcy zgromadzili łącznie 769,55 punktów i uplasowali się na 35. miejscu w kraju, w obejmującym 881 gmin rankingu.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Koninie zarządza kilkunastoma obiektami na terenie Miasta Konina i poza granicami miasta. Organizuje eventy oraz imprezy sportowe, zajmuje się również rekreacją i wypoczynkiem. Prowadzi m.in. Miejski Ośrodek Wypoczynkowy "Przystań Goślawice" nad jeziorem Pątnowskim, Park Wodny w Obieckie RONDO, plac Street Workout.

Miejski program promujące aktywność Program Sportowy Konin II - Najbardziej usportowiona szkoła w Koninie wspiera instytucje i organizacje dofinansowując zakup sprzętu i upominków dla sportowców na imprezy sportowo-rekreacyjne, organizację podsumowania roku sportowego, Feriady, rozgrywek halowej piłki nożnej podczas ferii szkolnych, zakup nagród dla laureatów konkursów sportowych i prozdrowotnych.

Szkoły zapewniają szeroką ofertę zajęć dodatkowych rozwijających talenty i zainteresowania (kółka muzyczne, taneczne, aerobik, chór, szermierka).

W Koninie rozwinięty jest sport osób z niepełnosprawnościami. Funkcjonuje drużyna koszykówki Koniński Klub Sportowy Mustang Konin (zdobywcy Pucharu Polski w koszykówce na wózkach, drużyna grająca w najwyższej klasie rozgrywkowej. Zawodnicy tej drużyny są też uczestnikami olimpiad specjalnych, zdobywają medale w Paraolimpiadach zimowych i letnich. Co istotne, klub ten ma również sekcję dziecięcą - Mustang Young.

Z uwagi na lokalizację dwóch jezior na terenie miasta rozwija się żeglarstwo. W związku z bliskością i dostępnością akwenów miasto ma również kąpieliska i plaże miejskie: Przystań Goślawice, Park 700-lecia, Bulwar Nadwarciański. Budowana będzie Przystań w Łężyńcu / Cukrowni Goślawice z infrastrukturą kulturalną i sportową (Ekomarina, wodny plac zabaw, mały amfiteatr, promenada.) Planowana jest rozbudowa Przystani Goślawice oraz stworzenie tam Centrum Żeglarstwa Wielkiej Pętli Wielkopolskiej i centrum szkolenia żeglarstwa i sportów motorowodnych wraz z zagospodarowaniem obecnie istniejącej infrastruktury na obiekty usługowe, przeznaczeniem istniejących pomieszczeń na przestrzeń do zabaw i aktywności sportowej oraz integracji. Ponadto planowane jest stworzenie miejsc kąpielowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Na konińskich jeziorach organizowane są regaty, w których biorą udział również dzieci:

- Regaty Oldboy-ów są coroczną imprezą promująca żeglarstwo na wodach konińskich, integrują młodych adeptów ze starszymi kolegami/ żeglarzami,
- Regaty Korsarzy- to dwudniowe regaty połączone z wyścigiem żagli oraz z pokazem umiejętności.

Szereg projektów rozbudowy infrastruktury sportowej, która służy również dzieciom i młodzieży, zrealizowano w ostatnich latach w ramach Konińskiego Budżetu Obywatelskiego:

- KBO 2014 - „Konin jest FIT”, budowa 9 placów siłowni plenerowych z urządzeniami do ćwiczeń na dworze dla młodzieży, dorosłych i seniorów: na Chorznium, Zatorzu, V Osiedlu, Oś. Sikorskiego, w Centrum, Wilkowie, Nieluszu, Gosławicach i Cukrowni,
- KBO 2014 - „Ustawienie betonowych 4 szt. stołów do gry w tenisa (ping-ponga) i 6 szt. stołów do gry w szachy ,warcaby, karty, chińczyka” (2 projekty) (27.600 zł),
- KBO 2014 - „Centrum nauki pływania i rehabilitacji wodnej”. Basen dla dzieci przy Szkole Podstawowej nr 3,
- KBO 2015 - „Mini plac zabaw dla dzieci” ul. Kard. S. Wyszyńskiego 14 (23.801 zł),
- KBO 2015 - „Remont i renowacja boisk sportowych przy Szkole Podstawowej nr 8 w Koninie z Oddziałami Integracyjnymi” (1 436 025 zł), w tym:
  - Boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30 m x 62 m,
  - Boisko wielofunkcyjne do gier zespołowych (piłka ręczna, koszykówka, siatkówka, kort tenisowy) o nawierzchni poliuretanowej,
  - Bieżnia lekkoatletyczna trzytorowa,
  - Skocznia w dal z rozbiegiem,
  - Plac rekreacyjny (szkolny),
  - Budynek zaplecza boisk (murowany) – pow. zabudowy 27,10m2, pow. użytkowa 20,56 m2, kubatura 74,60 m3.
- KBO 2015 - „Budowa boiska do plażówki” przy Szkole Podstawowej nr 3,
- KBO 2016 - „Mini zjazd linowy dla dzieci na 5 osiedlu” w Parku 700-lecia,
- KBO 2017 - „Miejsce spotkań mieszkańców V osiedla z mini placem zabaw dla dzieci”,
- KBO 2017 - „Ścianka treningowa do tenisa ziemnego” w Szkole Podstawowej nr 15 w Koninie,
- KBO 2017 - „Nowoczesne boisko trawiaste Kopernika” przy Zespół Szkół im. M. Kopernika,
- KBO 2018 - „Pumptrack” - tor rowerowo-rolkowy na terenie Szkoły Podstawowej nr 8 w Koninie,
- KBO 2018 - „Ścieżka doświadczeń nad jeziorkiem Zatorze” - zakup wraz z montażem 7 szt. urządzeń edukacyjnych (armata powietrzna, lustra oddzielone przerwami, tarcze optyczne, kołyska Newtona, telefon akustyczny, wir wodny),
- KBO 2018 - „Parkour Park” na osiedlu Nielusz,
- KBO 2019 - „Plac zabaw „Dziecięce marzenia” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym,
- KBO 2019 - „Miejsce spotkań mieszkańców V Osiedla z mini placem zabaw dla dzieci” - II etap, ul. Kard. S. Wyszyńskiego,
- KBO 2020 - „Nowy plac zabaw dla Przedszkola Kubuś Puchatek” nr 12,
- KBO 2020 - „ASY GRAJĄ W KLASY” - rodzinny plac zabaw i gier podwórkowych przy przedszkolu nr 16 im. Jana Brzechwy,

W ramach projektu Rozwój Lokalny finansowanego z Funduszy Norweskich budowane będą boiska sportowe w sześciu placówkach edukacyjnych: Zespole Szkół Budowlanych, III Liceum im. Cypriana Kamila Norwida w Koninie, Szkole Podstawowej nr 4, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, I Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki, Zespole Szkół Technicznych.

Tereny zielone

Jakość życia i rozwoju mieszkańców, w tym rodzin z dziećmi, poza tak ważnymi elementami jak możliwość uczestnictwa w kulturze, dostępność obiektów sportowych i rekreacyjnych, uzależniona jest także od możliwości i dostępnych sposobów rekreacji i spędzania wolnego czasu w terenach zielonych oraz dostępu do zieleni.

Zasoby możliwe do korzystania przez mieszkańców w tym zakresie ilustruje poniższe zestawienie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Powierzchnia zieleni w mieście ogółem	723,7 ha	8,21%
Procent mieszkańców Konina mieszkających w odległości do 300 m od terenów zieleni o dowolnej powierzchni	72%	
Lasy komunalne	3	

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	%
Parki miejskie	6	
Zieleń uliczna	250 ha	
Zieleńce, skwery	55 miejskie	
Jeziora	2	
Plaże miejskie	1	
Rzeki	4	
Kilometry dróg rowerowych	48,5 km	
Ilość szlaków rowerowych	11	
Ilość szlaków pieszych	7	

Tereny zieleni w Koninie zajmują 723,7 ha. W zależności od funkcji są to tereny zieleni wypoczynkowej: parki, skwery, zieleńce, ogródki działkowe, tereny sportowe; tereny zieleni specjalnego przeznaczenia: pasy zieleni izolacyjnej, tereny zieleni towarzyszące komunikacji, ogrody dydaktyczne, cmentarze; tereny zieleni o ograniczonym dostępie: towarzyszące obiektom przemysłowym, towarzyszące zabudowie osiedlowej i indywidualnej. Podstawę układu zieleni w mieście stanowią niewielkie kompleksy leśne zlokalizowane na obrzeżach miasta, głównie w jego północnej części. Ich powierzchnia wynosi około 261 ha, co stanowi nieco ponad 3% ogólnej powierzchni miasta. Tereny te wraz z obszarami sąsiednich gmin stanowią część zwartych kompleksów leśnych. 72% mieszkańców Konina mieszka w odległości do 300 m od terenów zieleni o dowolnej powierzchni.

Na terenie Konina znajduje się sześć parków o łącznej powierzchni 21,68 ha: park im. F. Chopina w obrębie Starówka; park przy ulicy Przemysłowej (w pobliżu Hali Rondo), w obrębie Czarków; park 700-lecia w obrębie Morzysław; park w obrębie Laskówiec; teren zadrzewiony po byłej Cukrowni Gosławice w obrębie Łężyn oraz teren zadrzewiony w obrębie Maliniec. W największym z nich, Parku im. Chopina, znajduje się plac zabaw dla dzieci, muszla koncertowa oraz zwierzyńiec (Mini ZOO). Ważnymi elementami zieleni miejskiej, są także skwery, place, mniejsze obszary zieleni urządzonej.

Miasto Konin położone jest w dolinie Warty. W granicach administracyjnych miasta ma ona długość około 11 km. W skali miasta ciąg ekologiczny zieleni stanowią tereny w najbliższym otoczeniu rzeki, w tym Błonia przy lesie Rumińskim. Obszar doliny Warty cechuje się najwyższymi walorami i potencjałem przyrodniczym. Jest to strefa priorytetu ochrony środowiska przyrodniczego, o szczególnych powiązaniach ponadlokalnych ze strukturami przyrodniczymi Wielkopolski. Pełni on funkcję korytarza ekologicznego i stanowi istotne ogniwo w ogólnokrajowej i europejskiej sieci obszarów uznanych za kluczowe w ochronie przyrody ale również malownicze miejsce spacerów mieszkańców miasta.

Sieć wód powierzchniowych w granicach miasta jest urozmaicona, obejmując zbiorniki naturalne (jeziora: Gosławskie i Pątnowskie), ciek (Warta, Powa) oraz zbiorniki sztuczne (stawy hodowlane, kanały i jeziora bezodpływowe w wyrobiskach pokopalnianych: Czarna Woda, Zatorze, Morzysław). Do głównych cieków, poza Wartą, przepływających przez Miasto Konin należą: Powa, Kanał Ulgi, Kanał Ślesiński, Topiec, Biskupia Struga, Kanał Morzysławski, Kanał Główny, Kanał Powa Topiec.

W rejonie Konina, w ramach rekultywacji terenów pokopalnianych, powstało sześć zbiorników wodnych: zbiornik po odkrywce Morzysław, dziś w Parku 700-lecia w Koninie (akwen o powierzchni 2,5 ha) zbiornik po odkrywce Niesłusz, na osiedlu Zatorze, także w granicach miasta (18,5 ha) jezioro Czarna Woda po odkrywce Gosławice (32,5 ha) zbiornik po odkrywce Pątnów w Mikorzynie (360 ha), sprzedany na licytacji, pierwsze jezioro w Polsce kupione przez osobę prywatną zbiornik w Kozarzewku po odkrywce Kazimierz Południe (65 ha) zbiornik w polu Bilczew odkrywki Drzewce (33 ha). Plany przewidują powstanie pięciu kolejnych akwenów w wyrobiskach końcowych. Dwa z nich są już tworzone: zbiornik po odkrywce Lubstów (475 ha) oraz po odkrywce Kazimierz Północ (o powierzchni 522 ha) w Kleczewie. Akweny powstaną także w wyrobiskach końcowych odkrywek Józwin II B (438 ha), Drzewce (125 ha) oraz Tomisławice (ponad 200 ha). Pokopalniane zbiorniki służą głównie rekreacji, ale pełnią także funkcję retencyjną. Brzegi akwenów, w większości przypadków, zostały już zagospodarowane – utworzono plaże piaszczyste i trawiaste, ścieżki rowerowo-spacerowe, place zabaw dla dzieci.

Miejscem spacerów i spędzania czasu wolnego szczególnie rodzin z dziećmi oraz młodzieży jest Koniński Bulwar Nadwarciański - niespełna kilometrowy deptak z tarasami widokowymi, dwoma amfiteatrami, przystanią pasażerską, mariną rzeczną, ścieżkami spacerowymi, łąką rekreacyjną z oczkiem wodnym oraz dwoma drewnianymi kładkami. To doskonałe miejsce zarówno na odpoczynek, jak i aktywne spędzanie czasu wolnego. Piękny krajobraz rozpościerający się przy rzece zachęca do rodzinnych spacerów. Stąd niedaleko do Parku im. Fryderyka Chopina czy też na konińską Starówkę, gdzie na koninian i turystów czekają liczne zabytki Konina. Teren na wyspie Warciańskiej (90 ha) przeznaczony jest na cele usług rekreacyjnych, z ukierunkowaniem na usługi sportu.

Konin ma przygotowanych 48,5 km ścieżek rowerowych. Na terenie miasta oznakowanych jest 40 km szlaków rowerowych, m.in. „Pętla dookoła Konina”, „Szlak muzealny”, „Bursztynowy Szlak Rowerowy”, „Nadwarciański Szlak Rowerowy”. Miasto planuje dalszy rozwój szlaków rowerowych, ich uspołnienie i poprawę ciągłości.

Do wędrówek pieszych oznakowany jest łącznie dziewięciokilometrowy szlak pieszy (zielony) z Konina przez Licheń Stary do Kawnic. Na terenie Konina są jego dwa odcinki:

- PKP – ul. Kolejowa – ul. Leśna (dalej do Lichenia) – 2,4 km,
- ul. Rybacka – ul. Goślawicka – ul. Wieruszewska (dalej do Bieniszewa i Kawnic) – 6,6 km.

W ramach celu strategicznego nowej Strategii Rozwoju Konina Plan 2020-2030 „Stworzyć warunki do dobrego życia” miasto wykorzystuje będzie swoje walory naturalne, obecność rzeki, jezior i zielonej pradoliny w środku miasta do stworzenia wyjątkowej przestrzeni do życia. Mając na uwadze, iż duża część ludności zamieszkuje osiedla budynków wielorodzinnych, stworzenie odpowiedniego systemu zieleni jest ważnym elementem zaspokajającym potrzeby ludności w zakresie rekreacji, odpoczynku i spędzania wolnego czasu.

Jak wynika z badania opinii dzieci i młodzieży zrealizowanych w ramach Tygodnia Praw Dziecka uczniowie i uczennice dobrze oceniają place zabaw i boiska, ścieżki rowerowe oraz drogi dla pieszych. Postulują dalszy rozwój dróg rowerowych, obiektów naturalnych, placów zabaw, poprawienia stanu boisk i parków otwartych po godzinach nauki w szkołach, organizacji dla uczniów szkół więcej zajęć związanych z majsterkowaniem, realizowaniem pasji artystycznych, więcej zajęć popartych doświadczeniami.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą uczestnictwa dzieci w kulturze, sporcie i rekreacji w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalne domy kultury • Biblioteki i ich działalność na rzecz dzieci i młodzieży • Rozpoznawalne (w skali kraju) wydarzenia artystyczne • Wydarzenia kulturalne dedykowane dzieciom i młodzieży • Bogata oferta zajęć artystycznych • MDK realizujący projekty animacyjne, edukacyjne z „wrażliwością społeczną” • Działalność organizacji pozarządowych • Położenie geograficzne – atuty: turystyka, rekreacja i sport wodna • Infrastruktura do uprawiania sportu i rekreacji (MOSiR) • Sport osób z niepełnosprawnością • Sukcesy sportowe (piłka nożna kobiet, szermierka) • Nowoczesne place zabaw (przy przedszkolach i szkołach oraz w przestrzeni otwartej) • Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej w ramach KBO 	<ul style="list-style-type: none"> • Niskie wydatki na kulturę • Uboga oferta kulturalna skierowana do starszej młodzieży • Brak miejsc otwartych na działania i potrzeby młodzieży („częściowo poza systemem”) • Nie zawsze efektywna promocja wydarzeń kulturalnych • Stosunkowo wąska oferta prezentacji działań artystycznych dzieci i młodzieży • „Szkolny opór” dotyczący umożliwienia uczniom uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych • Rywalizacyjny charakter konkursów i prezentacji artystycznych dzieci i młodzieży • Stosunkowo niewielkie zaangażowanie młodzieży w „życie kulturalne” miasta wskutek poczucia braku wpływu na ofertę kulturalną miasta • Niskie nakłady finansowe na sport i rekreację • Starzejąca się baza obiektów sportowych • Orlik – problem dostępności i „poczucie nierówności” • Brak różnorodnej oferty zajęć sportowych dla młodzieży od 13 roku życia (mimo posiadanych możliwości lokalowych, boisk, kadry i całego potrzebnego zaplecza w mieście), m.in.: zajęcia z lekkiej atletyki (całoroczne) tj. rzut

Mocne strony	Słabe strony
	<p>oszczepem/kulą, skoki w dal itd., koszykówka, siatkówka, strzelanie z łuku, tenis stołowy, ziemny, formy fitnessu (różne) dla młodych dziewczynek - zapewnienie powyższych zajęć sportowych jest podstawą profilaktyki zdrowia psychicznego młodych ludzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo niewiele ścieżek rowerowych

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron można określić rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami:

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie oferty kultury i sportu do potrzeb i oczekiwań młodzieży poprzez zaangażowanie młodych mieszkańców w tworzenie tej oferty. <i>Współtworzenie oferty kulturalnej i sportowej z udziałem dzieci i młodzieży.</i> • Kultura instrumentem profilaktyki społecznej (w tym profilaktyki uzależnień) <i>Współpraca instytucji kultury z instytucjami pomocowymi (MDK-MOPR) – profilaktyka uzależnień. Współpraca i integracja działań między szkołami a instytucjami kultury.</i> • Upowszechnianie wśród młodzieży zdrowego stylu życia, aktywności sportowej i rekreacji. <i>Promocja sposobów spędzania czasu wolnego w mieście wśród dzieci i młodzieży - sport i rekreacja fizyczna istotnym elementem zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży. Narzędzia ułatwiające spędzanie czasu w mieście. Promocja turystyczna.</i> • Rozwój i modernizacja infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. <i>Większa dostępność obiektów sportowych, rekreacyjnych i kultury dla dzieci i młodzieży.</i> • Wzrost udziału młodych w aktywnym spędzaniu czasu wolnego na powietrzu. <i>Wzbogacenie oferty miasta w przestrzenie, sprzęty sprzyjające amatorskim grom podwórkowym i towarzyskim. Tworzenie przestrzeni do konstruktywnego spędzania czasu wolnego na powietrzu. Budowa ścieżek rowerowych – łączenie ich w systemy komunikacyjne. Rewitalizowanie i tworzenie podwórek miejskich jako miejsc aktywności, spotkań i lokalnej tożsamości. Zapewnienie</i> 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania Miasta, instytucji i organizacji pozarządowych jak wyżej, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wydarzenia i projekty kulturalne i sportowe dedykowane dzieciom i młodzieży ○ Dotacje dla klubów sportowych oraz oddolnych inicjatyw kultury ○ Istniejąca infrastruktura ○ Kalendarz imprez strona www.konin.pl ○ Centrum Informacji Turystycznej <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powoływanie przy instytucjach kultury młodzieżowych ciał konsultacyjnych lub doradczych. • Badanie potrzeb młodzieży w zakresie kultury. Uwzględnienie potrzeb w Planie Rozwoju Kultury. • Uruchomienie Inkubatora Aktywności Kulturalnej na Starówce (tzw. Dom Zemelki) (Fundusze Norweskie) • Zbadanie możliwości poszerzenia oferty zajęć sportowych dla młodzieży od 13 roku życia o m.in.: zajęcia z lekkiej atletyki (całoroczne) tj. rzut oszczepem/kulą, skoki w dal itd., koszykówka, siatkówka, strzelanie z łuku, tenis stołowy, ziemny, formy fitnessu (różne) dla młodych. • Remont Obiektu Rekreacyjno-Sportowego "Rondo" • Opracowanie dokumentacji i wybudowanie boisk sportowych w sześciu placówkach edukacyjnych: Zespole Szkół Budowlanych, III Liceum im. Cypriana Kamila Norwida w Koninie, SP nr 4, SOSW, I Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki, Zespole Szkół Technicznych w Koninie (Fundusze Norweskie)

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<p><i>młodziży komfortowych warunków do rozwoju w duchu zrównoważonym poprzez dostęp do różnorodnych, atrakcyjnych i wielofunkcyjnych przestrzeni zielonych, w celu aktywnego spędzania czasu wolnego, kontaktu z przyrodą, wyciszenia, rekreacji, pracy, aktywności społecznej i integracji z innymi osobami. Tworzenie i wspieranie rozwoju szlaków turystycznych.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie walorów naturalnych w celu stworzenia warunków do dobrego życia. <i>Zagospodarujemy przestrzeń nad rzeką i jeziorami, ożywiamy kulturę wodną, rozwijamy infrastrukturę.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa Stadionu im. M. Paska w Koninie przy ul. Dmowskiego. Piłkarskie centrum treningowe. (Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej) Rewitalizacja Placu Wolności (Strefa kultury, integracji, biznesu, gastronomii. Zieleń maskująca. Woda. Mała architektura.) Fundusze Norweskie) Rewitalizacja Placu Zamkowego. Ekologiczna strefa rekreacji miejskiej. Plac zabaw miejskich. (Fundusze Norweskie) Osiedlowe podwórka nowej części miasta (Fundusze Norweskie) Stworzenie tzw. Zielonych korytarzy. Przyjazne pieszo-rowerowe trasy przemieszczania się po mieście łączące podwórka, strefy relaksu w różnych częściach miasta oraz dwie podzielone rzeką części miasta. 23 odcinki o łącznej długości ok. 17 km (Fundusze Norweskie) Budowa Miejskiego Parku Tężniowego na Wyspie Pocijewo Fundusze Norweskie) Wybudowanie Trasy crossowej dla rowerzystów i biegaczy na Hałdach Zatorze (KBO) Stworzenie Miejskich szlaków tematycznych na Starówce. Historyczny, sacrum, industrialny, family, young, Jidysz, itp. Opracowanie dokumentacji na budowę "Rodzinnej ścieżki miejskiej od Parku Chopina do placu Zamkowego" Stworzenie Szlaku Przemysłowego prowadzącego po terenach pokopalnianych odkrywającego ciekawe fakty i artefakty związane z tymi terenami. Budowa kładki nad kanałem Ulgi z wyspy Pocijewo do prawobrzeżnego Konina wraz z budową ścieżki rowerowej i infrastruktury towarzyszącej (Fundusze Norweskie) Opracowanie dokumentacji na budowę Centrum Żeglarstwa Wielkiej Pętli Wielkopolski w Gosławicach (Fundusze Norweskie) Powstanie pięciu kolejnych akwenów w wyrobiskach końcowych. Dwa z nich są już tworzone: zbiornik po odkrywce Lubstów (475 ha) oraz po odkrywce Kazimierz Północ (o powierzchni 522 ha) w Kleczewie. Akweny powstaną także w wyrobiskach końcowych odkrywek Józwin II B (438 ha), Drzewce (125 ha) oraz Tomisławice (ponad 200 ha). Stworzenie nowej plaży miejskiej w Parku 700-lecia na V osiedlu

VII Zdrowie

Stan zdrowia dzieci i młodzieży zależy od szeregu uwarunkowań, wykraczających poza kwestie działań medycyny leczniczej. Na część z nich ma wpływ lokalna polityka zdrowotna. W myśl tzw. pozytywnej definicji zdrowia, sformułowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), zdrowie dotyczy stanu równowagi oraz dobrostanu biopsychicznego jednostki, dzięki któremu

może ona się skutecznie adaptować w środowisku dążąc do własnego rozwoju¹². W takim ujęciu zdrowie wykracza daleko poza zagadnienie związane stricte z fizjologią człowieka, akcentując kwestie związane z kondycją psychiczną i relacjami społecznymi. Zdrowie stanowić może wartość samą w sobie, jak również wartość instrumentalną – dzięki niemu jednostka realizuje inne wartości związane choćby z możliwościami odgrywania określonych ról społecznych (np. pracownika, ucznia, członka rodziny). Definicje zdrowa i choroby uwarunkowane są: historyczne (zmieniają się w czasie), kulturowo (przykładowo – zdrowie oznaczać może coś innego w różnych krajach czy też zbiorowościach), koncepcyjnie (dyscypliny i style myślenia implikują określone rozumienia pojęć zdrowia i choroby)¹³.

Opieka nad matką i dzieckiem

Warunkiem koniecznym dla prawidłowego rozwoju dziecka jest zapewnienie matce właściwej opieki, w tym opieki ginekologicznej w czasie ciąży, porodu i w pierwszych miesiącach. Samorząd powinien dążyć, by matka i dziecko mieli dostęp do odpowiedniej opieki szpitalnej, edukacji związanej z rodzicielstwem (również skierowanej do ojców) oraz do pomocy specjalistycznej po opuszczeniu szpitala (psycholog, położna, porady laktacyjne).

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące urodzeń w Koninie.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba
Łóżka na oddziałach ginekologiczno-położniczych (ogółem wszystkie oddziały)	61
Porody	1217
Urodzenia żywe (stan na 31 XII)*	1228
Inkubatory w szpitalach	15
Dzieci umieszczone w inkubatorach	318
Cięcia cesarskie	449
Doradcy laktacyjni	

W 2020 roku w Koninie urodziło się 1228 dzieci (urodzenia żywe). Co istotne, liczba urodzeń w Koninie znacząco spadła w porównaniu z latami ubiegłymi. W 2018 roku odnotowano 1735 porodów, a w 2019 roku 1702 porody.

Opieka medyczna nad dziećmi

Dostęp do lekarzy, szczególnie specjalistów, jest niezwykle ważny w momencie pojawienia się pierwszych oznak choroby u dziecka. Wczesna diagnoza, właściwe badania i leczenie pozwalają niejednokrotnie na całkowite wyleczenie, zatrzymanie choroby oraz przeciwdziałanie skutkom nieleczonych dolegliwości dzieci i młodzieży. Dzieci powinny mieć zapewniony nie tylko dostęp do lekarza rodzinnego, ale przede wszystkim do lekarzy pediatrów, specjalistów dziecięcych, dentystów, a w razie potrzeby do odpowiedniej opieki szpitalnej. Osobna kwestia dotyczy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz zapewnienia możliwości uzyskiwania wsparcia w zakresie usług medycznych psychiatrycznych i psychoterapeutycznych.

Rozkład dostępności lekarzy w Koninie wygląda następująco.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	Liczba dzieci przypadająca na 1 lekarza
Lekarze pediatry*	83	141
• praktyka publiczna (w podmiocie leczniczym)	35	335
• praktyka prywatna	33	355

¹² Por. Tamże, s. 18.

¹³ Por. J. Domaradzki, *O definicjach zdrowia i choroby*. Folia Medica Lodziensia 40/1 2013, s. 5-29.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	Liczba dzieci przypadająca na 1 lekarza
• na wezwanie	15	781
Pediatrzy specjaliści**	48	244
• Specjalizacja I stopnia	26	451
• Specjalizacja II stopnia	22	533
Medycyny rodzinnej	29	404
Ortopedzi (dziecięcy)	38	308
Laryngolodzy (dziecięcy)	20	586
Kardiologzy (dziecięcy)	34 (2)	345 (5857)
Okuliści (dziecięcy)	24	488
Dermatolodzy (dziecięcy)	10	1172
Dentyści dziecięcy	120	98
Psychiatrzy (dziecięcy)	19 (3)	617 (3905)
Neurologzy (dziecięcy)	13 (1)	901 (11715)

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące hospitalizacji dzieci, leczenia dentyścycznego oraz usług rehabilitacyjnych, z których korzystają dzieci.

Stan w dniu: 31.12.2020	Liczba	% ogółu
Łóżka pediatryczne w szpitalach	28	3,64%
Dzieci leczone w szpitalach w ciągu roku	578	4,93%
Karty założone dla dzieci u dentyistów	250	2,13%
Dzieci korzystające z usług rehabilitacyjnych	445	3,79%

Opiekę zdrowotną w Koninie gwarantuje sieć placówek publicznej i prywatnej służby zdrowia. Na terenie Konina zlokalizowany jest jeden szpital, tj. Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego oraz 73 przychodnie (w tym praktyki lekarzy rodzinnych) świadczące usługi z zakresu ochrony zdrowia. Przy WSZ w Koninie funkcjonują następujące poradnie specjalistyczne: Poradnia Ortopedyczna Dziecięca, Poradnia Chorych ze Stomią, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza II, Poradnia Chirurgiczna II, Poradnia Hepatologiczna, Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Chirurgiczna I, Poradnia Urologiczna, Poradnia Neurologiczna, Poradnia Neurochirurgiczna, Poradnia Położniczo-Ginekologiczna I, Poradnia Leczenia Zeza, Poradnia Laryngologiczna, Poradnia Foniatryczna, Poradnia Nefrologiczna, Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc, Poradnia Preluksacyjna. Ponadto w strukturze WSZ funkcjonuje 25 oddziałów szpitalnych i 2 zakłady fizjoterapii z pełnym wachlarzem zabiegów rehabilitacyjnych.

W Koninie na system opieki zdrowotnej składa się również zespół osób i instytucji zapewniających opiekę zdrowotną mieszkańcom miasta, w tym lekarze specjaliści medycyny rodzinnej odpowiedzialni za leczenie i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz poradnie specjalistyczne, m.in.: ginekologiczno-położnicza, okulistyka, endokrynologiczna, onkologiczna, psychiatryczna, stomatologiczna, reumatologiczna, neurochirurgiczna, diabetologiczna, pulmonologiczna, logopedyczna.

W przypadku Konina bardzo korzystnie wypadają wskaźniki w zakresie kadry i bazy leczniczej (łóżek szpitalnych). Liczba lekarzy i lekarzy dentyistów, pracujących w Koninie jako podstawowym miejscu pracy na 1000 mieszkańców, wzrosła w latach 2014-2018

z 3,8 do 4,6, a w porównywalnych miastach prawie się nie zmieniła (z 3,9 do 4) – Konin zanotował „odbicie” po wcześniejszych spadkach.

Na terenie Konina zlokalizowane są 44 apteki. W 2018 roku na jedną aptekę przypadało 1800 mieszkańców. W zakresie wskaźnika dostępności do aptek i przychodni jest on znacząco wyższy w przypadku Konina w zestawieniu z miastami o porównywalnej wielkości.

Medycyna szkolna

Dzieci i młodzież w wieku szkolnym winna mieć zapewnioną profilaktyczną opiekę zdrowotną. Jest ona realizowana przez różne podmioty działające na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży, w oparciu o trafne rozpoznania stanu zdrowia. W tym zakresie sytuacja w Koninie wygląda następująco.

Stan w dniu: 31.01.2020	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe**
Liczba gabinetów lekarskich w szkołach	0	0
Liczba uczniów przypadająca na 1 lekarza*	0	0
Liczba gabinetów stomatologicznych w szkołach	3	1
Liczba uczniów przypadająca na 1 stomatologa*	832	568
Liczba gabinetów pielęgniarki szkolnej	11	8
Liczba uczniów przypadająca na 1 pielęgniarkę szkolną*	5134	6207
Liczba pedagogów	15	16
Liczba uczniów przypadająca na 1 pedagoga*	371	271
Liczba uczniów objęta pomocą pedagogiczną	1896	2436
Liczba logopedów	7	2
Liczba uczniów objęta pomocą logopedyczną	226	3
Liczba dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. dysleksja, dysgrafia, wady wymowy itp. – na podstawie liczby orzeczeń wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne)	503	436

W konińskich szkołach działają 3 gabinety stomatologiczne oraz 19 gabinetów pielęgniarki szkolnej. Uczniowie objęci są również pomocą pedagogiczną i logopedyczną. W konińskich placówkach oświatowych uczy się blisko tysiąc uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Programy profilaktyki zdrowotnej wśród dzieci

Na terenie konińskich szkół i przedszkoli realizowane są 103 programy profilaktyczne. Prowadzone są najczęściej przez polskie instytucje, przedsiębiorstwa prywatne, organizacje pozarządowe (NGO) oraz nauczycieli ze szkół i przedszkoli.

Stan w dniu:	Liczba programów	Organizatorzy	Liczba dzieci objęta programem
Programy profilaktyczne dotyczące stomatologii dziecięcej	9	1 NGO 3 biznes Pielęgniarka szkolna	2896

Stan w dniu:	Liczba programów	Organizatorzy	Liczba dzieci objęta programem
		Nauczyciele	
Programy profilaktyczne dotyczące zdrowego odżywiania i przeciwdziałania otyłości dziecięcej	32	3 NGO 3 Biznes 7 Instytucje polskie i UE Nauczyciele	5559+150
Programy profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom	39	3 NGO 3 Biznes 6 Instytucje polskie i UE Nauczyciele	6868+270
Programy profilaktyczne dotyczące aktywności fizycznej	24	1 NGO 2 Instytucje polskie Nauczyciele	4276

Działalność w obszarze profilaktyki zdrowotnej nakierowana jest głównie na problemy:

- dotyczące stomatologii dziecięcej: ELMEX, Pielęgniarka szkolna, nauczyciele, Mars Polska, Polski Czerwony Krzyż we współpracy z Polskim Towarzystwem Stomatologicznym i Polskim Towarzystwem Stomatologii Dziecięcej, Rossmann Supermarkety Drogerijne Polska sp. z o.o;
- dotyczące zdrowego odżywiania i przeciwdziałania otyłości dziecięcej: ARR, PSS Konin, Żółty talerz Kulczyk Foundation poprzez TPD Konin, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, UE, Sanepid, GIS, Polska Federacja Producentów Żywności, nauczyciele, KOWR, Kupiec, Fundacja Szkoła na widelcu, BOŚ;
- dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom: Przystań w sieci UNICEF, NASK, Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa, PSSE Konin, PPIS Konin, Główny Inspektor Sanitarny, PSSE, Pro-M Instytut Psychiatrii i Neurologii W-wa, Stowarzyszenie profilaktyki Spójrz inaczej, Fundacja Dbam o Mój Z@sięg, TPD Konin;
- dotyczące aktywności fizycznej: Główny Inspektor Sanitarny, „Trzymaj Formę”, Federacja Producentów Żywności, nauczyciele, Fundacja Pho3nix.

Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży

Pozytywne zdrowie psychiczne, w ujęciu proponowanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), wiąże się z dobrostanem pozwalającym na uświadamianie sobie własnym możliwości rozwojowych oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych. W dobie obecnej szczególnego znaczenia nabiera profilaktyka zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Młodzi ludzie dorastają doświadczając skutków łamania praw człowieka, przemocy w środowisku domowym, czy też w szkołach. Znaczna część spośród dzieci i młodzieży doświadcza cyberprzemocy. Liczba prób samobójczych wśród dzieci w Polsce, w ostatnich latach, drastycznie wzrosła. Połowa wszystkich chorób psychicznych rozpoczyna się w wieku 14 lat, ale większość przypadków pozostaje niewykryta i nieleczona. Pod względem ciężaru choroby wśród młodych osób depresja jest trzecią z głównych przyczyn. Samobójstwo jest drugą najczęstszą przyczyną śmierci wśród 15-29 latków. Konieczność udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom dokonującym samookaleceń oraz uczniom podejmującym próby samobójcze to także obowiązek prawny placówek edukacyjnych¹⁴.

Istotne kwestie dotyczące wzmocnień pozytywnego zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży wiążą się z czynnikami ochronnymi, które mogą obejmować: poziom indywidualny (autopercepcja, umiejętności społeczne), poziom interakcji społecznych (konstruktywne relacji z innymi, kompetencje komunikacyjne, konstruowanie więzi społecznej), poziom struktury i zasobów społecznych (bezpieczeństwo, zatrudnienie, doświadczenia szkolne), poziom czynników kulturowych (akceptacja różnorodności, asymilacja i akulturacja)¹⁵. W przypadku pozytywnego zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży ważną rolę do odegrania mają szkoły i placówki oświatowe.

Wychodząc naprzeciw opisanym powyżej potrzebom miasto złożyło wniosek o dofinansowanie utworzenia Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

¹⁵ Por. *Promocja zdrowia psychicznego w placówce edukacyjnej. Podręcznik*. MHP Handbook 2009, s. 14

Z badań opinii dzieci i młodzieży wynika, iż 18% korzystało w ciągu ostatniego roku z pomocy psychologa. W większości w sytuacjach kiedy mają problem, gdy czują się skrzywdzeni lub źle psychicznie zwracają się do swoich rówieśników (66%) a w drugiej kolejności do rodziców (63%). Znacznie rzadziej do nauczycieli (12%). 12% badanych deklaruje, że nie ma się do kogo zwrócić.

Jeśli chodzi o autoocenę ogólnego stanu zdrowia to większość ocenia go jako dobry lub bardzo dobry. 28% ocenia go jako dostateczny lub gorzej. Nie ma problemów z odżywianiem, choć młodzi ludzie przyznają również, że oprócz warzyw i owoców często jedzą również słodczyce. Przynajmniej raz w tygodniu spędzają czas wolny aktywnie spacerując, jeżdżąc na rowerze, tańcząc. Znacznie rzadziej wykonują jednak ćwiczenia relaksacyjne czy medytacyjne.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą zdrowia dzieci i młodzieży w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wojewódzki Szpital Zespolony, przychodnie, kadra medyczna i baza lecznicza • Dostęp do aptek • Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Czas oczekiwania na wizytę u lekarzy specjalistów • Brak gabinetów lekarskich w szkołach • Niewielka liczba gabinetów stomatologicznych w szkołach • Malejący wskaźnik dzietności • Niewystarczające wsparcie dzieci i młodzieży w obszarze zdrowia psychicznego

Na bazie powyższych danych oraz sformułowanych mocnych i słabych stron w obszarze zdrowia można wskazać rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia przez miasto działaniami.

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży jako priorytet lokalnej polityki zdrowotnej. <i>Działania informacyjne i edukacyjne zwiększające świadomość wagi problemu zdrowia psychicznego w tym - depresji wśród dzieci i młodzieży. Realizacja badań przesiewowych dotyczących zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.</i> • Aktywizacja szkół i placówek oświatowych w obszarze edukacji zdrowotnej i doskonalenia jakości życia dzieci i młodzieży. <i>Szkoła powinna stać się przestrzenią kształtowania postaw prozdrowotnych dzieci i młodzieży.</i> • Wsparcie i pedagogizacja rodziców dotyczące zdrowia psychicznego dzieci (np. poprzez szkolenia i treningi) 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programy profilaktyki zdrowotnej w szkołach <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży • Opracowanie i wykorzystanie narzędzi do badań przesiewowych pod kątem zdrowia psychicznego i dobrego samopoczucia dzieci i młodzieży mających na celu diagnozę i analizę symptomów problemów psychicznych (np. kwestionariusze siły i słabości, skale do mierzenia odporności psychicznej, przegląd zachowań oraz jakości życia dzieci i młodzieży) • Szkolenie dla rodziców w zakresie zarządzania, adaptowany trening zastępowania agresji • Ogólnoszkolny program przeciwdziałania zastraszaniu i aspołecznym zachowaniom wśród dzieci i młodzieży • Przeprowadzenie inicjatyw informacyjnych i edukacyjnych tj. pierwsza pomoc w zakresie zdrowia psychicznego, wskazówki i informacje nt. zdrowia psychicznego młodzieży, młodzi ludzie radzą sobie z depresją • Wykorzystanie cyfrowej infrastruktury dla lepszego zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów szkolnych (np. publikacje, kanały komunikacyjne organów)

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
	krajowych, bazy wiedzy, narzędzia cyfrowe i zasoby samopomocy)

VIII Środowisko i klimat

Środowisko fizyczne może wywierać na człowieka różnego rodzaju i negatywny wpływ. Ma ono również istotne znaczenie dla zdrowia dzieci i młodzieży, jego samopoczucia, jakości jego codzienności i różnych zadań związanych, np. z nauką. Czyste środowisko ma istotne znaczenie dla zdrowia i dobrostanu ludzi w każdym wieku. Istotną kwestią jest zatem zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków rozwoju w „zdrowym środowisku”. Minimalizacja czynników stresogennych – takich jak zanieczyszczenie powietrza, hałas, niebezpieczne chemikalia, które mają negatywny wpływ na zdrowie.

Odpowiedzialność ekologiczna stanowi współcześnie jeden z najważniejszych obszarów ludzkiej odpowiedzialności. Lokalne działania człowieka mogą wywoływać skutki ponadlokalne, także globalne¹⁶. Dotyczy to instytucji samorządowych, przedsiębiorstw, jak również poszczególnych mieszkańców. W celu budowania postaw odpowiedzialności ekologicznej kluczowe znaczenie może mieć szkolna i pozaszkolna edukacja ekologiczna.

Zanieczyszczenie powietrza jest największym w Europie środowiskowym zagrożeniem dla zdrowia – związane jest z chorobami serca, udarami, chorobami płuc i rakiem płuc. Konin jest miastem poprzemysłowym, choć wciąż stanowiącym główny ośrodek zagłębia węgla brunatnego oraz produkcji energii elektrycznej. W związku z tym sytuacja miasta uwarunkowana jest dużym obciążeniem środowiska przez działalność energetyki i przemysłu w mieście, potęgowanym przez przyspieszające zmiany klimatyczne. Bardzo duża (na tle innych miast) jest ilość emitowanych do atmosfery pyłów (99,9% pyłów jest wychwytywanych przez urządzenia filtrujące). Według Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Konina 2014 – 2020, prawie 40% emisji PM10 w 2013 r. pochodziło z budynków mieszkalnych opalanych węglem (niska emisja), a pozostała większość – przede wszystkim od podmiotów gospodarczych, w mniejszym stopniu z ruchu drogowego.

Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące zanieczyszczeń powietrza w mieście oraz informacje o realizowanych projektach na rzecz ochrony środowiska.

Stan w dniu: 09.08.2021	Wartość/ liczba
Średnie roczne stężenie pyłu PM 2,5 (µg/m ³)	Brak danych
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 (µg/m ³)	29 (µg/m ³)
Liczba wymienionych pozaklasowych kotłów, tzw. „kopciuchów” w danym roku	23
Programy/projekty realizowane na rzecz ochrony środowiska i klimatu ogółem	17
Programy/projekty realizowane na rzecz ochrony środowiska i klimatu skierowane do dzieci i młodzieży	4/32
Kwota przeznaczona na realizację programów związanych z ochroną środowiska i klimatu	426 734 340,78 zł

Jakość powietrza w Koninie, mierzona na stacji pomiarowej przy ul. Kardynała S. Wyszyńskiego, stopniowo się poprawia. Wskazują na to dane publikowane przez WIOŚ w Poznaniu, jednak lokalne pomiary niejednokrotnie informują o przekroczeniach niektórych wskaźników, np. pyłu PM10 czy ozonu 8h¹⁷. Największe przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń zanieczyszczeń dotyczą benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym. Najwyższe stężenia tych substancji występują w miesiącach zimowych w okresie grzewczym (grudzień, styczeń, luty), w dniach, które charakteryzowały się niskimi temperaturami, brakiem wiatru oraz inwersją termiczną. Przyczyną wysokich stężeń była głównie tzw. „niska emisja” z sektora komunalno-bytowego (oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków).

¹⁶ Por. A. Marek-Bieniasz, *Odpowiedzialność ekologiczna jako istotny obszar ludzkiej odpowiedzialności – wymiar lokalny i globalny*. Studies in Global Ethics and Global Education no 3/2015, pp. 16-28.

¹⁷ Por. <http://www.konin.pl/index.php/powietrze-w-koninie.html> [dostęp: 9.05.2020 r.].

Miasto podejmuje szereg działań związanych z ochroną środowiska i klimatu. W Koninie i okolicach kończą się zasoby węgla i następuje też odejście od tradycyjnej energetyki opartej na źródłach nieodnawialnych. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Plan 2020-2030 samorząd Konina dąży do nadania miastu nowego, proekologicznego charakteru, wspierającego zdrowie mieszkańców. Aby zrealizować tę wizję, dąży do bycia liderem transformacji energetycznej w Polsce, wykorzystując nowoczesną gospodarkę i energię odnawialną. Stwarza warunki do rozwoju nowych technologii i rozwiązań. Opracowuje i wykorzystuje nowe technologie niskoemisyjne w transporcie i budownictwie, aby pozytywnie wpływać na środowisko. Tworzy przestrzeń sprzyjającą zdrowiu psychicznemu i fizycznemu mieszkańców oraz dąży do zwiększania świadomości mieszkańców dotyczących korzyści z kontaktu z naturą.

Warto odnotować, iż 99% ciepła w sieci miejskiej pochodzi z energii odnawialnej. Ciepło, za pośrednictwem MPEC, dociera do mieszkańców Konina głównie z Elektrowni Konin Zespołu Elektrowni PAK S.A., która prawie w całości produkuje energię z biomasy (pokrywa 90% zapotrzebowania na energię ciepłą Konina). Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. jest producentem energii elektrycznej i ciepła w Kogeneracji w Zakładzie Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych z odnawialnego źródła energii (OZE), jakim są odpady komunalne. Na terenie MZGOK w Koninie pozyskuje się energię z gazu składowiskowego, powstałego w czasie procesu fermentacji beztlenowej. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. opracowało koncepcję wykorzystania energii z odnawialnych źródeł do zasilania strategicznych obiektów, obydwu oczyszczalni ścieków i Stacji Uzdatniania Wody. W mieście znajduje się źródło wody geotermalnej o najwyższej w Polsce temperaturze. Miasto pozyskało dofinansowanie na budowę ciepłowni geotermalnej, która zostanie uruchomiona do końca 2022 roku. Pokryje ona około 13% zapotrzebowania miasta na energię ciepłą oraz ograniczy emisję gazów cieplarnianych o około 6 746,09 Mg CO₂/rok. Wszystko to sprawi, że Konin będzie pierwszym miastem w Polsce ogrzewanym energią pochodzącą wyłącznie ze źródeł odnawialnych.

W ramach transformacji energetycznej realizowane są również projekty dotyczące: budowy farm fotowoltaicznych, przebudowy systemu ciepłowniczego, przebudowy węzłów i sieci ciepłowniczych, docieplenia budynków użyteczności publicznej, budowy instalacji fotowoltaicznych na terenie obiektów PWiK, wraz z budową przyłączy energetycznych, rozbudowy i modernizacji systemu wodociągowego, modernizacji istniejącej instalacji odzysku, w tym recyklingu selektywnie zebranych odpadów komunalnych. Wymienione inwestycje przyczynią się do redukcji emisji CO₂, zwiększenia energii z odnawialnych źródeł w bilansie energetycznym regionu, zmniejszenia zużycia energii pierwotnej, spadku emisji gazów cieplarnianych i wdrożenia działań w zakresie oszczędności energii i poprawy efektywności energetycznej.

W mieście funkcjonuje Klaster energii „Zielona Energia Konin”. Jest to sieć współpracy podmiotów na rzecz zmian w obszarze gospodarki niskoemisyjnej i zrównoważonej energii. Miasto współpracuje w ramach Platformy Regionów Powęglowych w celu uzyskania wsparcia UE w transformacji energetycznej dla Wielkopolski wschodniej – budowy kolejnych farm fotowoltaicznych na rekultywowanych terenach, przebudowy kotła węglowego na kocioł do wyłącznego spalania biomasy, budowy magazynu ciepła dla potrzeb ogrzewania Konina, produkcji paneli fotowoltaicznych i montażu instalacji fotowoltaicznych, jak również budowy infrastruktury do wytwarzania, magazynowania oraz dystrybucji wodoru. Miasto współpracuje w tym ostatnim temacie w ramach Wielkopolskiej Platformy Wodorowej dążąc do wykorzystania wodoru jako zielonego źródła energii dla miasta.

Podejmowane w ostatnich latach w Koninie inwestycje mają doprowadzić do wdrożenia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności miejskiej i podmiejskiej, czego jednym z elementów jest usprawnienie funkcjonowania transportu publicznego i wprowadzenie częściowo niskoemisyjnego/zeroemisyjnego taboru. Zgodnie z założeniami zakupiono w ramach projektu „Ekologiczny Konin – rozwój i promocja niskoemisyjnego transportu miejskiego” tabor zeroemisyjny wraz z instalacją zasilającą, 12 autobusów, w tym 6 zeroemisyjnych - elektrycznych oraz 6 niskoemisyjnych o napędzie hybrydowym. Pierwsze autobusy elektryczne pojawiły się na ulicach Konina w kwietniu 2020 r.

Działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu w Koninie realizowane są w ramach czterech głównych programów:

- Program Ochrony Powietrza,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Plan Adaptacji do zmian klimatu,
- Plan Ochrony Środowiska.

Miasto realizuje również działania zmierzające do zwiększenia świadomości i zainteresowania mieszkańców proekologicznymi postawami. Udział w poniższych programach ma w efekcie spowodować poprawę jakości powietrza i środowiska, a co za tym idzie, polepszyć jakość życia:

- Program „Czyste Powietrze” - dofinansowanie dotyczy wymiany systemu ogrzewania, termomodernizacji, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej oraz ocieplenia dachu i stropodachu (2020 - 115 000,00 zł (wymiana kotłów)),

- Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Konina na lata 2013 – 2032 (2020 -19 468,24 zł),
- Program małej retencji - dofinansowanie rozwiązań, których celem jest zatrzymywanie i ponowne wykorzystywanie deszczówki (100 000,00 zł).

Jednym z kluczowych projektów ekologicznych Konina jest Projekt „Zielone Korytarze – Klimatyczne przebudzenie w Koninie”, realizowany w ramach Funduszy Norweskich. Zakłada on utworzenie zielonego korytarza miejskiego poprzez nowe nasadzenia, częściowe rozszczelnienie nawierzchni, wprowadzenie systemu retencji wód opadowych oraz montaż małej architektury: zielone przystanki, małe miejsca odpoczynku, zielone ściany, stacje rowerowe z zielonym dachem, gazony z zielenią pochłaniające spaliny, kosze na segregację śmieci oraz ławki z donicą na zieleń. Sieć korytarzy łączyć będzie zielone podwórka i parki kieszonkowe. Główne założenia projektu obejmują: dostosowanie przestrzeni miejskiej do zmian klimatu, poprawę mikroklimatu w mieście poprzez zwiększenie terenów zieleni wpływających na obniżenie temperatury, niwelowanie negatywnych skutków urbanizacji poprzez zastosowanie nowych technologii mających wpływ na zdrową równowagę. W ramach projektu przewidziane jest również utworzenie „Miejskiego Parku Tężniowego” na wyspie Pocijewo, na której docelowo planuje się stworzenie ekologicznego salonu miasta z parkiem wodnym, oferującym usługi z dziedziny rekreacji i balneologii (8 932 600 zł). Jego integralną częścią jest szeroko zakrojona kampania edukacyjno-informacyjna nt. zmian klimatu i program animacji wybranych miejsc na trasie zielonych korytarzy (1 069 742,44 zł). Kampania skierowana będzie do różnorodnych grup odbiorców, w tym do dzieci, młodzieży, rodziców, seniorów, pracowników samorządowych, lokalnych aktywistów, architektów krajobrazu, nauczycieli, działaczy i specjalistów działających na rzecz ekologii oraz specjalistów z zakresu tematyki miejskiej. Celem przedsięwzięcia jest:

- włączenie mieszkańców do aktywnego udziału w działaniach związanych z ochroną przyrody,
- zachęcenie do zgłębiania tematów związanych ze zmianami klimatycznymi,
- rozwijanie wiedzy na temat środowiska, roli zielono-niebieskiej infrastruktury i jej wpływu na mikroklimat miejski, sposobów ekologicznych działań możliwych do zastosowania w miejscu zamieszkania,
- poszerzanie wiedzy z zakresu zrównoważonego rozwoju oraz proekologicznego stylu życia,
- upowszechnianie zrealizowanych inwestycji w ramach zielono-niebieskiej infrastruktury, w szczególności zielonych korytarzy,
- zachęcenie do aktywności w przestrzeni miasta poprzez korzystanie z zielonych korytarzy,
- wykształcenie ekspertów z zakresu działań adaptacyjnych i mitygacyjnych w zakresie zmian klimatu.

Inicjatywną na rzecz ochrony środowiska i klimatu, realizowaną przy współpracy i zaangażowaniu dzieci i młodzieży, jest projekt [„Młodzi Ambasadorzy Klimatu”](#), na realizację którego Stowarzyszenie M-LAB, w partnerstwie z Miastem Konin, pozyskało 480 000 zł z Funduszy Norweskich Program Regionalny Aktywni Obywatele. W ramach projektu: powołana zostanie grupa dwudziestu Młodzieżowych Ambasadorów Klimatu, zrealizowane będą dwa klimatyczne sejmiki samorządów uczniowskich, Teatr Forum, internetowa platforma dialogu i współpracy w sprawach klimatu, sondaż obywatelsko-klimatyczny, dwie kampanie społeczne. Ponadto opracowana zostanie „Lokalna polityka współpracy i włączania mieszkańców w dialog, dyskusję, planowanie i realizację działań klimatycznych w mieście” oraz przeprowadzony Młodzieżowy Międzynarodowy Mityng Klimatyczny on-line.

Miasto Konin, spółki i instytucje miejskie, realizują projekty dotyczące środowiska, w które zaangażowani są nauczyciele, dzieci, młodzież, a także mieszkańcy Konina. Ich celem jest budowanie świadomości ekologicznej poprzez poprawę kompetencji i umiejętności w zakresie edukacji nauczycieli i rozpowszechnianie najlepszych praktyk wśród dzieci i rodziców. Projekty są finansowane najczęściej ze środków zewnętrznych – europejskich lub norweskich. Godnymi odnotowania są m.in. projekty:

- Przedsiębiorcza Młodzież dla Zielonej Europy w Zespole Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego w Koninie - opracowanie innowacyjnego modelu nauczania młodych ludzi, aby stali się przedsiębiorcami w dziedzinie przyjaznej środowisku (179 052,98 zł),
- Gra o zdrowie – gra o przyszłość - podniesienie wiedzy i świadomości dzieci, nauczycieli rodziców w zakresie dbałości o własne zdrowie i zdrowe środowisko w Przedszkolu nr 32 z oddziałami integracyjnymi w Koninie (133 446,35 zł),
- „Wonders of Waste” Cuda z odpadów/ Green Flag Eco-School certification w ramach Erasmus+ 2020 – 2021 – projekt dotyczy recyklingu, redukcji i ponownego wykorzystania materiałów jako codziennej rutyny dla nauczycieli i uczniów Przedszkola nr 32 z oddziałami integracyjnymi w Koninie. Wniosek o certyfikację ECO-SCHOOL z pomocą lokalnej Agencji FEE (73 689,34 zł),
- Zielone Klasy - kształcenie ekologiczne uczniów poprzez utworzenie zielonych klas i wyposażenie Szkół (50 000 zł),
- [„Świat czysty jest piękniejszy”](#) - Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi wprowadził nowatorską aplikację mobilną dostarczającą mieszkańcom informacje dotyczące selektywnej zbiórki odpadów, sposobów właściwej segregacji śmieci; MZGOK realizuje ponadto kampanię edukacyjną „Świat czysty jest piękniejszy” (spoty edukacyjne, festyny, ścieżka edukacyjna, konkurs ekologiczny) (1.596.910,95 zł),
- Wymień odpady na wrzos – miejska akcja ekologiczna zorganizowana przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (2000 zł),

- [Rejonowe Centrum Edukacji Ekologicznej](#) przy Miejskim Zakładzie Odpadami Komunalnymi wyposażone w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz audio wizualny, w którym każdego roku setki osób uczestniczą w zajęciach o tematyce ekologicznej,
- „W Koninie stawiamy na ekologię - wspieranie edukacji ekologicznej przez działania podnoszące świadomość ekologiczną społeczeństwa w Szkołach Podstawowych nr 15 i 10 w Koninie - zakup pomocy dydaktycznych” dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Ponadto miasto współfinansuje organizację spektakli, akcji i konkursów dla dzieci i młodzieży kształtujących proekologiczne postawy (20 000 zł). Prowadzi również konkursy na uzienianie i ukwiecenie balkonów oraz na zakładanie ogródków osiedlowych przez mieszkańców. Podobne działania są również inicjowane przez zarządy wspólnot mieszkaniowych.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą środowiska i klimatu w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Transformacja energetyczna • Klaster „Zielona Energia Konin” • Projekt „Ekologiczny Konin – rozwój i promocja niskoemisyjnego transportu miejskiego” • Programy na rzecz ochrony środowiska i klimatu • Projekt „Zielone Korytarze – Klimatyczne przebudzenie w Koninie” (Fundusze Norweskie) • Projekt „Młodzi Ambasadorzy Klimatu” (M-LAB; Fundusze Norweskie) • Realizacja projektów proekologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom zainteresowania mieszkańców działaniami niskoemisyjnymi • Niewystarczająca termomodernizacja budynków użyteczności publicznej • Różny, nie zawsze wysoki, poziom świadomości dotyczącej spraw klimatycznych i środowiskowych

Na bazie powyższych danych można sformułować rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia działaniami.

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Transformacja energetyczna. <i>Inwestowanie w odnawialne źródła energii, rozwój nowych technologii oraz miejsca tworzące innowacje. . Rozwijanie alternatywnych środków transportu i integrowanie ich z istniejącą Infrastrukturą miejską Budowanie ekologicznej infrastruktury transportowej, mieszkaniowej, ciepłowniczej i użyteczności publicznej.</i> • Zwiększanie powierzchni terenów zielonych w zabudowie miejskiej, przeciwdziałanie wypomoc ciepła. <i>Tworzenie zielonych stref miejskich. Dbanie o bioróżnorodność w mieście. Miasto przyjazne dla zwierząt. Zielone strefy ciszy. Miejsca wytchnienia od szkodliwego wpływu hałasu w wybranych parkach miejskich z obecnością i ochroną naturalnych siedlisk.</i> • Budowanie wśród dzieci i młodzieży poczucia współodpowiedzialności dotyczącej środowiska i klimatu. <i>Inicjowanie i realizacja projektów proekologicznych w przedszkolach, szkołach i poza. Działania edukacyjne zmierzające do zwiększenia świadomości ekologicznej i klimatycznej.</i> 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja działań w ramach transformacji energetycznej regionu • Projekty Miasta, spółek, instytucji miejskich, organizacji pozarządowych dotyczące środowiska, przy zaangażowaniu nauczycieli, dzieci, młodzieży, mieszkańców Konina, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ○ Aplikacja "Świat czysty jest piękniejszy" ○ Rejonowe Centrum Edukacji Ekologicznej ○ Projekt „Młodzi Ambasadorzy Klimatu”: Platforma dialogu i współpracy w sprawie klimatu, Polityka dialogu klimatycznego, Teatr Forum, Kampanie klimatyczne ○ Projekt „Zielone Korytarze – Klimatyczne przebudzenie w Koninie” ○ Realizacja programu antysmogowego (dopłaty do wymiany źródeł ciepła - likwidacja pieców) ○ "Usuwanie azbestu" przez WOŚ <p>WDROŻENIE</p>

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie audytów energetycznych i dokumentacji w ramach Programu "Efektywne i niskoemisyjne budownictwo" wraz z audytami dla budynków komunalnych, budynków szkolnych i użyteczności publicznej • Modernizacja energetyczna budynków komunalnych • Pozyskanie funduszy na projekt "Termomodernizacja energetyczna budynku Żłobka Miejskiego w Koninie, ul. Sosnowa 6" • Budowa Ciepłowni Geotermalnej w Koninie • Rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego; zakup autobusu wodorowego • Rozwój zintegrowanego systemu ścieżek rowerowych oraz Miejski Rower • Pozyskanie funduszy we współpracy z UMWW i innymi JST do inicjatywy Komisji Europejskiej - LIFE w zakresie zmian klimatycznych i doradców klimatycznych • Opracowanie dokumentacji na zielony parking przy ul. Wyzwolenia • Opracowanie Programu "Zielona przestrzeń - zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni miejskiej" • Opracowanie "Standardów dbania o przestrzeń miejską"

IX Bezpieczeństwo

Przestrzeń miasta powinna służyć dzieciom i być przyjazna ich bezpiecznemu rozwojowi. Bezpieczeństwo (i jego poczucie) odnosi się do „ogółu warunków i instytucji społecznych, chroniących państwo i obywateli przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, dla życia i zdrowia, a także powodujące duże straty materialne”¹⁸. Poziom bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej wyznaczany może być za pomocą wskaźników dotyczących bezpieczeństwa publicznego, komunikacyjnego oraz indywidualnego.

Bezpieczeństwo stanowi istotny czynnik warunkujący jakość życia mieszkańców miasta, mający zdecydowanie duży wpływ na realizację działań prorozwojowych kierowanych do dzieci i młodzieży. Kluczowym zagadnieniem w kontekście bezpieczeństwa i jego poczucia jest działalność profilaktyczna, w którą winny angażować się, w zintegrowany sposób, wszystkie podmioty realizujące działania na rzecz dzieci i młodzieży.

W poniższej tabeli znajduje się zestawienie wypadków komunikacyjnych w Koninie, z udziałem dzieci, w 2020 roku.

Stan w dniu: 31.12.2020r.	***	Liczba	%
Wypadki komunikacyjne		222	100%
– z udziałem dzieci*		52	23,42%
– śmiertelne wśród dzieci**		0	0%
– z udziałem dziecka jako pieszego**		4	1,80%
Wypadki rowerowe wśród dzieci		6	2,70%
Utonięcia wśród dzieci		0	0%

¹⁸ P. Jakubowski (2005), *Bezpieczeństwo publiczne i zagrożenie przestępczością*, w: R. Cichocki (red.), *Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania*, t.1. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, s. 135.

Stan w dniu: 31.12.2020r. ***	Liczba	%
Urazy wśród dzieci wymagające interwencji lekarskiej	Brak danych	

W 2020 roku w Koninie wypadki komunikacyjne z udziałem dzieci stanowiły 23% ogółu wypadków komunikacyjnych (żaden z nich nie przyczynił się do śmierci dziecka). Konin w statystykach przestępczości jawi się jako miasto bezpieczne. Znajduje się na 10 miejscu – biorąc pod uwagę miasta o najniższej liczbie przestępstw stwierdzonych na tysiąc mieszkańców w latach 2013-2015¹⁹.

Profilaktyka społeczna jest dziedziną wiedzy oraz umiejętności praktycznych służących zapobieganiu występowania negatywnych zjawisk społecznych. W przypadku dzieci i młodzieży profilaktyka zagrożeń w mieście realizowana jest za sprawą programów profilaktycznych.

Stan w dniu: 31.12.2020r.	
Liczba programów profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa wśród dzieci, w tym:	13
– programy z zakresu bezpieczeństwa na drodze (przeciwdziałanie wypadkom)	6
– programy z zakresu pierwszej pomocy	0
– programy z zakresu bezpieczeństwa w wodzie	1
– programy z zakresu bezpieczeństwa w Internecie	1
– inne programy z zakresu bezpieczeństwa	5
Liczba dzieci uczestniczących w programach profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa wśród dzieci [osób]	8000
Koszty prowadzonych programów profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa wśród dzieci (ogółem) [zł]	20000

Policja realizuje 8 programów profilaktycznych, w tym z zakresu:

- bezpieczeństwa dzieci na drodze: Bezpieczne ferie, Bezpieczna droga do szkoły, Świeć przykładem,
- bezpieczeństwa w wodzie: Bezpieczne wakacje,
- bezpieczeństwa w Internecie: Dwie strony sieci,
- inne: Dopalacze niszczą życie, Bezpiecznie to wiedzieć i znać, Razem dla bezpieczeństwa.

Nad bezpieczeństwem publicznym w Koninie czuwają powołane do tego służby: policja, straż miejska, straż pożarna, sąd, prokuratura. W strukturze Urzędu Miejskiego funkcjonuje Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

W mieście Koninie funkcjonuje system monitorowania wizyjnego miasta. W 2021 roku w skład systemu telewizji dozorowanej wchodziło 86 kamer, w tym 14 kamer z głowicami obrotowymi i 72 kamery stacjonarne. Nadzór nad systemem prowadzony jest całodobowo przez Straż Miejską. Monitoringiem objęto rejon dotychczas najbardziej zagrożone działalnością przestępczą oraz uczęszczane przez mieszkańców i osoby przyjezdne np. rejon dworca PKP, dworzec PKS, tunel dworca PKP, skwery miejskie i centrum miasta.

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego wspólnie ze Strażą Miejską w Koninie uruchomił Akademię Bezpieczeństwa realizującą działania profilaktyczne z zakresu cyberbezpieczeństwa, bezpiecznego komunikowania się w sieci oraz bezpiecznego korzystania z Internetu. Podjął również realizację zadań związanych z edukacją do bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w kontekście radzenia sobie w przypadku prześladowania rówieśniczego oraz odpowiedzialności osób nieletnich wobec naruszenia prawa i dopuszczenia się czynu zabronionego.

Straż Miejską w Koninie prowadzi szerokie działania w zakresie zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego, w tym prowadzi kontrole w rejonie szkół w zakresie „Bezpiecznej drogi do szkoły” oraz spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów oraz zaśmiecania miejsc publicznych. Wspólnie ze wszystkimi służbami oraz instytucjami realizuje szereg działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży polegających na upowszechnianiu wiedzy o zagrożeniach

¹⁹ Por. P. Arak (2017), *Bezpieczne i otwarte miasta*. Warszawa: Polska Fundacja im. Roberta Schumana, s. 16.

społecznych, bezpieczeństwie w zakresie ruchu drogowego, prześladowania rówieśniczego, zagrożeń w sieci oraz nieodpowiedniego korzystania z Internetu, promowaniu aktywnego i zdrowego stylu życia, organizowaniu pogadanek edukacyjnych dotyczące zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, a w szczególności w zakresie segregacji i selektywnego zbierania oraz zgodnego z ustawą pozbywania się odpadów komunalnych stałych i płynnych z terenu nieruchomości. Strażnicy miejscy uczestniczą w spotkaniach w szczególności z dziećmi w przedszkolach i młodzieżą w szkołach. Spotkania dotyczą również:

- bezpieczeństwa w ruchu drogowym, kształtowania bezpiecznego i odpowiedzialnego zachowania w ruchu drogowym, np. w drodze do szkoły, na ulicy,
- bezpieczeństwa podczas zabaw oraz promowanie poszanowania i bezpiecznego korzystania z dostępnych sprzętów w miejscach publicznych,
- bezpiecznego komunikowania się w sieci, bezpiecznego korzystania z Internetu, telefonów komórkowych,
- hejt i przemoc rówieśnicza, co to jest prześladowanie, kiedy zostajemy ofiarą przemocy, jak się przed tym chronić i jak sobie radzić,
- narkotyki i dopalacze i skutki ich stosowania,
- przybliżanie ogólnych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Konina, recykling, selektywne zbieranie i segregowanie odpadów komunalnych, ale także tematy dotyczące utrzymania zwierząt domowych i gospodarskich oraz ich ochrony, sprzątania powstałych odchodów pozostawianych w miejscu publicznym oraz szereg tematów związanych z działaniami na rzecz poprawy ochrony środowiska i działaniami proekologicznymi.

Straż Miejska w Koninie aktywnie włącza się i promuje bezpieczeństwo poprzez uczestnictwo w różnych akcjach i programach, np.: od grudnia 2015r. akcja „Odblask to nie obciach”. zainicjowana przez grupę "SŁAWEK & PRZYJACIELE" w ramach którego przy wykorzystaniu "Magicznej tuby" promuje wśród dzieci, młodzieży i dorosłych noszenie odblasków; od 2019r. w Kampanii Społecznej PZU Życie „Świećka odblaskowe dla dzieci i dorosłych”; od września 2019r. do marca 2020r. - uruchomienie dla mieszkańców miasta (od najmłodszych do seniorów) wspólnie z Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego programu „Akademia Bezpieczeństwa”; organizowanie warsztatów i zajęć dla dzieci na półkoloniach letnich i zimowych organizowanych przez Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Młodzi Aktywni”. Ponadto regularnie uczestniczy promując profilaktykę i bezpieczeństwo na zorganizowanych na terenie naszego miasta rodzinnych piknikach i festynach. Pomocne w tym zakresie są zakupione w 2020r.: namiot z opisanym Logo, przydatny szczególnie podczas organizowania warsztatów i konkursów, a ponadto z myślą o najmłodszych do przeprowadzania zajęć dydaktycznych z bezpieczeństwa w ruchu drogowym domek edukacyjny: „DROGOWE ABC” oraz do organizowania zabaw symulacyjnych „AUTOCHODZIK”.

Straż Miejska w ramach opisanych działań współpracuje ściślej z niektórymi wydziałami Urzędu Miejskiego w Koninie, a w szczególności z: WZ, AG, GK, KSS, WO, OŚ, a ponadto funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji, Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Kolei, Nadleśnictwem Konin, Strażą Rybacką, a także z różnymi instytucjami działającymi na terenie naszego miasta, a mianowicie: WORD, MZGOK, PGKiM, PWiK, MPEC, TPD. Wymienione zwłaszcza spółki miejskie niejednokrotnie przekazują nieodpłatnie kolorowanki, książeczki, elementy odblaskowe oraz różne inne gadżety, które są rozdawane uczestnikom spotkań.

Działania z zakresu bezpieczeństwa dzieci realizowane są także przez inne podmioty, np. przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie. Warto wspomnieć o projekcie zrealizowanych w 2019 roku: Cyfrolatki - profilaktyka występowania hejtu i mowy nienawiści w przestrzeni publicznej, w tym w Internecie.

Miasto Konin wspiera inicjatywy WOPR oraz OSP Gosławice zwiększające świadomość zachowań wynikających z korzystania z kąpielisk, które prowadzą edukację dzieci, pokazy ratownicze z użyciem psów ratowników.

O rosnącej świadomości mieszkańców, związanej z możliwościami współdecydowania o zachodzących w przestrzeni miejskiej zmianach, także tych obejmujących kwestie bezpieczeństwa i jego poczucia, świadczą realizowane w ostatnich latach projekty w ramach Konińskiego Budżetu Obywatelskiego:

- KBO 2015 - Wygodniej do żłobka - wykonanie bezpiecznego przejścia do żłobka na ul. Sosnowej (wyprofilowanie zjazdu z ul. Sosnowej na parking przed żłobkiem oraz odpowiednie oznakowania przejścia i ścieżki rowerowej znakami drogowymi pionowymi i poziomymi),
- KBO 2017 - Uczymy młodzież ratować - sprzęt do nauki ratowania życia – zrealizowany w III Liceum Ogólnokształcącym,
- KBO 2017 - Bezpieczne przejście dla pieszych przy Szkole Podstawowej Nr 3,
- KBO 2018 - Bezpieczne przejścia dla pieszych w rejonie Szkoły Podstawowej nr 15 w Koninie.

Z oceny bezpieczeństwa i ochrony przed przemocą zapewnianej przez Miasto wyrażonej przez dzieci i młodzież w badaniu ich opinii wynika jednak, że nie czują się w mieście zbyt bezpiecznie (średnia ocena 3,26 w 6 stopniowej skali). Aby poznać przyczyny takiego stanu rzeczy należałoby ten aspekt głębiej zbadać.

Biorąc pod uwagę sytuację dotyczącą bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Koninie do mocnych i słabych stron zaliczyć można:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne statystyki dotyczące bezpieczeństwa w mieście (w odniesieniu do przestępczości) • Monitoring wizyjny miasta (Straż Miejska) • Programy profilaktyczne (Policja, Straż Miejska) • Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego – realizacja projektu Akademia Bezpieczeństwa (cyberbezpieczeństwo) • Działalność profilaktyczna realizowana w szkołach i placówkach oświatowych • Projekty w KBO zwiększające bezpieczeństwo komunikacyjne (np. przejścia dla pieszych) 	<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie niewielka liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych • Niska ocena bezpieczeństwa i ochrony przed przemocą zapewnianej przez Miasto

Na bazie powyższych danych można sformułować rekomendacje związane z celami strategicznymi oraz możliwymi do podjęcia działaniami.

PLAN DZIAŁAŃ

Rekomendacje do formułowania celów strategicznych	Rekomendowane działania
<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na racjonalnych przesłankach. <i>Działania profilaktyczne edukacyjne i strategię działań alternatywnych (angażowanie uczestników w konstruktywne przedsięwzięcia)²⁰ Realizacja działań profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa cyfrowego. Angażowanie dzieci i młodzieży w twórcze przedsięwzięcia.</i> • Tworzenie i dostosowanie przestrzeni z uwzględnieniem różnych potrzeb mieszkańców uwzględniając bezpieczeństwo jako priorytet 	<p>KONTYNUOWANIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programy profilaktyczne policji, Straż Miejską, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, WOPR, OSP Goślawice, TPD • Angażowanie uczestników w konstruktywne/twórcze przedsięwzięcia – idealnym przykładem są tu działania organizacji, tj. M-LAB, inicjatyw – M-BAZA, MAK, Re-start Lab, itp., działalność organizacji wolnoczasowych – takie przedsięwzięcia mają wymiar profilaktyczny, itd. <p>WDROŻENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznanie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w odniesieniu do przestrzeni szkoły i środowiska lokalnego • Szkolenie dla nauczycieli dotyczące bezpieczeństwa cyfrowego dzieci i młodzieży (lub zajęcia w szkołach z ekspertami) • Realizacja projektu "Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta Konin" (NŚR 2020-2030) • Inwestycje drogowe poprawiające bezpieczeństwo na drogach

²⁰ Por. Z.B. Gaś (2006), *Profilaktyka w szkole*. Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, s. 41-42.